

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౬  
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఆగస్టు 17-వ తేది శుక్రవారము  
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర నిజరావణమాస శుద్ధ ద్వితీయ

No. 118

నంచిక ౧౧౮

## అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకవేలు  
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది  
తలనొప్పల మాన్పును. వాయువు పోట్ల  
కాపును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.  
పోట్ల బోగొట్టును. దెబ్బకుల భేదించును.  
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.  
మరదను తొలగించును.  
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట  
నాన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ  
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము  
లలో గూడ వాడుచున్నారు.



అమృతాంజనము అన్ని విధముల  
నోవ్వులకు నంజీవివంటిది.  
పంచభావ చీటీ చూచి కొన్ని  
మోసము గలుగదు.  
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-4  
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.  
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.  
అమృతాంజనం డిపో.  
6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు  
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

## వెద్దాపురం శిల్కు బట్టలు.

మీ సొమ్ముకు తగిన విలువ } నాణ్యమైన సరకులు.  
చాలకొలము వుండునట్టివి } సరసమైన ధరలు.

మైనూరు, పూనా, మద్రాసు, నూరత్, తంజావూరు, కంచీవరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన ప్రదర్శనముల  
లోను మహారాజులవలన నాయకులవలన బంగారుపతకములును యోగ్యతాపత్రములు పొంది యున్నాము.  
మా యొక్క సరకుల శాస్త్రానువంతుల తక్కువ ధరలకున్నా మేము పొందిన బహుమతులకు ముందు యోగ్యతాపత్రము లే  
నిదర్శనములు  
మా శిల్కుబట్టలు ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిబట్టలపాపులోను దొరకును. మా పేరుగల బ్రేడుమార్కును చూచి బట్టలు  
తీసుకొనవలెను.  
మా పద్దతి అన్ని రంగులలోను అన్ని సైజులలోను శిల్కుకండువాలు, దోపతులు, పేటూలు, నారమడి, పాత్తుపంచలు,  
వర్తింగు, కోటింగు, శిల్కులన్నా వేస్తుకొట్టెలన్నా, కండువాలు, దుప్పట్లన్నా నెం 100 రు లగాయును 200 పక్క  
మాలు జరిబట్టలన్నా దొరకును. వివరములకు యీ పిగువ యాద్రకుకు వ్రాయుడు.  
తెలిగ్రాఫిక్ యడ్రసు.  
శిల్కు  
పెద్దాపురం.  
శిల్కు అందు కాటన్ క్లాత్సు మేన్యు ఫేక్చరర్సు, పెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా  
ఉత్పాదక సంఘమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండవలసింది!

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండవలసింది!  
దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

## మా లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలను

Regd

sure Mark



తప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు విక్రీతి తప్పిచెందరని మా నిర్భయభిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగడు  
చుతున్న ప్రపంచావస్థలలో ఇందుకు ప్రజల నిదర్శనము.  
ఇది మేలేనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన పీచులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రానుసారముగా తయారు  
చేయబడినది. తంబూలులతో గాని, బిడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. వలంబిధములు, దగ్గులు, శీతలము  
ల ఆతర్థము, ప్లేగు, కడుపుపుండు, కడుపుబొప్పి పిల్లులు వడివేయు, ప్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, మదబద్ధ  
ము బలహీనత మొదలగువాటికి వ్యతాయోధమవలె వనిచేయును. స్త్రీలు వనిపిల్లలు చూపలివారు మొదలగువారికి  
అమృతసహనము. వారింతలకు ఒక గొప్ప వక్రప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడి 1 కి ధర రు 0-4-0  
పోస్టుఖర్చు 0-4-0 జ. పోస్టు ఖర్చుతో 6 నహా రు. 1-8-0, 12 కి రు 2-18-0, 25 కి రు 5-3-0  
భివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొవైటరు.  
శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైనూరు

## ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హైలూఫువము, ఆంగ్ల ఇంద్ర  
జాలము, మంద్రశాస్త్రము, ధూతనైద్యము, యంత్రములు, చీట్లు  
కేక తమాషాలు, విద్యోదయములు మనుష్యుని నాయకులచేయుట,  
మాడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో నమాధియగుట, కేరకము  
లేని తలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొద  
లగు విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. ఐల రు. 6  
Mesmerised Talisman సంజీవి దీనివలెవిని విక్రయించు  
అశోగ్యము, బలము, ధనలాభము, తెలివి, అద్భుతములను  
జేసి చేయవచ్చు. వ్యాపారమున లాభమునచ్చును. అశోకములు  
మెప్పు పొందినది. 688 1-కి రు 1-8, 12 కి రు 2-18-0  
కీ. ఆర్. జవార్దనంబాయుడు, పింగళి (గుంటూరు)

## కామామృతము

కామామృతము 1671

ఈ యామృతము రాత్రిపూట ఒక్కసారి వుప్పు  
కొనిన ఎంత నిస్సారమైన కుక్కమైనను వెంటనే సంచారశో  
భ్యము నీయగలదు. రీ దినములలో మూత్రముతో గలసిగాని,  
ముందు వెనుక లగాని, నిద్రలోగాని పోయెడి కుక్కమును దృఢ  
ముగా నిలిపివేయును. మధ్యన పుంసకులు, నరములబలము తగ్గి  
నవారు ఈమందునే వైకి పూతగా గూడ నుపయోగించిన  
విక్రీతి శక్తివంతులు కాగలరు. మియు తరములు రహస్య  
ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రములు ఆనం  
ములుగాగలవు. 20 మాత్రలనీసా రు 2-0-0 5 డె.  
అమృతాశ్రమము నెం 1. ఏలూరు ప. పింగళి

## గృహము మార్పులు

శ్రీమహా పండిత స్వామి శ్రీనివాస బ్రహ్మచారి  
గారువారు తమనివాసస్థలమును 225, రాలిటా  
రోడ్డునుండి ఎగ్మోరు రైవేల్ క్రాస్ లకు ప్ర  
గంకురెడ్డిరోడ్డునందు గల నెం 51 రు 4-0-0  
బంగళాకు 1-9-28 తేదీనుండి మార్చెనని  
యందుములముగా తెలియజేయడమైనది.

# చెన్నై పురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ ఆగస్టు 17-వ తేది శుక్రవారము

1. గ్రామ్యములు		
చింతామణి	క 42 రూపి	12 12 0 13 0 0
మొలక	డిటో	18 8 0 14 0 0
బీట్	డిటో	15 8 0 17 8 0
చింతామణి	క 164 చస్తా	1-8 11 0 0 12 0 0
మొలక		18 0 0 22 0 0
2. గ్రామ్యముల పప్పులు		
కంబళు అస్తా-1-కి	ర 208	15 0 0 16 0 0
మొలక	డిటో	12 14 0 13 8 0
చింతామణి	డిటో	14 0 0 16 8 0
మొలక	డిటో	14 0 0 17 0 0
చింతామణి	ర 195	11 0 0 11 8 0
3. మాంసపుంజులు		
నవ్వులుమాంస కా 1-కి		145 0 0 150 0 0
నెయ్యి మా 1-కి		14 0 0 21 0 0
మొలక పంజుగవత్తు కా 1-కి		50 0 0 52 0 0
చింతామణి		48 0 0 46 0 0
చింతామణి-మాంస కా 1-కి	ర 117-0	విమానామా 118
అందుమా కా 1-కి		101 0 0 106 0 0
4. పిల్లనపుంజులు		
చింతామణి కా 1-కి		112 0 0 115 0 0
చింతామణి		75 0 0 80 0 0
చింతామణి (నంబూరు) కా 1-కి		77 0 0 84 0 0
చింతామణి	కా 1-కి	91 0 0 105 0 0
నంబూరుచింతామణి నీలిమందు ముసుగు 1-కి	ర 40,48	
చింతామణి పంజుకట్టు		50,50
చింతామణి కా 1-కి	ర 28 0 0	49 0 0
ఆపానాచింతామణి 1-కి		26 14 0 27 2 0
చింతామణి కా 1-కి		28 0 0 60 0 0
5. ఇనుము		
చింతామణి కా 1-కి		81 0 0 88 0 0
చింతామణి		29 0 0 81 0 0
చింతామణి		25 0 0 81 0 0
6. నూలు		
నెం 20 బెన్సి సింహం యాటి	ర	8 2 0
నెం 6		5 8 0
నెం 21		6 0 0
నెం 30		7 8 0
నెం 40 బుమ్మడ 10 పా		11 12 0
నెం 44 సాండా		5 15 0
నెం 49 రాది		10 10 0
నెం 4 బెన్సి మసీదు		4 12 0
7. కూర		
కోదాచింతామణి కా 1-కి	ర	862 0 0
8. కోదాచింతామణి		
నెం 100 రూపం 1-కి	ర	62 12 0 68 0 0
నెం 100 రూపం 1-కి		21 0 0 21 2 0
నెం 100 రూపం 1-కి		13 7 9
ఇంతామణి కా 1-కి		225 0 0 230 0 0
ఇంతామణి కా 1-కి		265 0 0 270 0 0
9. రంగులు		
చింతామణి సింహం యాటి		
చింతామణి 1-కి	ర	58 0 0
చింతామణి 1 రూపం		1 10 0
చింతామణి 1 రూపం		1 10 0
చింతామణి 2 రూపం		1 9 0
చింతామణి 3 రూపం		1 8 0
చింతామణి 4 రూపం		1 8 0
చింతామణి 5 రూపం		1 8 0
చింతామణి 6 రూపం		1 8 0
చింతామణి 7 రూపం		1 8 0
చింతామణి 8 రూపం		1 8 0
చింతామణి 9 రూపం		1 8 0
చింతామణి 10 రూపం		1 8 0
చింతామణి 11 రూపం		1 8 0
చింతామణి 12 రూపం		1 8 0
చింతామణి 13 రూపం		1 8 0
చింతామణి 14 రూపం		1 8 0
చింతామణి 15 రూపం		1 8 0
చింతామణి 16 రూపం		1 8 0
చింతామణి 17 రూపం		1 8 0
చింతామణి 18 రూపం		1 8 0
చింతామణి 19 రూపం		1 8 0
చింతామణి 20 రూపం		1 8 0
చింతామణి 21 రూపం		1 8 0
చింతామణి 22 రూపం		1 8 0
చింతామణి 23 రూపం		1 8 0
చింతామణి 24 రూపం		1 8 0
చింతామణి 25 రూపం		1 8 0
చింతామణి 26 రూపం		1 8 0
చింతామణి 27 రూపం		1 8 0
చింతామణి 28 రూపం		1 8 0
చింతామణి 29 రూపం		1 8 0
చింతామణి 30 రూపం		1 8 0
చింతామణి 31 రూపం		1 8 0
చింతామణి 32 రూపం		1 8 0
చింతామణి 33 రూపం		1 8 0
చింతామణి 34 రూపం		1 8 0
చింతామణి 35 రూపం		1 8 0
చింతామణి 36 రూపం		1 8 0
చింతామణి 37 రూపం		1 8 0
చింతామణి 38 రూపం		1 8 0
చింతామణి 39 రూపం		1 8 0
చింతామణి 40 రూపం		1 8 0
చింతామణి 41 రూపం		1 8 0
చింతామణి 42 రూపం		1 8 0
చింతామణి 43 రూపం		1 8 0
చింతామణి 44 రూపం		1 8 0
చింతామణి 45 రూపం		1 8 0
చింతామణి 46 రూపం		1 8 0
చింతామణి 47 రూపం		1 8 0
చింతామణి 48 రూపం		1 8 0
చింతామణి 49 రూపం		1 8 0
చింతామణి 50 రూపం		1 8 0
చింతామణి 51 రూపం		1 8 0
చింతామణి 52 రూపం		1 8 0
చింతామణి 53 రూపం		1 8 0
చింతామణి 54 రూపం		1 8 0
చింతామణి 55 రూపం		1 8 0
చింతామణి 56 రూపం		1 8 0
చింతామణి 57 రూపం		1 8 0
చింతామణి 58 రూపం		1 8 0
చింతామణి 59 రూపం		1 8 0
చింతామణి 60 రూపం		1 8 0
చింతామణి 61 రూపం		1 8 0
చింతామణి 62 రూపం		1 8 0
చింతామణి 63 రూపం		1 8 0
చింతామణి 64 రూపం		1 8 0
చింతామణి 65 రూపం		1 8 0
చింతామణి 66 రూపం		1 8 0
చింతామణి 67 రూపం		1 8 0
చింతామణి 68 రూపం		1 8 0
చింతామణి 69 రూపం		1 8 0
చింతామణి 70 రూపం		1 8 0
చింతామణి 71 రూపం		1 8 0
చింతామణి 72 రూపం		1 8 0
చింతామణి 73 రూపం		1 8 0
చింతామణి 74 రూపం		1 8 0
చింతామణి 75 రూపం		1 8 0
చింతామణి 76 రూపం		1 8 0
చింతామణి 77 రూపం		1 8 0
చింతామణి 78 రూపం		1 8 0
చింతామణి 79 రూపం		1 8 0
చింతామణి 80 రూపం		1 8 0
చింతామణి 81 రూపం		1 8 0
చింతామణి 82 రూపం		1 8 0
చింతామణి 83 రూపం		1 8 0
చింతామణి 84 రూపం		1 8 0
చింతామణి 85 రూపం		1 8 0
చింతామణి 86 రూపం		1 8 0
చింతామణి 87 రూపం		1 8 0
చింతామణి 88 రూపం		1 8 0
చింతామణి 89 రూపం		1 8 0
చింతామణి 90 రూపం		1 8 0
చింతామణి 91 రూపం		1 8 0
చింతామణి 92 రూపం		1 8 0
చింతామణి 93 రూపం		1 8 0
చింతామణి 94 రూపం		1 8 0
చింతామణి 95 రూపం		1 8 0
చింతామణి 96 రూపం		1 8 0
చింతామణి 97 రూపం		1 8 0
చింతామణి 98 రూపం		1 8 0
చింతామణి 99 రూపం		1 8 0
చింతామణి 100 రూపం		1 8 0

# ధనుర్విద్య

జ్యోతిషశాస్త్రమునకు ప్రసిద్ధి పొందిన ధనుర్విద్య  
తపోయోగమునకు దూరముగా నిలిచియున్నది

(ధనుర్విద్య)

ఏ పట్టామందు ముప్రసిద్ధుడైనట్లుంటే ధనుర్విద్య యందు  
జ్యోతిషశాస్త్రమునకు చోరులు మొదలు పాపకారకులు  
రావరతులు ఒకానొక సమయమున వచ్చి పైయిన సింహము  
నిలసియు గుహానికి లేచి ప్రవేశించిన చందముగా నుండును.

భారతీయులేగాక మున్ను ఖండములనా రీధనుర్విద్య  
నే ప్రాముఖ్యతగా నెంచుచుండిరి. కాని రామరాజు, కుమారులు,  
శత్రువులు మొదలగు యంత్రములపై శాధారణము  
యందాని పీడిరి. భారతీయ పీఠసంధానమునకు భారత పీఠ  
రంగుల వివరము నద్దమునందువలె ప్రతిఫలించునది యా  
త్రువంచమునకు చాటిన దీ విలవిద్యయే. ప్రామాణ్యములలో  
ద్రోణాచార్యుడు మొదలగువారు క్షత్రియులలో శ్రీ  
రాముడు, భీష్ముడు, అర్జునుడు మొదలగువారి ధనుర్విద్యయందు  
దానిలేన మహాయోధుని యాధారము నెవ్వరెరుంగును?  
పీఠల లక్ష్యసిద్ధి, లక్షణాస్త్రము వర్జనములను, భావమున  
దాన్యములను ను కలిగినది. ఇట్టి విద్యను యానాత్రిపుల  
నానులును బోషించి యభివృద్ధిగాంచిరా కాలమున. ఇయ్యది  
యాత్రిపుల సంప్రదాయమైనది. అప్పటికి యప్పటికి దేశకాల  
పాత్రములు భేదించినవి.

ఎంత ప్రజ్వలింపబడిన యగ్నికలమైనను కాల ప్రభా  
వమున నివృత్తమౌచు లేజోషమైన యుండునట్లుగా, మన  
దేశ మశ్వాకాంతమైనపు డీ శరవిద్యకూడ క్రమముగా క్షీణించి  
వినది. లక్షణపథము యాత్రిపులకు తగినది. అయ్యులలో  
మామమైనది. ధనుర్విద్య బోధ ని గ్రంథము లా  
వాఙ్మయము న నెలువ వడి లేదు. ఇందు లక్ష  
ముఖ్యకారణము పోషించువారు ప్రాత్యహించువారు లేకయే  
ఇట్టివిధిలో నున్నప్పటికి యీ దేశమున కొందరు మహా  
సీయు లింకను విలవిద్యవ్యాసంగమున కేయుచుండిరి. కాని  
వారు లక్షణమెట్టిది ప్రదర్శనములు జరుపుచున్నట్లులే నేను  
గాంచినంతవరకు దోచుటలేదు. నేను మశ్వాకమునలన నే వారా  
పనులకేయును నేమాయలచేతనో ప్రేక్షకుల సంతోషకేయుట  
కాని, పండితజనములకు కావు.

ఇక్కాలమున లక్షణము (ధనుర్విద్య) సంపూర్ణముగా  
నెట్టిది యభ్యాసమునం దాటిలేరి, యానాత్రిపులము  
వసు ప్రభావము గడించిన కలయుగాదన యనమండ కృష్ణా  
రావుగా రొక్కరేయనట యిదియోక్తి గానేరదు. పీఠ నివా  
సము గుంటూరు మండలము నకు చెందిన శేకురు  
గ్రామము. పీఠ విజయ నువర్ణముంటికను, పెక్కుబంగారు  
పతకములను పొందిన ధీమంతులు పీఠియొద్ద బ్రహ్మ, పా  
శుపత, ఆగ్నేయ, వానశాస్త్ర ముఖాగల మహామంత్రములు  
కలవు. మరియు ప్రయోగోపసంహారము తెలిసినవారు ఇం  
తమును శ్వాంధమున లేటువంటి ధనుర్విద్యయందు గ్రంథము  
ను రచించి యాంధ్రదేశమునకు మహావకార మొనర్చిన సరస  
కవిరాజులగురు. తద్గ్రంథమునకు శ్రీశోధారక కాశీశాధుని  
శాగేశ్వరరావు పంతులువారు సహాయ మొనర్చి యభివృద్ధికి  
తోడ్పడి యున్నారు.

శ్రీకృష్ణారావుగారు ధనుర్విద్యప్రదర్శనము లొనర్చు  
నపుడు గాంచిన చో, వారు తూటిరమునుండి  
యములు తీయుట, ప్రయోగించుట ప్రేక్షకులు  
కనగొనలేనంతటి శరవిద్యాభ్యాసము కలవారు. అట్టి శ్రీవా  
రికి రెండువర్ణములనుండి వాసుమస్తమునకు దగ్గర ప్రవేశించు  
టలేరను, నేత్రములకు జబ్బుకలుగుటలేరను ప్రదర్శనములు  
చూపించెరి. అయినను కోరినవారికి నేర్చుటకు సంసిద్ధులు.  
అత్యద్భుత అపూర్వ మహామంత్ర ప్రయోగోపసంహార ధుర్విద్య  
లగు శ్రీ కృష్ణారావుగారికి చిరాయురారోగ్యము లొసంగి  
చేపుడు రక్షించుగాక.

అపార యానందమున కలుగజేసి, శరీరము గగుర్పాటు  
పుట్టించు శ్రీ కృష్ణారావుగారి ఫోటో క్రింద యున్న  
వాక్యముల నిచ్చుట వ్రాయుచుంటిని.  
ఇందువలన వారిని చూడకపోయినప్పటికి కుట్రకామునకు  
జ్ఞప్తిని కలుగజేయును.

శ్రీ వారి యభిప్రాయము

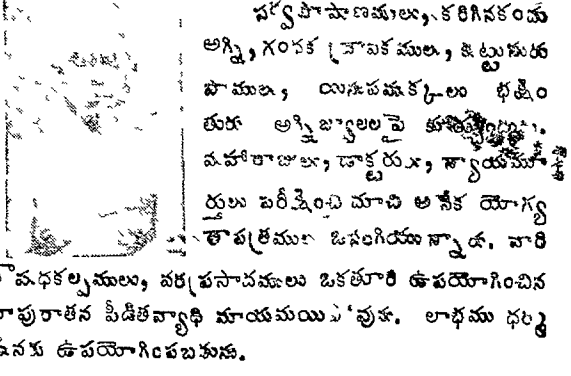
అనాదిహిందీయు అయ్యలకు సంప్రదాయమైనది ధనుర్వి  
ద్య. ఏనాడీ భారతఖండమున వింటియుంకారము వినబడకుం  
డెనో, అనాడీ భారతీయ రక్షము మార్చుకొనెను. తుద కీ  
నాటికి దురదృష్టవశమున విల్లు నమ్ముగాయము భాగ్యములేక  
నశించిన, అత్యద్భుత, యపూర్వ, మహామంత్ర ప్రయోగోపసం  
హార యస్త్రవిద్యను మీ పూర్వుల యశస్సు ఆచందతారా  
రగ్నానాగా నిలవజేరినయెడల పురకధరింపుడు. కీ రీతినాన  
మలంకరింపుడు.

(కలియుగాద్దము)

కవిరత్న తాండ్ర వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,  
బెజవాడ.

ప్రపంచమును భ్రమింపజేసిన యోగీశ్వరుడు  
పీఠి మహా బౌద్ధకల్పములు అనుభవసిద్ధములు  
శ్రీస్వామి సీతారాంగారి

# మహాత్మ్య మత్త్యద్భుతము



సర్వహిమములు, కలిగినకందు  
అగ్ని, గంధక ప్రావకములు, కట్టుకురు  
పాములు, యజుషముక్కలు భక్షిం  
తురు అగ్నిజ్వాలలపై ముక్తికొందురు.  
మహారాజులు, దాక్షిణ్య, శాస్త్రము  
రులు పరిక్షించి మాచి అనేక యోగ్య  
తాత్రములు జనంగియున్నాడు. వారి  
బౌద్ధకల్పములు, వర్ణసాదములు ఒకతూరి ఉపయోగించిన  
మాపురాతన పీడితవ్యాధి మాయమయి పురు. లాభము ధర్మ  
మునకు ఉపయోగించబడును.

1. ప్రజకల్పము రక్షకృత్తి, సరములకీ, మేధావి,  
పుంసత్వము యిచ్చుటయేకాక, ఏనుగవంటిబలుమును, అత్యము  
వంటి వేగమును, చంద్రునివంటి కాంతిని కొసంగును. శరీరము  
యందు వ్యాధిరాక కాపాడును. 4 బౌద్ధి 3-0-0.

2. మహా అండతైలం పక్షవాతము, ఆమవాతము,  
ఉరుస్థంభవాతము, ధనుర్వాతము, లక్ష్మ, కీళ్ల వాతము, అండ  
వాతము, యాడ్పులు, పిటికప్రాయము 50 సంవత్సరములు  
గా పుష్కయోగింపుబడి అనేకరంధ్రముల రోగము పూర్తిగా నుగము  
నెంచుకొన్నాడు.

3. మహాగంధక రసాయనం కృష్ణరంగము, కరి  
మేహం, గ్రంధికంఠముల, భగంధరము, తీరని ప్రాములు,  
పొడగు పిటికీ అత్యద్భుత బౌద్ధం బుడ్డి 1-కి 3-0-0

4. జీర్ణకల్పం ఆజీర్ణము, గుల్మము, పక్కములు, పరి  
ణామసూలభేదము, ఉబ్బసము, వాంతి, యంకా అనేక ఉదర  
రోగముల అతిశ్రేష్ఠమయిన బౌద్ధం. బుడ్డి 1-కి 1-4-0

స్వామి సీతారాం ఆయుర్వేద డిప్లోమా,  
2/174 బాడ్వే, మదరాసు

Best Plants & Fresh Seeds !!  
Salem Mango Grafts Rs 80 per 100 Guava  
and Pomegranates Rs 6 per dozen. Pomaleo  
Orange and Lime Rs. 9 per dozen, Roses & best  
coloured Crotons Rs. 6 per doz. English Vege-  
table & Flower Seeds, 20 sample pkts. Rs. 2  
each per 10 sample pkts. Rs 1-4 each INDIAN  
VEGETABLE SEEDS BIG PKTS. 20 Rs. 2.  
Apply for 1928 English & Telugu Catalogue to -  
S. K. I. ABDUL RAHIMAN, Nursery, Salem.

చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహకవి  
నూతన గ్రంథములు 4652

1565

మహిమార్తియుగముతాలాకు ఈక్రింది గ్రంథ  
ములు విడిగా అమ్ముచును కొన్నిప్రతులే యుండుటచేత  
కావలసినవారు వెంటనే అర్జరు పంపవలెను.

ప్రహరశాటకము (అంకములు) వెల 1-8-0  
కర్పూరమంజరి రెండవభాగము 326 పుటలు 8-0-0  
ప్రహరసముల సంపుటము, కాలికొబ్బెందు 1-0-0

పోస్తేటి, వి. పి కర్పూలు కొనువారే ధరించవలెను. మూడు  
పుస్తకములు కొనువారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలును.

రాజమహేంద్రవరం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి,  
15-8-28 మహిమార్తిసంపుట కార్యదర్శి.

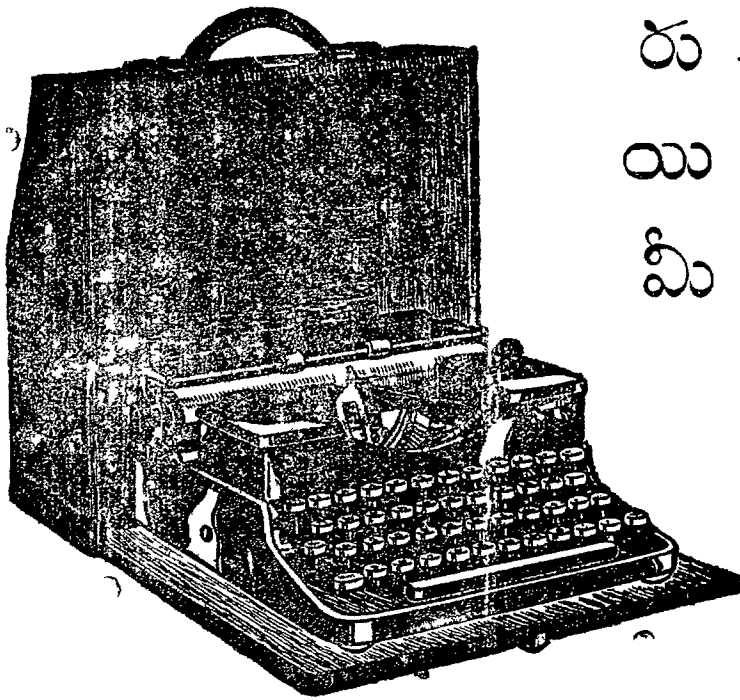
క్షయారోగ్య లేహ్యము 5

దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, అల్లి, మొదలగు క్యావ  
రోగ సంబంధమును వ్యాధులను హరించి గండెకు బలము నిచ్చు  
ను. 15 రు॥ డబ్బి రూ॥ 1-0-0

వి. పి. ఖర్చులు, ప్రత్యేకము.

పూర్ణ చంద్రోదయం 3351

బంగారుతో చేయబడినది, బలసేనుల పొలిటి సంక్షిప్త.  
సేహము, క్షయ, పొండు, కుక్కవత్తుము, పురాణజ్వరము,  
నిక్కాక, నిస్సక్తు మొదలగువాటిని హరించి బలమును పుష్క  
వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు బౌద్ధకల్పము, కులం 1.  
రు 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 రు.  
వి. పి. అంకు కో, ఆయుర్వేదసమాఖ్య, పెరిడేటి, నెల్లూరుజిల్లా



రు 12/-

యిచ్చిన  
మీ అధిన

మగును

ROYAL

నెట్టెంబరు మాసాంతము వరకు.

రు 12/- మొదట చెల్లించి తదుపరి వాయిదాకు రు 12/- చొ॥  
17 వాయిదాలలో చెల్లించిన రాయల్ పోర్ట్ లైట్ రైటరును పొంద  
వచ్చును. మొత్తం రు 216 అగుచున్నది. పైనిర్ణయ తేదీలోగా  
కొనిన వారలు రు 20/ ల లాభమునకు కొనినవారగుచున్నారు.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజిఖర్చులు ఉచితము.

రాయల్ కొనిన వారలకు యీ తక్కువ ధరలుతోబాటు,  
ఒకమంచి ఫౌంటెన్ కలమును బహుమతిగా నివ్వగోరుచున్నాము.  
ప్రతి కలముతోకూడ, సెప్టెంబరు 30 తేదీలోగా రు 200 బహుమతిని  
పొందు విధమును తెలుపు వివరములు పంపబడును.

మీరు దీని విషయమై ఎక్కువ వివరములు  
ఏల కనుగొన కూడదు?

యిక్కడనుచును

అడిసన్ అండు కో లిమిటెడ్.  
మాంట్రోర్డ్డు, మద్రాసు.

రాయల్ పోర్ట్ లైట్ రైటరు విషయము తెలుపు పూర్తివివ  
రములను, సెప్టెంబరు మాసాంతము లోపున రు 200/- గడించుపద్ద  
తిని తెలుపు పత్రమును దయచేసి పంపగోరెదను.

పేరు.....

అడ్రసు.....

మీరు యీసంగతులన్నియు మీ స్నేహితుల-కన్యకలైన తెలియజేయవలసిన  
వారిపేరుకు అడ్రసును వ్రాసిపంపిన తరుపతి, విషయమంతయు మీకు నిర్వహించ  
గలగాము

అమృతాంజనము

అన్ని నోట్సులకు దివ్యావధము. ప్రతియింట నుండదగినది. అన్ని షాపులలో దొరకును.

క్షయ-కలరా, రోగములు

రోగులకు, మంచినీటిపానీ

ఈ రెండు రోగములు, పెనుధూతకము వలన జరిగి, మానవుని, జన సత్తువలు క్రమేణ లాగుచు, పిప్పి పిల్చినేసి, తుదకు, సరముల ప్రాగుక్రింద, తమూరుచేసి, ప్రాణములను గొలుచు. రెండవది రోగమువచ్చి వెంటనే, ప్రాణమును గొలుచుటయు, ఈవహూతులు రెండను, ప్రవేశించినయెడల, ఇవిరక్షణము దుట కల్గియుని తేలుచున్నది. దేశాభివృద్ధి కై, రోగములను మండిన, గోబాలస్వస్థ్యయంత్రాది, పుష్కరము, నీటికాగ్ని, గ్లాడికి, బరికాబుల అనేక శుభములనుబట్టి, ఆహార వివరములయందు శ్రద్ధను జూపుచు, ముగ్ధ మొదలుగాగల పట్టాములకు, పెడచున్నాముగా, ముగ్ధ మునునందు, కొందరు యువకులకు, నీటియోగ్యత వచ్చినపుడు, ముడిరినరోగములు సహితము, సూక్ష్మముగ, అంతరించి పోవుటచే, వారు తీసికొనిన, వైద్య సలహాను నేనిక్కడ వ్రాయుచున్నాడను.

ఏలూరునందు, డాక్టరు, వేణుగోపాలరావు నాయుడు గారను, వయోశృంగులకు, కొంతకాలము, వీరు అసిస్టెంటు ఫర్జునుగూడ పనిచేయుచుండిరి. గొప్ప మేధావి కొద్దిగా అంధత్వముగూడ ఉన్నది. క్షయరోగులు వారియొద్దకు వచ్చినపుడు, వారిచ్చి సలహాలు నడపు వయద్యవిధానము అత్యుత్తము. పెద్దమందులు ఏమియు లేవు. అన్నియు మామచిట్టాలు. ఆహారమార్పునందు, వారిచ్చిసలహాలు, విక్కిలి ఆహారజీయములు, నేను చూచినంతవఱకు, వారియొద్దకు వెళ్ళి, క్షయరోగులు, రోగమునండి, విముక్తి నొందిన, కాన గొప్ప బాధను పడువారెవరైన నుండునెడల, వారియొద్ద, వీళ్ళి సలహాగై కొనవలసినదని హెచ్చరించుచున్నాడను.

కలరా.- వెనుక మాగ్రామమునందు కలరా వ్యాధి వ్యాపించినపుడు, గ్రామమంతయు, రక్షించింది నోక్క నోరి రామకృష్ణగారి బౌద్ధమే యిది వ్రాయుచున్నాను. వారి వండువాడిన వెంటనే, గుణము కనిపించింది వాచి కలగా బౌద్ధ ధము విరివిగా వాడుచు, ప్రయోజనము పొందుచున్నారను, కాన యీమందు ఉపయోగించి, కలరానుండి, విముక్తి నొందుట శ్రేయస్కరము.

తల్లాప్రగడ, వెంకటేశ్వరరావు.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ

వార్షికోత్సవము

ఈ గ్రంథాలయ పంపకు వార్షికోత్సవము ఈ నెల 18వ తేదీ శనివారము కర్నూలులో గాడిచెట్ల వారిచేర్చోత్సవరావు యం. ఏ. యం. ఎల్. సి గారి సభాద్యక్షతక్రింద జరుగును.

రాము విచ్చేయ బ్రాధితులు.

కార్యక్రమము

ఉదయము. 7-12 గ్రంథాలయమున, గ్రంథాలయ సందర్శనము, ఉపాహారములు.

మధ్యాహ్నము. 12-4 కోల్చి మెమోరియల్ హై స్కూలు హాలునందు,

12-1 (1) పద్యములు

(2) అగ్ర్యముల ప్రారంభోపన్యాసము.

(3) ధాటిగా పద్యము చెప్పబడుచును పరిక్ష.

విమర్శలు

మ-రా-శ్రీ, గా|| హరిసర్వోత్తమరావుగారు,

,, బి. నారాయణ మూర్తిగారు,

,, యల్. రంగాచార్యులుగారు.

1-2 ఉపన్యాసములు

1. నాచన సోమకవిని గురించి,

మ-రా-శ్రీ, ఎమ్. ఆర్. ఎస్. రామబ్రహ్మ కామ్రుగారు.

2. అలసాని పెద్దనకవినిగురించి

మ-రా-శ్రీ, పి. వి. సుబ్బయ్యగారు.

2-3 ప్రహసన ప్రదర్శనములు

1. కళ్యాణులమ్మలోని గిరికేయొక్క లోకవిషయ విమర్శన విద్యార్థులు.

2. అబ్బాగోపికడగు ధనదాసుని వివాహయతి మ.

3. మహాకవి కాళ్ళమూరి నారాయణరావుగారు వస్తువేషముండి మధుసేవకుల సంభాషణలు, మ-రా-శ్రీ, బి. వి. కృష్ణ నూచార్యులుగారు, విద్యార్థియును

3-4 (1) వార్షిక నివేదిక (2) అగ్ర్యముల

అంత్యోపన్యాసము

యం. వేంకటరామయ్య,

[కార్యనిర్వాహకుడు]

రోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాబులద్వారాగాని  
 రోగులకు ముందు తెలుపుదు చేసినచో రోగవృద్ధిపము  
 పుష్పకొనవలసిన మందు, తగ్గవు, పక్షిరాలు నివరముగ  
 పరిచముగ వ్రాసి, చంపబడును. (సం 2)  
 దాక్షుడు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.



చెన్నరాష్ట్రమున ఆంగ్లవిద్యా వ్యాపకము

ప్రాధేసరీ శ్రీనివాసాచారిగారి యువన్యాసము  
డాక్టరు జె. జె. కర్నీలియస్గారు సభ కధ్యక్షుల  
వహించుట

వచ్చుత్సవ కళాశాలయం ద ధ్యా క మ లు గ నున్న ప్రాధేసరీ, శ్రీనివాసాచారిగారు "దక్షిణ భారత దేశమున పాశ్చాత్యవిద్యావ్యాప్తినిగూర్చి నిన్నటి సాయంత్రము భారత క్రైస్తవ సమాజ భవనముందు, సమాజమువారి యాజమాన్యము న ఉపన్యాసము గావించిరి.

డాక్టరు జె. జె. కర్నీలియస్గారు సభ కధ్యక్షుల వహించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమునకు మాట్లాడుచు ఆసియా ఖండమందంతటను వర్తమానకాలమున జ్ఞానిక పరిణామము కాన నగుననియు, క్రమచయం దితివరకెన్నడుగాని, ప్రాకృత్యము దేశచరిత్రలందెందును యంతటి పరిణామము, యిట్టి ప్రభుటనము, యిట్టి మానసిక విప్లవము జరిగియుండలేదనియు పల్కిరి. భారతదేశమును జాతీయ భావోదయము జరుగుచున్నందున జాతీయవిధానము వైవిధ్యము పునర్నిర్మించుటకు గూర్చియును చర్చింపబడవలసియున్నది. అట్టి జాతీయ విద్యా పునర్యధ్యయనము చారిత్రకజ్ఞానమత్సవసరము. మన దేశీయ లలో కొందరిపుడు చారిత్రక పరిశోధనలందు ముందుకు వచ్చుచు, చాలా ప్రామాణ్యత వహించుచుండుట ముదానము. కలకత్తానుండి యిట్టి చారిత్రక పరిశోధకలుగలరు. చెన్నరాష్ట్రముందు అట్టివారు బహుశ్యుడలగుండుట ప్రశంసనీయము. ఎన్నిటికి వైస ను ఏ దేని యొక జాతియొక్క వ్యక్తిత్వముజాతి యొక్క సాంప్రదాయములపైను, ప్రాచీనచరిత్రపైనను ముఖ్యముగ జాగ్రత్తపడెదమును. అందుచే భారత దేశమయొక్క చారిత్రక విజ్ఞానమును, నాగరికతను తెలిసికొను టావశ్యకమై యున్నది-అని పల్కిరి.

శ్రీ శ్రీనివాసాచారిగారు

పాశ్చాత్య విద్యా వ్యాప్తిని తత్ఫలితములనుగూర్చి ఉపన్యాసమును పాశ్చాత్య విద్యావ్యాపకమువలన నీ దేశముందు దేశీయ విద్యావిధానము సమూలముగ వెకలించి వేయబడెననిరి. 18 వ శతాబ్దమున పాశ్చాత్యవిద్య యాదేశమున ప్రవేశపెట్టబడెను పాశ్చాత్యవిద్య ప్రజలలో ఆత్మల్య సంఖ్యాకులందు మాత్రమే వ్యాపించి బహుళమున ప్రజాసామాన్యముందరి జేరకుండుట యందలి ప్రధానలోపముగ నెచ్చబడుచున్నది. దీని ఫలితముగ ఆంగ్ల విద్యాధికలకును, ఆరియాస్థమున సామాన్య ప్రజకును సంబంధము తెగిపోయి, విద్యాధికుల మనవాడు పాటకజనులయెడ సానుభూతిక మాదగ నిరసనభావము నలవరచుకొని యున్నార యిట్టి విధానమును పోషించి, ప్రాత్యహించుటకు ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించియున్నది ప్రభుత్వము పరిపాలనా నిర్వహణమునకుగాను దేశీయలను కొందరను తయారుజేయవలెను న దేశీయలో ప్రజలలో కొందరనుక్రమే నీ యాంగ్లవిద్యకు గల ప్రభుత్వ తలపెట్టెను ఇట్టి సంకల్పముతో ప్రారంభమైనయీవిధాన మిప్పటి కెట్టిఫలితములను కలగగలేనో మన మెరింగియున్నాము విద్యాధికులకును ప్రజాసామాన్యమునకు మధ్యగల సంబంధము తెగిగట్టబడినది

మరియు ఆంగ్ల విద్యాధికులకును దేశీయవిద్యలందు జ్ఞానమును బడవినవారికినిగూడ సంకలన విభేదమున కలగజేసినది. ప్రభుత్వమే యీవిధానమును మొట్టమొదట ప్రవేశపెట్టినది. పిమ్మట కొంతకాలమునకు సర్ విలియం హంబుటగారు అధ్యక్షులుగనుండి విద్యాసంఘము విచారణగావించి, నిశ్చయముననుసరించిన యనంతరమే ప్రభుత్వము ప్రాథమికవిద్యవిషయమై శ్రద్ధవహించి, రాష్ట్రీయప్రభుత్వకాళుగ నిప్రాథమికవిద్య పరిగణింపబడుచువచ్చెను. అంతకు క్రితము ముఖ్యముగ మిషను విద్యాలయములద్వారా ఆంగ్లవిద్య ఏకొలదిమందికిమాత్రమే అందుబాటులో నుండెను.

మదరాసు గవర్నరుగ పనిజేసిన సర్ తామసుమన్రోగారు 1892 సం॥లో దేశీయవిద్యావిధానమును పరిశీలించుటకై యొక విచారణసంఘమును నియమించెను. అపుడీరాష్ట్రముండులను మొత్తము 405 పాఠశాలలుండెను. యందు అధికభాగము పిల్లలకులగున 700 లేక 800 లు మాత్రమే ఉన్నత విద్యకుగల పెడునట్టివిగ నుండెను. బ్రాహ్మణసంఘ మత్యధికముగను, వర్తిక వ్యాపారములు జేయుసంఘములం దనేకులును తమ

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము.



మావద్ద కలహరికముల లోలాకులు, దుద్దులు, మోపులు, బంగారు మెడచెయ్యనలు, మొంగితాకులు, బంగారు మెడలగునని తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈదిగువ విలాసములకు వారమున, పాపైటయ్య: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు

ది ఆంధ్ర జ్ఞానలలి మ్యానుఫాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. (బాంచి: 210 చైనాబజారులోను ముగ్గురు)

ఇంజెక్షను లేహ్యము

భూముండలమునకు దీని ములమున నీ రోగవిమోచనము కలదు.

నిమిషమునకే గొప్పగుణము. 40 దినములకు నరిపడు 5 తుల దబ్బీరు. 40 ఇంతవరకు యిట్టి బొవ రాజుడు

ఎట్టిరోగము యెట్టి కష్టదశలోనుండినను తివ్యముగ కేర్తినిచ్చి రోగముల మాపి, శరీరము నిర్మలకై భూముండలమునకు దీని ములమున నీ రోగవిమోచనము కలదు. ప్రపంచములో యిట్టి మహాశక్తివ్యవస్థజ్ఞుడొకడు మేరచేతను తయారుచేయబడియుండలేడు. పటాలోపప్రకటన: పోయినవారు దివ్యావధముల తృప్తికరించుటవల్ల గొప్ప చిక్కుల నొందెదరు. కష్టరోగములు, కుష్టురణములు, జాడ్యములు, మూర్ఛ, పిచ్చి, చెవుడు, మహాదికములు, వాటి ఆంగవైకల్యములు, గ్రుడ్డి, నపుంసకత్వము, రోములు నివారణ చేయును, గ్యారంటీ. గ్యారంటీ.

ఏదేమిటోనా, యెవరైనా, యెన్నడును చేయలేని గొప్పజ్ఞుడొకడు. వలకువల వ్యయపరచి నూతనముగా అందు చేయబడినది. నిమిషమునకొకసారి రోగిని మంచినిలిపిలోనికి తెచ్చును. పూచీగా ఒక్కమోతాయే మంచిగుణము. జ్వర, జ్వర, యింగ్లండు, ఆమెరికా, యిటలీ, టర్కీ, గ్రీసు, ప్రాన్స్ ఆస్ట్రేలియా, ఆఫ్రికా తదితర మహాదేశములందున్న మేధావంతులు నీ నిర్మాణమునకు మొగంగుట. ఆంధ్రముండలమునందలి మహాదేశ తయారుచేయబడినది దీనికి మేమే యాజమాన్యము. నీ గొప్పకైకే మేము మిక్కిలి గర్వించుచున్నాము. ఈజ్ఞుడొకడుమూలమున మిరోగము గుడరనినొ మిసాము మిసామిరణగా తిరిగిపంపిజేయుదుము. వివరములకు 2 అ స్థాంపును, కేటలాగునకు రు 1 న్ని పంపించవలెను. కాడ్లువాసిన జవాబిచ్చుడను.

ఆర్థికలోపగమనామ్యున్న, రోగియొక్క చాయాపటము పంపించవలెను. అశేతుల ఏజెన్సీ లీమిటెడ్ ప్రాచీనముగా వారికింద నిబధనలు గలవనించవలెను. మదరాసురాజధానిలోనివారు రు 800 య్ని యితర రాజధానీలవారు రు 500 య్ని ధరావత్తు చెల్లింపవలెను. వీరికి ఏజెన్సీలీమిటెడ్ను, ఇంగ్లండు ఏజెన్సీలీమిటెడ్ను వలయువారు 8 అబాలు తరాలవిక్రలు పంపవలెను.

ది జర్మన్ ఇన్జెక్షన్ లేహ్య మ్యానుఫాక్చరింగు కంపెనీ,

మృదంగరమి, గాడిలంగ, ముమ్మిడివరంపాడు (ఈస్టు గోదావరిజిల్లా.)

మరా: అశేతుల వల తగ్గింపునుగమనాదు. వారికట్లు తగ్గించలేమని విన్నవించుచున్నాము.

తమ వృత్తులను నిపుణులుగ నిర్వహించుకొనటకు తగినవిద్యను బడయుచుండిరనియు, ఆకాలమున పాశ్చాత్య దేశములందే దేశీయవశుగాని భారతదేశ విద్యావ్యస్థికులు సరిపాల్పదగనివై యుండలేదనియు, వ్యదేశీయ విద్యావిధానమునకు భారతీయ లెంతమాత్రమును లజ్జుపాించవలసినపని లేదనియు మన్రోగారు వ్రాసిరి. దేశీయవిద్యకు ప్రభుత్వమువారు క్రమముగ ప్రోత్సహించురని మన్రోగారు తలచిరి. ఆంగ్ల విద్యకు గలపెడిరాజధాని విద్యాలయము నొకదానిని చన్నపురియందు స్థాపించవలయునని మొట్టమొదట నూదించిన యాతడు సర్ థామసు మన్రోగారు. దీని కనుబంధములగ ప్రతిజిల్లాయందును, తాలూకా యందును, కలకత్తలేలు, తాశిల్దార్పాఠశాలనుగూడ స్థాపించవలయుననియు, యీవిధానమునములలో పెట్టుటకు ప్రభుత్వమునకు రు 50 లేక 100 వేల రూప్యములకంటె నధికవ్యయము గాదనియు నాతడు నూదించెను. దైత్యులు బోధువారి కీమూలన లండనేయబడినపిమ్మట, యంతలో మన్రోగారు గలించిరి. అనంతరము పరిపాలన యంతల వాస్తవములోని కలిగినందున యీ విధాన ముపేక్షించబడెను.

కలకత్తా విద్యాసంఘము ప్రభుత్వమువారితో నాలోచించెను. మొరాలె లామెంబరుగనుండి దేశీయవిద్యావిధానమును తీసుముగ ఖండించెను. భారతీయుల దృక్పథమును విశాలపరచుముగ నొనరుచుటకును, స్వదేశీజాలందు ప్రభుత్వోద్యోగులను తయారుచేయుటకును ఆంగ్లవిద్యను దేశీయులకు గలపు టావశ్యకముని యాతడు వాదించెను. వైసురాయగారును మింట్ ప్రభుత్వము యందులకు తలయూపెను. వీరిరువురు జెప్పిన దానితో ప్రభుత్వ మేకీకరించెను. దేశీయులలో ప్రభుత్వోద్యోగులను తయారుజేసి, పరిపాలనమును సాగించుకొనవట్టి యుద్దేశము ప్రభుత్వ దృష్టిలో ప్రధానముగ నుండెను గాని, కష్టనకములకు నైతికగుణగుణములను వారు సరకుజేతులేదు. 1887 సం॥లో చన్నపురి క్రైస్తవకళాశాల సంస్థాపింపబడెను. 1889 సంవత్సరానంతరము ఆంగ్లవిద్యాలయముల సంఖ్య యభివృద్ధి కాజొచ్చెను. ప్రభుత్వమువారితోనే నెలకొల్పబడి, వారి వశమందే యుండి, వారి ధనమువలననే పోషింపబడుచుండే విద్యాలయములను, మిషనరీలచేత క్రొత్తింపబడి ప్రభుత్వధరమును బడయుచుండే నట్టివియును, ప్రభుత్వసహాయము లేక ప్రజలచేతనే క్రొత్తింపబడిన విద్యాలయమును మత్తెరంగులగ రాజధానియందు వ్యాపించియుండెను. ప్రభుత్వోద్యోగకాంక్షయే విద్యార్థులనుగాని, వారిని బడులకంపు తలితండులగాని విద్యాభ్యాసమునకు ప్రేరేపించుచుండెను. అకాలమునం దిట్టి వ్యామోహము ను కలిగియుండుట కెట్టి కారణములన్నను శతాబ్దములు గడచినను యిప్పటికైన నీఉద్యోగకాంక్షయే విడకుండుటకు కారణ

మెంతమాత్రమును లేదు. ప్రభుత్వమున జిల్లా పాఠశాలలు గల ప్రభుత్వము వారిచే రాజధాని యందు వేర్వేరుతావుల స్థాపింపబడిన విద్యాలయములే ప్రస్తుతము కళాశాలలుగ పనిజేయుచున్నవి ఈపాఠశాలల కనుబంధములగ ఆయాతావులందు ఏర్పరచబడిన మ్యూజియములకు నిర్వహించుటకు వ్యయ మధికమగుటచే భరింపనొల్లక ప్రభుత్వమువారు వానిని తీసివేసిరి. ప్రభుత్వమువారు పిదప ఆర్ట్సు, యింజనీరింగు, వైద్యకళాశాలలను స్థాపించిరి. ఇవిమిన్నీయు మ్రొమ్మూళ్లలోని విద్యకు అనుబంధములుగ నుండెను. వచ్చుచున్న కేంద్ర విద్యాసంస్థకు మిషనరీవారి విద్యాలయములందు వలె సౌకర్యములు లేకుండుటవలన కొంతకష్టము కలిగెను.

1854 సం॥లో సర్ థామస్ వుడ్ గారితో యుండబడిన విద్యావ్యవస్థాపకయొక్క ఫలితముగ ప్రస్తుతము విద్యాకాళుయలు పేరుతో పనిజేయుచున్న ప్రభుత్వ విద్యాకాళుయొకటిస్థాపింపబడెను. విద్యాకాళు డైరెక్టరు వి. సి. యన్, ఉద్యోగి పాఠశాలల సహాయార్థముగ గ్రాంటు నొసంగు పద్ధతి ఆంగ్లవిద్యా వ్యాప్తిక ప్రధాన సాధనము, మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము ప్రారంభమునకుతోడనే పరిక్షలగావించు యావశ్యక ముదాించెను. నాటనుండి విశ్వవిద్యాలయము పరిక్షయొనగ్గుగానే యున్నది. యందువలన కలంగు అవకాశములేక

ఆంగ్ల భాషను చదువను వ్రాయును మాటలాడుచు వచ్చునెరింగి మంచిపాండిత్యమును సంపాదించుటయు, సరిగ్గా నుటకు తోడ్పడుటయును ఉద్దేశములతోడనే ఆంగ్లము ప్రభుత్వముం దభ్యసించితిమి. యిట్టి నిరర్థకమున పాశ్చాత్యవిద్యానము దేశీయులనెల్ల విశేషముకొనియుండినఉ అప్పటికినే దేశములో కొందరు దేశీయ విద్యావిధానమునం దిచ్చుప్రసాదమునందినవారున్నారని తలచుటకు మనము సంతోషమును, గర్వమును జెందవలసియున్నాము" అని పల్కిరి.

అధ్యక్షులు జె. జె. కర్నీలియస్గారు సభను కనిగొని, మిషనరీలయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారియొక్కను నిర్వహణమునకై స్వార్థపరత్వమువలన పాశ్చాత్యవిద్యావ్యాప్తికి ప్రవేశపెట్టబడి ననియు, కామన్నగువారు పాశ్చాత్యవిజ్ఞానము నాశించి భాష జోహుభాషగ తుదమట్టిందునతో ననియు, గ్రాంటుగైకొను పద్ధతివలన ప్రజలలోబడియుండుటచే దేశీయవిద్యలప్రాశ్నాకమనియు, ఏదేశముందుగాని విద్యాలయము సాంఘిక, వైజ్ఞానిక జీవితముతో సంబంధముగని భారతదేశమందే యిట్టివిదేశీయ, విజ్ఞాన విద్యలు కాననగననియు, శేషము సారస్వలక్ష్యమును జేయు విద్యావిధానము జాతీయనిర్మాణమునకే తోడ్పడుటగాదనియు పల్కిరి.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

### బెజవాడ ఎలెక్ట్రిక్ స్కీము

(స్వకీయవిశేషం)

సలకమిటివారి తీర్మానము  
(ఇద్దరు సభ్యులు రాజీనామా నిచ్చిరి)

బెజవాడ, ఆగస్టు 16:— రాక రాక బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీకి ఎలెక్ట్రిక్ స్కీము కాంక్షను అయివచ్చెను. ఐదు లక్షలను ప్రభుత్వము ఆహ్వానించిరి. ఆమోదములనుండి వడ్డీ స్వభాగా తీసుకొంటున్నది. తేలుకేయర్లు ఎప్పుడు ఎలెక్ట్రిక్ స్కీము ప్రారంభించునో యని నిరీక్షించుచున్నారు. కాన్సిలు చారు 11 ను సభ్యులతో సలకమిటి కేంపులు చేసిరి. ఈ స్కీముకు సంబంధించిన పనికి ఆ పలుమిటికి సంతృప్తికరము నొసంగిరి. వీరి టెండర్ల కొరకు ప్రకటన గావించిరి. ప్రపంచ మునందు భూతిని సంపాదించిన కంపెనీని టెండర్ల నంపి పోటీకి నిల్చెను. వేలకొలది జీతములను పుచ్చుకొను ఇంజనీరులు, నోరలు నోరలతో సమానముగ నున్న మనవారు రెండు మాసములనుండి బెజవాడకుందు మకాంచేసిరి. ప్రతి సలకమిటి మొదలగు యింటికి విసుగుజేడక పచ్చి గడ్డపూజలను చేసిరి. ఎవరి కంపెనీ నచ్చును మంచినిగూర్చి వారు యీ సలకమిటి మొదలగు విషయాలను తలచిరి. వేసడి అడు సవాళ్లు అనుపలకేంద్ర జవాబులనిచ్చిరి. ఇంక శ్రమపడుటకు కారణము లేకపోలేదు. బెజవాడ ఆంధ్రదేశమునకూడని ఇతను సామాన్యపట్టణములకు పేద పల్లెలకు విద్యుచ్ఛక్తి దీపములు వ్యాప్తిజేయవలసి అతేలదు. బెజవాడలో ప్రారంభమైనచో ఇతర చోట్లకూడ జల్లి వ్యాపారమును వృద్ధి జేయవలెననియు నడచి యాత అందరిని యిటుల గాఢమైన ప్రయత్నమునకు దింపెను. కంపెనీల పేర్లన్నియు బెజవాడ పోలకు తెలిసికొనవలసి కలిగెను. వెంట, చక్రవర్తి అగాథాగ్రీవపుడు మున్నగు యింజనీర్ల పేర్లు ప్రతి పోరుకును సృష్టించుట తలపించెను. అన్ని కంపెనీలకంటె శ్రేష్ఠమైనట్టి కంపెనీకి సరిపడే ధరలకు కంట్రాక్టు యిచ్చి త్వరిత పట్టణమునంతయు ఎలెక్ట్రిసిటీ దీపములతో వెలిగించవలసి సంకల్పించుననిరి.

గవర్నమెంటు ఎలెక్ట్రిక్ ఇన్ స్పెక్టరు గ్రీవపుడు గారు టెండర్ల నన్నింటిని పరిశీలించిరి. వారు మెర్రిలేస్ కంపెనీ యింజనీరుల కొలెండర్ల కంపెనీనా తీగలు ప్రధానములు వగైరాలను నిర్ధారించెనని, వస్తువుల మంచిచెడ్డలను గ్రహించుటకు కొన్ని మాత్రములను నిర్వచించిరి.

గ్రీవపుడుగారి సలహానాని నూత్రములనాని గైకొనుటకు కొందరు సలకమిటి మొదలగు యిద్దరు పడలేదు. గ్రీవపుడుగారివద్దను అటుపిమ్మట సలహాను పొందుటకుకూడ వారి కిష్టము లేకుండెను. వారు రాకుండ ఆటంకములను పెట్టిరి. కాని గ్రీవపుడుగారిని ఎట్టుకలకు రప్పించిరి. వారి సాయమున కంపెనీల యింజనీర్లను ప్రశ్నించి కొంత సమాచారమును సలుకమిటి వారు గ్రహించగలిగిరి. గ్రీవపుడుగారు తమ శక్తిసామర్థ్యములను కొన్ని కంపెనీల ధరలను తగ్గించుకొనులాగున చేసిరి. అఖండ గ్రీవపుడుగారు మరల ఏ కంపెనీ సామగ్రివలన ఎట్టి లాభమునుకూడ పూనుకొనుచున్నట్లు తెలియచెప్పిరి. కాని వారి సలహానాని చౌకధరలనాని సలకమిటితో అధిక ఫలాభ్యాకులు అంగీకరించలేదు.

వీరు ఏయింజను టెప్పించుటకు తీర్మానించినో ఆయింజను పట్టణమునకు కావలసిన విద్యుచ్ఛక్తి నీయవలదట. ఇంక కంటె ఎక్కువశక్తిగల యింజను కావలయునట.

ఈతీర్మానమునకు వ్యతిరేకులయిన టాన్సరు, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య చుండూరు సీతారామయ్యగారు తమ అనుభూతి (Minutes of Diosent) ల సంపాదించిరి. టాన్సరుగారు, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారు తమ పురపాలక సంఘసభ్యత్వమునకుకూడ రాజీనామాసంపిరి. కలెక్టరుగారివద్దకు ఈ తీర్మానమును రద్దుచేయమని రాయబారము తయారగుచున్నది.

### పాట్నా న్యాయసభ తిరస్కారపు కేసు

నర్సిలేట్ సంపాదకునకు రు 500 జరిమానా  
పాట్నా, ఆగస్టు 16:— సర్పిలేటు న్యాయసభా దూత డాక్టరుతో న్యాయమూర్తులందరూ ఏకీభవించి సర్పిలేట్ సంపాదకుడగు మురళీమనోహర ప్రసాదుగారికి 500 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి. జరిమానా నివ్వనియెడల యిద్దరు పాట్నా జైలులో నుండవలసినదిగా నాజ్ఞాపించిరి. జైల్దారులైన, మేనేజరులైన వ్యాజ్యము ఉపసంహరించుకొనబడెను. (ప్రీ ప్రెస్)

### అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారి రాజీనామాజాబు

మ-రా-రా-శ్రీ బెజవాడ పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగారి నన్నిధికి

అయ్యంకి! నువ్వూ మూడు సంవత్సరములక్రిందట తాము పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడవడకి వచ్చియున్నాడు. తాము మ్యూనిసిపాలిటీయొక్క ఉద్ధరణకొరకై వలకవ్వములకు లోబగుటయు తాము శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునండి వచ్చుసరికి పురపాలక సంఘముంతయు తమ అవచడలగు కాంగ్రెసు పార్టీవారు స్వాధీనముచేసికొనుటయు, తాము వచ్చినప్పటినుండి క్రమమునందు తాము సంఘసభ్యులగుటయు, తరువరి అధ్యక్షులగుటయు యథాక్రమమున జరిగినవి ఇరవైయొక్క మాసములక్రిందట నేనును పురపాలక సంఘమునందు సభ్యుడనైతిని. తాము శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమునందుండగ ఏర్పడిన పురపాలకసంఘ కాంగ్రెసుపార్టీని తాము అధ్యక్షులైనప్పటినుండి సభ్యుడనైన పితృబ్రాహ్మణ చాలకాలము నిర్వహించిరి. కాని రానురాను కాంగ్రెసుపక్షమునవారిని సక్రమముగ నడువ తామెంత ప్రయత్నించుచున్నామో ఆ కాంగ్రెసు పార్టీ విధ్వంసమైనది. సంఘ సభ్యులకు స్వార్థములు, స్వాభిమానములు, కక్షలు, ప్రబలసాగి శక్తియుక్తులనొందిరి, పురపాలన సౌవుషణమునకాక తమ పట్టుదలను నెగ్గించుకొనుటకే వినియోగించుచున్నార.

ఇందుకు కొన్ని దృష్టాంతముల దిశ్వాత్రముగ తమకు వివరించుచున్నాను.

1. సంఘ సభ్యుల ఎన్నికలకు కంట్రాక్టరులు, కంట్రాక్టరుల నిలుకడకు సంఘసభ్యులు పరస్పరసహకారసంఘములగుట అందుకు ఫలితముగ రోడ్డుమొదలగునవి బాగుండకపోవుట.
2. మ్యూనిసిపల్ ఉద్యోగులు పనిచేసినను చేయకపోయినను, సభ్యులదయాదాక్షిణ్యములేక, తమ పదవులను సంగ్రహించుకొనుచుండుట; తత్ఫలితముగ ఎస్టాబ్లిష్మెంటు అమిశ్రముగ పెరిగిపోయినను వనలుమాత్రము సరిగ నిర్వహించబడకుండుట.
3. హైస్కూలునకు నువ్వూ పడివేలరాహాయలు నష్టమునచ్చుచున్నది. ఇంతకంటె ఎక్కువ స్వాధీనముతో నిర్వహించబడుచున్న హిందూ హైస్కూలునకు నష్టమునచ్చుచుండుటలేదు. వచ్చినను ఏవల్లనష్టముతోనో సరిపోవుచున్నది. ఈస్థితిగతులను చూచి సంవత్సరమునకు మూడునెలలకంటె ఎక్కువనష్టము రాకుండ నిర్వహించవలసిన పురపాలక సంఘమువారు యుక్తముగ తీర్మానించినను అతీర్మానము కొందరి సభ్యులపట్టుదలవలన రద్దుచేయబడుట.
4. ఇటీవలికి కొలికిపూసయో యనునటుల తుదకు విద్యుచ్ఛక్తి ఉపసాధమువారు పట్టుదలను నెగ్గించుకొనుటకై ముందుగనే గూడలక్ష్మిగారి ప్రజలయొక్క లక్ష్యకొలది రూపాయలు పోతును బాధ్యతారహితముగ వినియోగించి తీర్మానించుట.

ఇట్టి సందర్భములయందు నేను ఈ పురపాలక సంఘము నందుండి ప్రజలయొక్క తేమమునకును యుక్తపరిపాలనకును తోడ్పడగలనను ఆత సంపూర్ణముగ నశించినది. అందువలన ఇట్టి స్థితిగతులు మారువరకును నా అంతరాత్మకు విరుద్ధముగ నేను యీ పురపాలక సంఘమునందు సభ్యుడుగ నుండజాలను. కావున నిందుమూలముగా బెజవాడ పురపాలక సంఘ సభ్యత్వమునకు నేను రాజీనామానిచ్చుచున్నాను. నా రాజీనామాను అంగీకరింప గోరుచున్నాను.

16-8-28  
బెజవాడ } అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య.

### కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుల

కర్నాటకము మోతీలాలు నెన్నుకొనుట  
ధార్వార్, ఆగస్టు 16:— కర్నాటక రాష్ట్రీయసభ అధిక సంఖ్యాకులచే పండిత మోతీలాలుగారిని కాంగ్రెస్ అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. కొంతమంది వల్లభబాయికిని, కొందరు జవహర్లాల్ నెహ్రూకును సమర్థులనిచ్చిరి. లక్నోలో జరిగెనున్న ఆఖిరపక్ష సభకు యీ క్రింది 5 గురిని కర్నాటక రాష్ట్రీయ సంఘాధ్యక్షుడు నియోగించెను. ఎన్. వి. కొబ్బిగారు, డి. వి. జేట్టిగారు హాంసకవ్య కృష్ణారావుగారు, డాక్టర్ యూ. రామరావుగారు, ఆర్.డి.వాకర్ గారు (ప్రీ ప్రెస్.)

### శ్రీ వైష్ణవవిద్యత్సభ

కంజీవరమునందు ఉత్సాహకరముగా జరుగుట

కంజీవరం, ఆగస్టు 15:— కంజీవరములో శ్రీ వైష్ణవ మతము నుగురించి చివరికి చివరి సభ జేరెను. వీనిలో పాల్గొనిన వందేతులు సభ యందు చాల ఆభిమానము చూపిరి. కర్నాటక శ్రీమత్ అనంతాచార్యస్వామివారు సభాకార్యక్రమమును విక్రీలి చాక చక్రముతో జరిపెను. శ్రీమత్ వి. వి. శ్రీవాస అయ్యంగార్, డి.వాక్ బహుమార్ రంగాచారిగారు మొదలగు శ్రమ ఖులు సభవిషయము చాల శ్రద్ధవహించిరి. సభను చిరసాయంగా నుంచుటకు ప్రయత్నములు జనువలెనని చెప్పిరి. శ్రీ జగద్గురుగారి సహాయముతో సంస్కృత విద్యను పురుషదరించవలసిన దని వి. వి. అనంగరాచారిగారు చెప్పిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్.)

రోజువలెనే శ్రీ వైష్ణవవిద్యత్సభ వీ. వి. మరములో జగద్గురుగారి ఆధిపత్యమున కూడెను. లక్ష్మీపురము శ్రీనివాసాచార్యులవారు నూయాస్వరూపమును గురించి తర్కవాదము ప్రారంభించిరి. ఈ వాదములో పండితులందరు పాల్గొనిరి. తరువాత శ్రీమత్ డి. రంగాచారిగారు శ్రీ రామానజనీధాంతములను ప్రపంచమునకు తెలియునట్లు ప్రచారముచేయవలెననియు, అట్లయిన శ్రీ వైష్ణవము తమ ప్రజలందరిచేతను అవలంబింపబడుననియు చెప్పెను. తరువాత జగద్గురుడు శ్రీ వైష్ణవప్రాశస్త్యమునుగురించి గంభీర శాస్త్రము గావించిరి. తరువాత సభ ముగిసెను.

### నోటీసు

గుడిపాటి లక్ష్మీబాబుగారు శత్రుగారికి బెజవాడలో వున్న కమిషన్ కొట్టు యీమధ్యకు ఆపును చేయబడినది. నడకు కొట్టు తామును లెఖ దస్త్రములు వగైరాలు లక్ష్మీబాబుగారు శత్రుగారి స్వాధీనములో వుండునని యింతవరకు ఎన్నికర్యా యములు అశీగినను లెఖచెప్పక శత్రుగారు ఓక్కరే బాకీలు వనూలు చేసుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నాడు. బాయంటు వ్యాపారం తామును లెఖచెప్పడం చాలాబాకీలు నాకే రావలసివుంటుంది. కాబట్టి నా బాయంటు కొట్టు బాకీదార్లకు తెలియచేయవలెననిగా మిగిలిన బాకీలను నాకే చెల్లించవలెను నా అనుమతి లేకుండా నున్న నాల్గ రెండు పాండుకుండానున్న లక్ష్మీబాబుగారు శత్రుగారికి మిగిలిన బాకీలను అట్టివనూలు నన్ను బెజుచేయవలెనని బాకీలకు మీ బాధ్యత తొలగి పోదనిన్ని యిందుమూలముగా తెలియపర్చడమైనది. ఇట్లు, డి 14-3-28 పాకలపాటి ప్రకాశంబాబు.

సంపుట 1 ఆగస్టు 17 సంవత్సరం

విషయ సూచిక

వివాహవయోనిర్ణయము  
శ్రీ విద్యాభ్యాసము (వెలమూటి వల్లభస్వామిగారు)  
గొడుగు, చెప్పులు (రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు)  
ధర్మపత్ని... (శ్రీమతి రాజేశ్వరిగారు)  
(దొడదికి విడుగురు భర్తలుండిరా? (కొ. చక్రధరరావుగారు)  
కాస్తా... చట్టుబండలూ? (శ్రీమతి పి. రామేశ్వరమ్మగారు)  
స్వర్గలత... (వనవిహారి)  
బాలికలు - చదువు (లక్ష్మీరాజు వేంకటసుమంత రావుగారు, బి. ఏ. వి. ఎల్.)  
నివాహక శాస్త్ర స్వరూపనిరూపణ (డింగోలు వెంకటరంగయ్య గారు, బి. ఏ. వి. ఎల్.)

శిశువులు - భయము, (వడ్డమూడి వెంకటరత్నం గారు)  
రివ్యమును జవ్వనము (వనవిహారి)  
పుష్పవయము  
అరటిపండు  
అస్థిశీయులు  
పరిశ్రా ప్రభావము  
శ్రీశ్రీ  
లోకవార్తలు  
పునస్సంధాన వయోనిర్ణయము చట్టుము  
ఆలోచన, గ్రంథములు  
త్రివర్ణ ఛాయాపటములు

సం॥ చందా. రు. 4. విడి వత్రిక ఆ. 6.  
సంపాదకుడు - డాక్టర్ శే. ఎస్. శేషి  
గృహలక్ష్మి కార్యాలయము  
486 పోస్ట్ బాక్సు 752 ఎస్కూరు, మదరాసు.

# మదరాసువార్తలు

**చింతాద్రిపేట సత్కాలక్షేపనభ:**— 19 వ తేది ఆదివారము సాయంకాలము 4-15 గంటలకు చింతాద్రిపేట సామి నాయక పీఠి నెం॥ 1/105 నంద్ర శ్రీ గంగనిలయం) “శ్రీనివాస కల్యాణము” గూర్చి యొక కావ్య కేవలము (బహుశ్రీ శ్రీకృష్ణాచారి గారిచే జరుపబడును.

**అంగం బాకం అల్లరి:**— గో గాయములు పొందిన వారిలో దొరస్వామి నాయకరు అను న త దు (నాయకువం నివాసి) 15 వ తేదిన అస. తిలో మరణించెను. ఈ పందగ్గుమున ఇదివరకే నలుగురు మరణించి యుండిరి. తక్కినవారు వ్యవస్థ జేందుచున్నారు. (ఆ. పే.)

**శ్రీ శ్రీ ఆర్. సుబ్బయ్యగారు:**— సుబ్బయ్యగారు తెంగాలు పేదకవిల్లు ప్రావిలింగు ఏజెంటుగ పనిచేయుచున్న ఆర్. కృష్ణస్వామి నాయకుగారి సతీమణి. 25 ఏండ్ల వయస్సు కలిగి వారి క్రమము ముగిసిపోయినందుల కెంతయు చింతించుచున్నాము. ఈ నెల 8 వ తేదీన ప్రసవమే ఆమె చెప్పినట్లుగా పని పోయినది. ఈమె మెట్రిక్యులేషను పరీక్షనకు పదివరు. చిత్ర లేఖనమున ప్రావీణ్యము గడించెను. పకోపకారవరురాలు. ఈ యమ యాత్రికులు కాంతింబుగాక!

**రాకపోకలు:**— కె. వి. ఆర్. స్వామి ఎం. ఎల్. సి. గారు కాకినాడనుండి శేటి యుదయము మద్రాసుకువచ్చిరి. ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే యేజంటు ఎఫ్.టి. వాధెగారు గత రాత్రి మద్రాసువిడిచి బెంగళూరున కేగిరి.

బల్లెనుమెగారు గత రాత్రి మద్రాసు విడిచి పశ్చిమ కేగిరి.

శివగంగ రాజాసాహెబుగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి ఊటీ కేగిరి.

**ఒకసవరణ:**— 16 తేది పత్రికలో వృత్తాంతలేఖల క్రింద “తెనాలి” అనుశీర్షిక క్రింద ప్రచురించబడిన దానిలో “శ్రీ శ్రీ పానగంట్టి లక్ష్మీ నరసింహం పంతులుగారు రచించిన రాధాకృష్ణ యనునాటకము” అని పొరపాటున ప్రచురించబడినది. ఈ లేఖ యొకవిలేఖిచ్చే వ్రాయబడినది. లక్ష్మీనరసింహముపంతులుగారు సతీపురియిచ్చువాడు. వారింకెంతయో భాషానేవ చేయవలసియున్నాడు. ఇట్లు పొరపాటున ప్రచురించబడినందుకు చింతిల్లుచు లక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులు గారు దీర్ఘాయుష్షుంతులై మువ్వలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము. (ఆం పే. పం॥)

## శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి

### సన్మానసన్నాహములు

శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం తెల్లిగారి యాహ్వానముపై వి కాంగ్రెసు నాయకులను ఇతర బాలీయవాదులను నిన్న మధ్యాహ్నమున నూతన కోమలబిలాసువద్ద సమావేశమయిరి. ఈనెల 26 వ తేది ఆదివారమున మద్రాసున కేతెం మునున్న శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారికి సన్మానము జరుపుట కొక సన్మాన సంఘ మేర్పడెను. ఈ సన్మానసంఘము మరల రాజోపు ఆదివారమున ‘వేళబంధుభవనము’ వద్ద (నెట్టు రోడ్డు, రాయపేట) ఉదయం 8 గంటలకు సమావేశమగును. (ఆ. పే.)

### మూలై మిల్లులో నేతపనివాండ్ర యిబ్బందులు

శ్రీయుత బి. వివరావు మద్రాసు కార్మిక సంఘాధ్యక్షులుగా రెట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — నేడు మూలై మిల్లులో నేతపనివాండ్రు రెండు మగ్గులపై పనిచేయుటకు నిరాకరించిరి. ఈవిధముగా రెండు మగ్గులుమీద పనిచేయు నేతగాండ్రు కూలీల రేట్లను రాజధానియందలి యితరమిల్లు రేట్లతో సమానముగా చేయుటకు యజమానులు ప్రస్తుత మంగీకరించుటలేదని నేను నిన్ను తెలిపినమున నే వ్యవస్థగా దానికొంటిని. ఈవిషయముగూర్చి విచారించుటకు నేటిసాయంకాలమున నేతగాండ్రు యజనసమావేశము జరుగును. (ఆ. పే.)

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము ఏలూరు  
శ్రీ పిఠాపురము మహారాజావారి అధ్యక్షత క్రింద  
శేపు 18 వ తేది శనివారము నాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు

## వరవిక్రయనాటకము.

**పురుషోత్తమరావు:**— నాట్యకళానిధి ఆరణి సత్యనారాయణగారు.

**వేరయ్యశాస్త్రి:**— శ్రీయుత కొచ్చెర్ల కోటరంగారావుగారు.

**లింగరాజు:**— శ్రీయుత ముంజులూరి కృష్ణారావుగారు.

ఆదివారము 19-8-28 తేది 5 30 గంటలకు

## చంద్రగుప్తు.

**చంద్రగుప్తుడు:**— శ్రీమాన్ బాలకవి వెంకటరామానుజాచార్యులు.

**చాణక్యడు:**— శ్రీమాన్ డి. వి. సి. నరసింహారావు.

**విక్టోరియా పురమందిరములో ప్రదర్శింపబడును.**

**వరవిక్రయ నాటకము:**— శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారు (ఏలూరు శేపు 18 వ తేది శనివారము నాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమునందు శ్రీ పిఠాపురం మహారాజావారి అధ్యక్షత క్రింద వరవిక్రయ నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

ఈ నాటకమునందు నాట్యకళానిధి ఆరణి సత్యనారాయణగారు పురుషోత్తమరావురాత్రును, శ్రీయుతులు అవధానం పురుషోత్తమగారు భ్రమరాంబ పాత్రను, కొచ్చెర్లకోటరంగారావుగారు వేరయ్యశాస్త్రిపాత్రను, ముంజులూరి కృష్ణారావుగారు లింగరాజు పాత్రను, బాలరగు బి. వెంకన్న కృష్ణారావుగారు అక్కిచెల్లెండ్రు కాలిండికములపాత్రలను గానలోల ఆకుల నరసింహారావునాయకుగారు లింగరాజుమారుడగు బసవరాజుపాత్రను ధరించెదరు.

## ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

### సెనేటుసభ్యుని యెన్నిక

జిల్లాగృహము 15-8-28 తేదిన బెజవాడనుండి యాక్రింది ప్రకటన గావింపుచున్నాడు:— కర్నూలు జిల్లా సానిక సంఘమునకు ప్రాతినిధ్యము వహించియుండిన డి॥ బి॥ సి. వెంకటరంగారెడ్డిగారు సెనేటులో తమ సభ్యత్వమును చాలించినందున భారీకాబడిన స్థానమును పూర్తిచేయుటకు ఎన్నికజరుపుట జిల్లాకలర్లగారు కోరబడియున్నాడు. ఈయెన్నిక విషయములో జిల్లాకలర్లగారు రిటర్నింగు అఫీసరుగవున యాదుకు సంబంధించిన వివరములను కర్నూలు కలర్లగారినుండి తెలిసి కొనవలెను.

## బిహారు శాసనసభ

రాంచి, ఆగస్టు 16.— బిహారు శాసనసభ రాంచి సమావేశము జేరినది. ప్రారంభమయ్యెను. అసభివార సభ్యులు 6 బిల్లులు సవపాడించెరి. బెంగాలు టెనన్సీ చట్టమును కొన్ని సవరణలతో బిహారు రాష్ట్రమునందు ఆచరణకు తేవలయునని ఒక సభ్యుడు ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. స్థానిక సంఘములందు మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము, ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు ఉండవలయు ననియు ప్రతిస్థానికసంఘమునందున నైనుచేర్చును లేక చేర్చును మహమ్మదీయులకు నుండవలయుననియు ఇరువురు మహమ్మదీయసభ్యులు రెండు బిల్లులను ప్రవేశపెట్టిరి. బిహారు బరిస్సారాష్ట్రమునందలి ధర్మాదాయముల పరిపాలనకు సంబంధించిన బిల్లును ఒక సభ్యుడు మహమ్మదీయ వాక్కు ఎన్టేటుల పరిపాలనకు సంబంధించిన బిల్లును మరొక సభ్యుడు ప్రవేశపెట్టెను.

నైనును కమిషనుకు తోడ్పడుటకై ఉపసంఘ మేర్పడువలయునను ప్రభుత్వ తీర్మానముపై ఆగస్టు 20 వ తేదీన చర్చజరుగును. (ఆ. పే.)

## న్యాయస్థానవార్తలు

### హైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సు

#### శ్రీ శ్రీ శ్రీ

#### బాలికను ఎత్తుకొనిపోవుట

గంగమ్మను బాలికను బలాత్కారముగా ఎత్తుకొని పోయినది 1 తంబయ్యనాయకుడు, 2. వేరయ్యనాయకుడు అను వారలపై గావించబడిన ఆరోపణ ఈ దినమున హైకోర్టు క్రిమినలు సెషన్సునందు న్యాయమూర్తి కర్ణవెన్కటగారియెదుట విచారణకువచ్చెను. ముద్దాయిలు తమ సేవకలముగామని చెప్పటచే న్యాయమూర్తి సవరుకేనును విచారించుటకు ప్రత్యేకము నొక జూరీ నేర్పరచెను.

ప్రభుత్వమువారి తంపున క్రాసుప్రెసిమ్యుటల రగు కె. పి. ఎం. మిననుగారు తమ యాలోచనలకు సంగ్రహముగ విచరించుచు నిటుల నుడిచిరి. గంగమ్మయను బామె 13, 14 ఏండ్ల వయస్సుగల బాలిక. నేరముజరుగుటకు ముందుగాను పూర్వమే ఆమె వ్యక్తులయ్యెను. ఆమెయు ఆమె యన్నయగు గురవయ్యనాయకుడు అక్కగారును బార్లిబువ్వులో గాగమణి గార్లెడ్ డి థిలో నెం 28 కు గృహమున నివసించుచుండిరి. 1 వ ముద్దాయి పూలనర్తకుడు. రెండవముద్దాయి ఒంపెద్దు బండివాడు. గురవయ్యనాయకునికి కూడ అడవిని, వీరు పరస్పరము నాల్గు నెత్తెరములుగా నెరుగుదురు. ఇటులండగా ఈ నర్తకం మే 10 తేదిరాత్రి 9 గంటలకు ముద్దాయి రెండవ ముద్దాయిని మరొకరిని తీసుకొని గురవయ్యనాయకుడు ఇంటికి వెళ్లి గంగమ్మను బలవంతముగా పట్టుకొని నోటితోనుడ్లలకుక్కి జట్కాబండిలో పడవేసి తీసుకొనిపోయిరి. అప్పుడు గురవయ్యనాయకుడు గృహము వద్ద లేడు. ఆ రోజు ఆ క్కానూత్రము గలదు. ఆమె అప్పురాగా ముద్దాయి లామెను చంపెదమని కత్తితో దెవరించి మొదలు బాలికను తీసుకొని పోయి ఆరాత్రి చూత్రలో మరుగేసెను అనునది ఇంటిలో నుంచిరి. తెల్లవారు ఝాము రి, 4 గంటలకు ముద్దాయి లామెను తిరిగి మరొకయంటికి తీసుకొనిపోయి ఆచ్చలు బోక గదిలో నుంచి 1-వ ముద్దాయి గంగమ్మను బలాత్కరించెను. ఆ రాత్రి యే గురవయ్యనాయకు డీ విషయమై పోలీసు అధికారులకు ఫిర్యాదు చేయగా వాడు ఆ మా కీ తీసి ఆ మరునాడుపయము 10 గంటలకే 1-వ ముద్దాయిని గంగమ్మను వాడన్న గదిలో పట్టుకొనిరి. ఈ పందర్భున 1 వ ముద్దాయిపై (1) మైనకును బలాత్కారముగా లాగుకొనిపోయెననియు (2) ఒక బాలికను బలాత్కరించి మనస్థిగ మునర్పి ననియు నేరము లాలోపించబడెను. పదరు నేరముల నొనర్చుటకు పహాయమునర్పనని రెండవ ముద్దాయిపై నేరాలోపణ మొనర్పబడెను. సాక్ష్యవిచారణ జరుగుచున్నది. ఇంకొక శాస్త్రవాదు ఫలహారములకు లేదిరి.

# రష్యాలో విద్యనెప్పు రీతి

జాతీయ జనపూరముల నెవ్వరూగారు వ్రాసిన

మొదటి లేఖ

రష్యాదేశమున ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడినప్పటినుండియు ఈ ముఖ్యమంత్రిగారి పని మాత్రము చాల కలిగినది. వానిలో రష్యాలోని ప్రజల ఆ దేశమున విద్యావిహీనతను తగ్గించుటకు ప్రజలలో చదువురానివారికి కొత్తైన నుండగూడదనబడితే తోచుచున్నదని భారతదేశములకు చాల ముఖ్యమైనది. మన దేశమునందు వలె రష్యాలో గూడ వ్యవసాయమును పండిత నికేతమున పట్టి భూమి చాల పెద్దదిగా ఉన్నది. వ్యవసాయదారులలో చదువునవ్వినవారు మిక్కిలి తక్కువగా ఉన్నారు. "ప్రాత్యక్షముగా కొత్తపాఠశాలలు" కట్టించి కింద అమెరికా దేశమునకు దాక్షిణ్యముగా విద్య విల్లునుగా, రోక గ్రంథమును వ్రాసిరి. దానిని చదివి విద్యకు దిగియుగా వ్యాపించుకొనుటకు సోవియటు ద్వారా వారు చదువుననుసరించి విద్యనుకొనగలరు. నూతనముగా రష్యాపాఠశాలలను సోవియటు రష్యాదేశమున ప్రకటించబడుచున్న ఉత్తమగ్రంథములలో నిది యే.

## విద్యయొక్క ముఖ్యవర్తకత

రష్యాలోని బోల్షివిక్ నాయకులను యితరులందరూ గూడ విద్యయొక్క విద్యవిషయముననే మిక్కిలి శ్రద్ధబూని యున్నారు. సరియైనవిద్యను నేర్చుటవలననే ముందు ప్రపంచమున చుట్టూరవ గల ప్రజల తేర్చడగల రష్యాదేశమున ప్రపంచమున చుట్టూరవగల గూడ నిపుడు గ్రహించగలిగి యున్నది. రష్యా నాయకులకి విషయమున నెట్టి సంకేతమునకు లేదుగాన వారు మిక్కిలి యరుతుగా పనిచేయ నారంభించిరి. దేశమునందలి యువకులను నుశీలముల చేయుటకు విద్యయొక్క ప్రతినిధులగు స్త్రీలును పురుషులును నుండగల విద్యవిషయమునకు. అక్షరములలో విషయము జరిగింపజేయుటకు, పెట్టెగ్రంథములలో నింకను ప్రజాకలహము లేదుగాన విద్యలోనే బోల్షివిక్కుల ప్రాబల్యమునందలి ప్రజల కొరతను ప్రపంచములను పరిశీలించుచున్న తరుణమునందే బోల్షివిక్కుల విద్యావిషయమున తమ విధానమును ప్రకటించి "చేద్యోత్తు"ను దేశమునందలి విద్యవిహీనతను తగ్గించుటకు అతి సామాన్యముగా వారలువిప్పుట ప్రకటించిరి. అది దేశమున సద్భావన మాత్రముగాను, యువకులకు విద్య నేర్పుటకు మాత్రమేగాక పెద్దవానికి అభ్యాసమును తొలగించుటకుగూడ తగినపద్ధతిని వారు ప్రకటించి ప్రారంభించిరి. కాని వారపుడు విధులులేరి. దేవము వారికి ప్రతికూలముగా నుండెను. ప్రజాకలహము చాలకలము కలదును తగ్గలేదు. ఇతరకలహములు కాలకము ముట్టడి మున్నగు దానివలన నాదేశమునకు చాల దీనదశ తలపించినది. ఈ కారణమువలన వారిదరిజ్ఞును వారు పూర్తిగా చెల్లినతేకపోయినది. అనగా ప్రపంచములో గా విద్యను పూర్తిగా రూపుమాపకపోయినను చాల అభివృద్ధిని సాధించు కలిగింపగలిగిరి.

## విద్యకును జీవయాత్రకు నధికమగు సంబంధము

రష్యాలో విద్యకును ప్రపంచమున వ్యక్తుల నిత్యకృత్యములకును గాఢమగు సంబంధముగలదు. విద్యానిత్యకృత్యములతోను అతి సన్నిహితులు నెరతర్వలసిన పాఠ్యకృత్యములతోను యెట్టి సంబంధము లేని గాని మేడవలె నచటి విద్యావిధానము నుండలేదు. విద్యల పరిస్థితి పైనను అనుభవము నైనను విద్య అధారపడియుండవలెను ముందరకు ప్రపంచమున చేయవలసినదని తగిన అర్థతను కలిగించునదిగా గూడ నుండవలెను. ఈ కారణములవలన రష్యాదేశమున దొక గొప్ప ద్వ్యాంశును పరిశ్రామిక వ్యవసాయక ప్రాంతములందలి కొంత సాకల్యముగా పరిశీలించెను. ఉపాధ్యాయులందరు విద్యార్థుల నిత్యకృత్యములను బాగుగాగమనించుచుండ వారి విద్యార్థులను వారు విద్యార్థుల పద్ధతిననుసరించుచును విద్యార్థులకు అనిరష్యాదేశమున నిరంతరమును బోధించుచును.

## అల్పసంఖ్యాకులకు మాతృభాషలో విద్యనెప్పుట

ఇందులకు విద్యను మాతృభాషలోనే నేర్పవలసియున్నది. భారతదేశమునందుకంటే రష్యాదేశమునందే భిన్న భాషలును భిన్న భాషలను పాముగానున్ననుగూడ వరిపద్ధతిని వారు తొనసాగించగలిగిరి. ప్రభుత్వ (సోవియటు యూనియన్) సాకల్యములలో యే యే భాషలను మాతృభాషగా వారి భాషా భాషలలో నేర్పవలెను. ఒక్క నగరములోనే వేరువేరు భాషలలో విద్య నేర్పవలెను. అన్ని భాషల నన్నిటినిగూడ నభివృద్ధి పరిచింపబడుటకు చాల ప్రయత్నించుచున్నారు. భిన్నప్రాంత

ములందలి పాఠశాల (సోవియటు) సంఘము లాప్రాంతములందు వాడుకలోనున్న భాషలలోనే రాజకీయములను తొనసాగించు నట్లుగూడ నేర్పాటు చేయబడెను. ప్రాంతీయ ప్రభుత్వమువారు వారాపత్రికలను గ్రంథములను, ప్రాంతీయ భాషలలోనే ప్రకటించెదరు. వివిధములగు దేశ భాషలను నేర్పగల ఉపాధ్యాయులను నిర్దేశములకు తెలియజేయుటకు మాస్కోలోను ప్రత్యేక విద్యాస్థానము తేర్చుకనబడెను. ఇట్టి విద్యాస్థానములకు రష్యాలో నిపుడు 45 కలవు. పెద్ద పెద్ద విశ్వవిద్యాలయములలో అల్పసంఖ్యాకులకుగూడ ప్రత్యేక పాఠశాలము తేర్చుకనబడెను. ఇదివరకు మాటలుమాత్రమే యుండి అక్షరములు లేకుండనున్నట్టి దేశభాషలకుగూడ నిపు డక్షరములను నిర్ణయించియున్నారు. మేము మాస్కోలో విద్యాశాఖా కార్యాలయమున కేగినపుడు వివిధ భాషలలో ముద్రించబడి పత్ర నియోగ్రంథములను చూచుచుండిరి. ఆ గ్రంథములలో కొన్ని అక్షరములకు అక్షరములను పోలియున్నది. మరికొన్ని అక్షరములకు మాత్రమే తెలియలేదు.

## కార్గాసు—జిప్సీ తెగలు

సైబీరియాలో యెక్కటక్కడ ప్రాంతమున కర్గాసు తెగయును నొక తెగకలదు. ఈ తెగలో స్త్రీలును పురుషులును విడదల కలసి మొత్తము 405 మంది మాత్రమే కలరు. వారి భాష తురుష్క భాషలకు కరణము. వారి వృత్తికేట. వారికి చోళిగముగా నుండక. ఇంత కొద్దిమంది గల యీ తెగవారి బాలురకొరకు గూడ ప్రత్యేకముగా నొక పాఠశాల యేర్పరచబడెను. వేదవిలో యీ తెగవారు సంపారము చేయుచుండురు. గాన వారివిడదలగూడ వారితో తిరుగుచుండురు. వర్ష కాలములో వారికి నొక నిరమగా నుండురుగాన ఆపాఠశాలలో వారికి వర్ష కాలమున మాత్రమే విద్య నేర్పబడును. జిప్సీ తెగయును మరియొక తెగకలదు. వీరి విడదలకొరకు మూడుపాఠశాల తేర్చుకనబడెను. వీరి భాష కత్తరములు లేవు. ఇప్పుడు వానిని కల్పించి గ్రంథములను వ్రాయించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

అల్పసంఖ్యాకులకు తెగలు పోలులు, ఉల్కేనియములు, లెట్టియములు, యెస్టోనియములు, జగ్గములు; పిన్నులు, హిబ్రాలు, ఆస్టోనియములు, తెల్లరష్యావారు, కామాయములు, ఓస్టియాకాలు, మంగోలియములు, యాకుటులు, తార్తారులు, ఓస్టియాకాలు, కుంగలు, బుర్జుటులు, యాకగిరులు, కమ్మడోలులు, ఎస్టియాకాలు, కిరిజులు, హకాసియములు, బయరటులు, చువచులు, కోమాలు, మారీలు, కల్యాకులు, ఇంగుచులు, మార్జనులు, అనేరియములు, ఉత్తరకాన్సులు, కొరియములు మున్నగు భిన్న తెగలు రష్యాలో పెక్కులున్నవి. ఈ వట్టికల కొన్నిటి పేరులుమాత్రమే వివరింపబడెను.

## బౌద్ధవాద్యయము

తెలియజేయుటకు కాస్త్రుపరిమదము (సైన్సు అకాడమి) వారు బౌద్ధవాద్యయమును బోధించుటకుగూడ నేర్పాటుచేసిరి. వారు బౌద్ధగ్రంథాలయ పద్ధత్యము (ఎక్స్ ప్లెయిటేషన్) కుగూడ వ్రాయించుచున్నారు. బౌద్ధవాద్యయమును పరిశీలించుట కొక అంతర్జాతీయ పథన త్వణలో జరుపదలచిరి.

## ఉపాధ్యాయులు (స్త్రీలు)

రష్యాలో తార్తార బుక్కు మున్నగు పెక్కువర్గజాలలో యిటీవలవరకును ఘోషపద్ధతిలో నున్న స్త్రీలిఖతు ఉపాధ్యాయకేరీతు విద్యాభ్యాసము గావించుచున్నారు.

## సహకారపద్ధతిని విద్య

రష్యాలో బీదవారికొకగూడ విద్యాలాలు కలవు రష్యావారు పద్ధత్యమునకు నిర్దాంతమును నమ్మెదగుగాన నవట నిది విధాయకమే. చాల దేశములలో శిక్షకులకు విద్యాలాలు ధనికులకేగాని బీదలకుండు బాటుతో నుండవు. రష్యాలో అందరికిని గూడ సమానముగా సహకారముగ జేయబడెను. అచటి ఆశయము తనకు తెలిసిన దిశలకు తెలుపుట తనకు తెలియనిదాని నిరీక్షలవలన గ్రహించుటయు నైయున్నదిగాని వ్యక్తులు జ్ఞానమును నైపుణ్యమును బడయుటమాత్రమే కాదు. "విడదలకందరికిని విద్యనసాము దాడుకముగా నేర్పినగాని సామికవిద్యకు తావుదొరకుదు. కావున నీసాముదాడుక నిర్దాంతము విద్యావిషయములో యె ప్రధానమున వలె నంతర్గతముగ నుండును. ఇది యే మూలము. యిది యే సారము." అని రష్యా దేశమునందు విద్యావిషయమున నత్యధికముగ కృషిపలుపుచున్న కుర్కసామాయగారు (ఈమె తెలిసినగారిభార్య) నుడివెను.

## జారుకాలమున విద్యానిధి

రష్యాప్రకవర్తి (జారు) పరిపాలించుకొరకులో విద్య పూర్వాయాచరితులగు మతాధికారుల సహాయముండుండెను. మతాధికారుల కట్టిన చక్రవర్తికట్టను ప్రజలు విధేయతై యుండుటకు తగిన విషయములను బోధించుటయును భారత

దేశమునందు వలెనే ప్రభుత్వ కార్యాలయములలో లేఖకులను నిర్దేశములకును వారికి ప్రభావ కర్తవ్యమును నుండెను. బీదవారికి వారెట్టి అసకారమును కలుగజేసెనెవారు కాదు. "ఎండ్లుతోలువారు, నొకరులు, వంట చేయువారు బట్టులునుతుకువారు మున్నగువారి విడదల ఆయావృత్తుల నవలంబించవారుగానే యుండవలెనుగాని ఉన్నత, పదవులను బడయ నాశించునట్లు ప్రోత్సహించరుగూడను అని జారను మంత్రులలో నొకడు నిరూపించెనెను.

ప్రశ్న:—బారుపట్ల మన విధియేమి మరయు బోధించుచున్నది.

జవాబు:—పూజించుట, విద్యాసము కలిగి యుండుట, పన్నులను చెల్లించుచుండుట నేగించుట ప్రేమించుట ప్రార్థించుట ముఖ్యసారాంశము. పూజ, విద్యాసము, ఆశోకాలలో విద్య యీ రీతిగానుండెడిది.

## సోవియటువారి ఆశయము

విద్యాలాలును మతాధికారులకునునుండి తొలగించవలెను. స్త్రీలకును పురుషులకును యేక స్థలమున విద్య నేర్పవలెను. రష్యా జాతీయకకు చేసినవారు వారివారి భాషలనుబట్టి ప్రత్యేక పాఠశాలల నేర్పరుచుకొనవలెను. మూడేండ్లు మొదలు ఏడేండ్లువరకును విడదల అక్షరాభ్యాస విషయములను ఎంబిడిమొదలు పన్నెండువరకును విడదల ప్రారంభవిద్యను, పదమూడుమొదలు పదహారువరకును మాధ్యమి; విద్యను ఉచితముగాను నిర్బంధముగాను అందరికినిగూడ నేర్పవలెను. రష్యాపాఠశాలందరును ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుటకు హక్కుగలిగి యున్నారు. విడదల 16 ఏండ్లు వచ్చువరకును సాంఘికవిద్యను నేర్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిదిగాని తల్లితండ్రులదికాదు. ఆశోగ్యమును బలమును యరకుతనమును ధైర్యమును ఆలోచనాయందును పనిచేయుట యందును స్వాతంత్ర్యమును, జహముఖములగు విజ్ఞానమును కలిగి కార్మికజనుల అభివృద్ధియే ప్రధానవిధియని భావింపి. శ్రేష్ఠముగ పనిచేయు పాఠశాలను నిర్దేశములకు విద్యయొక్క ముఖ్యప్రయోజనముని సోవియటు ప్రభుత్వ ప్రారంభమునందే ప్రకటించబడెను.

## అక్షరాభ్యాసము

రష్యాలో విడదలకు మూడవయేటనే విద్యాభ్యాసంగము ప్రారంభమగుచున్నది. అంతవరకును అనగా స్త్రీ గర్భవతి యైనవిడదలకొని శిశువుకలిగి మూడేండ్ల వయసు గలదగు వరకును తల్లిని పిల్లను కాపాడవలసిన బాధ్యత ఆశోగ్యశాఖ వారిదే. యంత్రకాలము మున్నగువానిలో పనిచేయుచున్న స్త్రీలు గర్భవతులైనది మొదలుకొని వారు తనిలోనికి రాగూడదు. వారికి జీతము మాత్రము పూర్తిగా నిత్యబడుచుండును. అనగా ప్రపంచమునకు ముందు మూడు శాలగు నెలలును ప్రసవాంతరము మూడు శాలగు నెలలును ఆ స్త్రీలకు ఉచితముగానే జీతవియ్యవలెను. నైద్యులుగూడ ఉచితముగానే వారికి చికిత్సజేయవలెను. అటుపిమ్మట మగల వారు పనిలోకివచ్చినను గూడ ప్రతీక్షింప ను విడదల పాలివుటకు వారికి హెచ్చుగా అసకారమొనగబడును. పనిచేయు స్థలమునకు చేరువుగా నిర్మించబడిన శిశుపాక్షములలో నా విడదలనుంచెదరు.

ప్రతి యంత్రకాలవారును ప్రేమ యూనియనువారును విజ్ఞాననిధికి ధన మొనగవలెను. బాలికల పాఠశాలలు (సర్వరీ స్కూల్స్) శిశుపాక్షములకు, (కైరెక్ట్) చిన్న విడదలపాఠశాలలు (కిండరు గార్డెన్స్) మున్నగువాని కీనిధినుండి ధన మొనగబడును. ఈ అక్షరాభ్యాసపాఠశాలల (స్కీ స్కూల్స్)లో చిన్న విడదల ఆశోగ్యము, ఆహారము, నిద్ర మున్నగునవి పరిశీలించబడును. వారికి ఆటలు, కథలు, సంగీతము, శాటకములు చూడదగిన స్థలములను చూపించుట మున్నగునన్నియు నేర్పరుచబడును. చిన్న విడదలకుగూడ సహకార పద్ధతులన్నిటినుండియు అలవాటు చేయబడుచున్నవి. ఇటీవలనే కొన్నియేండ్లలో యీ అక్షరాభ్యాస పాఠశాలలు 10000 యేర్పరుపబడెను గాని యివి ఆగొప్పదేశమున చాల కొద్దిమందికి మాత్రమే లభ్యములగును.

## ప్రేమ యూనియనుల విరాళములు

పెద్దవారికి విద్యనెప్పు నిధికి గూడ ప్రేమ యూనియనులు తమ ఆదాయమున నూటికి 10 వంతున నిత్యవలెను. పని వాండ్రకు ఇయ్యవలసిన మొత్తములో నూటికి ఒకటివంతున యజమానులు యూనిధికియ్యవలెవను మరకు పనివాండ్రకును యజమానులకును జరుగునట్టి ఒడంబడికలోనే యుండును.

(ఎంగుయిండియా 2-2-28)





(1)



(2)



(3)



(4)



(5)

(1) పి. వి. చౌదరిగారు:—కమ్యూనిస్టు కృష్ణాజిల్లా నివాసి ఇంగ్లాండులో చార్టర్డ్ అకౌంటెన్సీ చదువుటకు వెడలిరి. (ప్రె. ఫో. నీ.) (2) రెవ. డబ్ల్యు. ఎస్. ఉర్కు-హార్టుగారు డి. ఎల్:—కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వైసు ఛాన్సలరుగా నియమింపబడిరి. (ఎఫ్. పి. బి.) (3) కోట వెంకటసుబ్బారావుగారు:—బారిష్టరు మదరాసు బాడు కౌన్సిలునకు అభ్యర్థిగ నిలిచిరి. (4) డా॥ వాసిరెడ్డి వెంకయ్యచౌదరిగారు ఎం. ఎ., ఎల్. ఎల్. డి:—లండను విశ్వవిద్యాలయమునందు శాస్త్రాధ్యాపకమున ఎల్. డి. పట్టము పొందిన ప్రథమ ఆంధ్రులు. మదరాసులో ఎం. ఎ. కలకత్తాలో బి. ఎల్. పట్టముల పొందియుండిరి. (పి. ఎఫ్. ఎ.) (5) కె. చాందిగారు:—మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము వైసు ఛాన్సలరుగా నియమింపబడిరి. (పి. ఎఫ్. ఎ.)



డా॥ కె. ఆర్. రావుగారు  
ఎం. ఎ., డి. ఎస్. సి.

విజయనగరం కళాశాలయందు శాస్త్రపరిశోధన జేయుచున్న పండితులు. గ్రహతారాదలను వెలుగురుద్వారా పరిశీలించు శాస్త్రమునందు ఆధికపఠనము జేయ లండనుకు బోవుచున్నారు. (ఎఫ్. పి. బి.)



ఎల్. హెచ్. గ్రెగుగారు

మదరాసు ప్రభుత్వపు ఇరిగేషను చీఫ్ ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి. బెజవాడలో ఇంజనీరుగ చాలకాలము పనిజేసిరి. (ఫోటో పి. నుండరరామయ్య)

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సవరణచట్టము:—సందర్భమున నియమింపబడిన సెలెక్షన్ కమిటీ నిన్నటిదినమున ఫోర్టు సెంటు బార్ని కౌన్సిలు చేబర్తపట్ల సమావేశమయ్యెను. చిత్తురేపాళ్లు చర్చింపబడి కొద్దిసవరణలతో శామెడింపబడినది. కమిటీ మరల సెప్టెంబరు 6-న తేదిన సమావేశమగును.

## దబ్బాకు వల్లిలో

శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారి ఉపన్యాసము

పై యోగీశ్వరులవారు చేయు జలస్తంభనమును గురించి ఆంధ్రపత్రికలో ప్రకటించియున్న దానిని అన్ని గ్రామముల వారును చదివినందువలన ఆ జలస్తంభనమును చూడవలయునని పై గ్రామములముగ మేము యోగీశ్వరులవారిని ప్రార్థించితిమి. అందువలన 2-8-28 వ తేదీ నాయంత్రం 4-గంటలకు మా గ్రామములో నుండు షెడవులో యోగీశ్వరులవారు వీటిపై బవ్వలించి అగ్గంట సేపువరకును పరబ్రహ్మమును స్తుతించిరి. దీనిని చూడుటకు గాను ఈ గ్రామమునకు చుట్టుప్రక్కలయందుండు గ్రామములందరూ విశేషముగా వచ్చియుండిరి.

మరల శాటిసాయింట్లము 6 గంటలమొదలు 8 గంటల వరకును మానవజన్మము ఎట్లువచ్చినదో ఆ విషయమును గురించి యు, గర్భములో పండ ముద్బవించు విషయమును గురించియు, దేవుడు దేవాలయములో శిలారూపముగా నిలబడి మానవులకు చతుర్థాస్తమలను చూపించు విషయమును గురించియు, నింకను ననే గొప్ప గొప్ప దేవరహస్యముల వలెనయి జనులందరూ ఆశ్చర్యపడునట్లు ఉపన్యాసముచేసిరి. ఈ ఉపన్యాసములు గొప్ప గొప్ప దేవరహస్యములుగనక, వీటిని బాలబాలికలు సహితము నిశ్చలముననుగలవారై యుండి ఉపన్యాసమును విని మిక్కిలి సంతోషించిరి.

సందకి శ్రీరాములు.

## బందరు వైశ్యులు-కళ్యాణంద

భారతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరు, 18-8-28:—శృంగేరి విరూపాక్ష పీఠాధిపతి యగు కళ్యాణంద భారతీస్వామిలవారు తాము రచించిన (శు సంగ్రహములో వైశ్యులను దూషించిరి. ఈదూషణకు వైశ్యు లాగ్రహపరచుటై 1928 లో జరిగిన గుంటూరు ఆర్థవైశ్య కాన్ఫరెన్సువాకు శ్రీస్వామిలవారిని బహిష్కరింపవలసినదిగ తీర్మానించిరి. శ్రీస్వామిలవారు యీమధ్య మాపురములో చాతుర్వార్యస్మదీక్ష నెరవేర్చునలెనను సుదైకముతో వచ్చిరి. గుంటూరు ఆర్థవైశ్య కాన్ఫరెన్సు తీర్మానమును శ్రీఆత్మారి లక్ష్మీ నృసింహ వైశ్యసమాజమువారిములు జరిపి స్వామిలవారిని బహిష్కరించిరి. వాగ్దేవరస్వామిలవారి ఆలయములో వారమురోజులు గీతావ్యాఖ్యానముమీద ఉపన్యాసముల నియ్యదలచిన శ్రీస్వామిలవారు రెండురోజులలో తమ ఉపన్యాసములను ముగించుకొని వెడలిపోయిరి. తమ స్వస్థానమునండి మాపుర వైశ్యసమాజమువారికి 15 దినముల నోటిసుతో వైశ్యులను చాతుర్వార్య బహిష్కర మేల చేయరాదో తెలుపుమని. విజయనగరనోటిసుమీద స్వామిలవారి ప్రైవేటురీతివ్రతయొక్క పాడి అక్షరములు మాత్రమే వున్నవి. స్వామిలవారిసంతకము లేదు. సంతకము లేనికారణమున సరియైన సంతకముతో పంపవలసిన దని విజయనగర ప్రభుత్వము తిరిగి శ్రీస్వామిలవారికి పంపిరి. ఇంత వరకును యేమియు జవాబులేదు.



మాధవయ్యగారి కుమార్తె

ఎం. బి., బి. ఎస్.

ఇంగ్లాండులో ఉన్న రిచైన్స్ విద్యను బనయ్యుటకై 14 వ తేదిన మదరాసు వీడిపోయిరి ఈ ప్రతిగ్రంథకర్తలను కీ॥ శ్రీ మాధవయ్యగారి కుమార్తె. (ప్రె. ఫో. నీ.)



శ్రీమతి అమృతమ్మ

చిదంబం పురపాలకసంఘసభ్యురాలుగ నియమింపబడిన ప్రథమ ఆదిద్రావిడస్త్రీ. విద్యావంతురాలు. (ప్రె. ఫో. నీ.)

మద్రాసు బార్ కౌన్సిలు:—సభ్యుల యెన్నికకు సెప్టెంబరు 22-న తేదీ నిర్ణయింపబడినది. వోటింగు వేళకు హోర్ట్ రిడిస్ట్రీకు అభీనువర్త పరిశీలించబడును.



# స్వరాజ్యవిధానము

శాంతి

మొదట కమిటీవారు తయారుజేసిన స్వరాజ్య విధానముపట్ల నన్ని బాగముల నుండియు చుముఖభావమే వెలువడుచున్నది. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలలో ఇంగ్లీషుమొదలు పత్రికనవ్వు మిగిలిన పత్రిక లన్నియు రిపోర్టును వినుతుచున్నవి. పయోనీర్, స్టేట్స్మెన్, సివిలు మిలిటరీ గెజెట్టు, టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా, పత్రికలేగాక మదరాసు మొయిలు పత్రిక నయితేము తన ప్రాతపత్రికని విడనాడు చున్నది. ఇంగ్లండులో గూడ నెహ్రూరిపోర్టు ఆఫ్ఫర్సుము గలి గించినది. భారతీయ నాయకులు స్వరాజ్యవిధాన మును తయారు జేయ జాలరను తలంపు తొలగి నది. ఇందుకొరకు పైమను కమిషనును నియమింప నక్కరలేదనియు, రాండుచేబిలు సమావేశమును సూర్పించో, వ్యవహారము పరిష్కారముగ ననియు, కాంగ్రెసు సభవారును, భారతశాసన సభవారును ఎంతజెప్పినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వినుపించు కొనక, శుద్ధశ్వేతసంఘమును నియమించి, దేశ ము దంతటను తీవ్రప్రాతికూల్యమును పురికొల్పిరి. పైమను కమిషనువారు, నెహ్రూ కమిటీ వారితో కలసి యోచించవలయు నని, లాన్సుబరీగా రిపుడు చెలుపుచున్నారు. కాని ఇట్టి ఏర్పాటుకు ఏపక్షము వారును సన్నుతింపరు. రాండుచేబిలు సమావేశము నేర్పరచినగాని, యీసమస్య పరిష్కారము గాజాల గు. లేబరు పక్షమువారు పైమను కమిషనుకు తోడ్పడక, భారతీయుల స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్య ముగూర్చి పట్టుదల జూపినచో, రాండు చేబిలు సమావేశము తప్పక సమకూరెడిది. అందుకు మారుగ, ఏరు యింపీయలో మతము నవలంబించుటచే కన్నర్యేటిపు పక్షమువారును చిరవిగిసిరి.

హైందవసమస్య పరిష్కారము గావలయు ననినచో, పైమనుకమిషను నుపసంహరించుకొనుట బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారి కసినధర్మము. అప్పుడు అనుకూలవాతావరణ మేర్పడగలదు. ఇందుకొరకై లేబరుపక్షమువారు పాటుబడవలయును. తమప్రతి నిధులను కమిషనునుండివెంటనేతొలగింపవలయును. అందుకుమారుగ, శుష్కసానుభూతి చెలిపి ప్రయో జనములేదు. 28 వ తేదిన, లక్నో నగరమునందు నర్వపక్షసమావేశము గూడి నెహ్రూకమిటీవారి రిపోర్టును విచారించగలదు. దేశమంతయు అంత్య నిర్ణయమునకై వేచియున్నది. వివిధపక్షములవారును అక్కడికి వెడలుచున్నారు. కొలదిమార్పు లతో కమిటీవారు తయారుజేసిన స్వరాజ్యవిధానము ఆమోదించబడునని యూహింపబడుచున్నది. అప్పు డిది, హిందూదేశపు కనీసపు కోర్కెలను

చెలుపును. దీనినంగీకరించుట, ఇంగ్లండుకు మిక్కిలి జేమము. దీనిని నిరాకరించునెడల, ఆ బాధ్యత ఇంగ్లండుపై నిలిచియుండును. హిందూ దేశము మాత్రము తనవిశ్వమును విడువబోదు. లేబరు పక్ష నాయకు లగు జ్యోషీగారు, కార్మికులతరపున స్వరాజ్యవిధానము నామోదించిరి. మహమ్మదీయ నాయకులగు సర్ అబ్దుల్ రహిమాన్, స్వరాజ్య విధానమునామోదించుచు, యుక్తవయస్సుగలవారందరకును వోటింగు అధికార మిచ్చుటచే, స్వల్ప సంఘములవారి కికమీద, అధికసంఖ్యాక సంఘములవారియొద్దనుండి వత్తిడి గలుగబోదని, స్వల్ప పరచిరి. హిందూదేశ పరాధీనస్థితి ఇంగ్లండుకును ఇండియాకునుగూడ అవమానకరముగ నున్నదనియు, ఇది ఎంతత్వరలోదొలగిన సంతమేలనియు, రహింగారు భావించుచున్నారు.

అత్యంతమితవాదు లగు సర్వాధికారి బోలు నాయకులుగూడ స్వరాజ్యవిధానము సంతృప్తికరముగనున్నదని పలికిరి. హిందూమహాసభవారి యభిప్రాయములను వ్యక్తపరచు “హిందూస్థాన్ టైముస్” పత్రిక, నెహ్రూ కమిటీవారి స్వరాజ్యవిధానమును స్లామించుచు, భారతీయుల కనీసపు కోర్కెల నిది వ్యక్తపరచుచున్నటుల, వ్రాసెను. స్వరాజ్యవిధానమునందలి వివరముల పట్ల భేదాభిప్రాయము బాత్తుగ లేదని, ఎవరును జెప్పజాలరు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నాదర్శముగ బెట్టుకొనిన కాంగ్రెసు పక్షమువారికి, స్వరాజ్యవిధానము సూచించిన తక్షణ కామనువెల్పు లక్ష్యము ఆశాభంగకరముగ నుండుట సహజము. ఇట్టి ఆశాభంగము బయల్పడుచునేయున్నది. దూరాదర్శముగ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకును తక్షణాశయముగ అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమునకును సమన్వయము గుదురునటుల, జేయవీలగునని ఇంతకుపూర్వము సూచించియుంటిమి. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుటకు ఇండియాకు హక్కుగలదని నిరూపించినచో, కాంగ్రెసు ఆశయము సఫలమగును. మరియొక విషయమునగూడ నెహ్రూ కమిటీవారిలోపము గనుపించును. హైందవ స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుటలో, కమిటీవారు అధినివేశరాజ్యములలో ప్రజలైన రాజ్యాంగ విధానమును అనుసరించిరి. ప్రజలకు సంపూర్ణ భాధ్యత లభింపవలయుననుటలోగాని, వారికి కోశాధికారము హస్తగతము గావలయు ననుటలోగాని, ఎట్టిభేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. కాని, భారతదేశ సాంప్రదాయముల కనుగుణ మగు సూత్రముల ననుసరించి, రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించిన బాగుండెడిది.

దేశబంధుదాసుగారు అట్టి ప్రయత్నము గావించిరి. బాబు భగవాన్ దాసుగారును, కొంతవరకు డాక్టరు బిసెంటుగారును అట్టి ప్రయత్నముల నలిపిరి. గ్రామమును బునాదిగ గైకొని, గ్రామపంచాయతులకు పూర్ణాధికారమొనగవో, స్వరాజ్యము గ్రామములలో సుప్రతిష్ఠితమగును. గ్రామములకు గావలసిన అక్కరల నన్నిటిని, పంచాయతులు దీర్చుచుండును. మండల పరిపాలనమునకును గ్రామ పరిపాలనమునకును నన్నిహిత సంబంధముండవలెను. ఇటులనే, మండల పరిపాలనమునకును రాష్ట్రముల పరిపాలనమునకును కలయిక ఏర్పడవలెను.

గ్రామము మొదలురాష్ట్రమువరకును, స్వపరిపాలనా విధానము ఒక్కరితిగ నాగిపోవలయును. జాతీయ భావము సర్వత్ర ప్రవహించుచుండవలయును. ఈరీతి ని, నెహ్రూకమిటీవారి స్వరాజ్యవిధానమును సవరించుటకు వీలుగలదు. కాని, యీసందర్భమున గాంధీ మహాత్ముడు చేసిన అమూల్యుగుగు సలహాను మరువ గూడదు. నెహ్రూ, సుభాష్ చంద్రబోసులబోలు కాంగ్రెసు శ్రముఖులును, అలీఇమాం సప్రూల బోలు మితవాదనాయకులును, అసీ బోసు రిస్సానీపు సహకారవాదులును, మంగళసింగబోలు సిక్కునాయకులును, ప్రధాను బోలు బ్రాహ్మణేతరనాయకులును గలసి తయారుజేసిన స్వరాజ్యవిధానమును సులభముగ త్రోసివేయ వీలగునా? ఇన్ని పక్షముల వారేకాభిప్రాయము తెలుపుట కికముందు సాధ్యమగునా? పైమను కమిషను ఉత్పాతమే ఇన్ని పక్షముల నేకముఖమునకు ద్రిప్పగలిగెను.

ఎల్లరును దేశము నావరించిన ఉపద్రవమును కనుగొని, యీసమయమున ఒక్కటిగ నిలువవలెనని భావించిరి. సందిగ్ధసమయ మరుదెంచి హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మియవలసిన తరుణ మాసన్నమయినపుడు, దానికి సున్నజాట్టుటకు ఇంగ్లండులోని వివిధపక్షములవారును ఏకమయినసంగతిని మరువగూడదు. తుదకు లేబరుపక్షమువారు గూడ కన్నర్యేటిపులతో చేతులగలిపిన సంగతిని మరువజనదు. అటునే హిందూదేశమునగూడ, స్వాతంత్ర్యరక్షణకై అన్ని పక్షములవారును ఏకమై పాటుబడుట యవసరమగుచున్నది. స్వాతంత్ర్యసిద్ధి ముఖ్యము. తదితరయోచన లన్నియు, దానికి లోబడవలయును. ఎన్ని భేదము లున్నను వెనుకబెట్టి, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికై ఎల్లరును చేతులగలుపవలయును. బ్రిటీషువారు స్వలాభరక్షణకై ఏకమయినటులనే, భారతీయులు తమ సక్రమలాభరక్షణకై ఏక మగుట విధి యయినది. పక్షపాతరహితులు బ్రిటీషువారి స్వార్థచర్యను సమర్థింపజాలరు. కాని, హిందూదేశ చర్యనుమాత్రము అభినందింపకతీరదు. అందుచే భారతీయు లేకమగుటలో, న్యాయరక్షణమే ప్రధానోద్దేశ్యమగుచున్నది. ఇంకను ఎంతకాలమని ఏరిలో ఏరు కొట్లాడుట? ఇంకను ఎంతకాలమని పరస్పర అసహనము జూపుట? విదేశీయులు తమబలములను ఆయత్తపరచుకొని, హిందూదేశస్థితిని చక్కబరువకుండగ, భారతీయు లింకను తమలో తాము కలహించుకొని, విదేశీయులప్రయత్నములను బలపఱచుట వివేకమగునా?

వివిధపక్షములమధ్య భేదాభిప్రాయము లున్నపుడు, సాంఘిక మతప్రయోజనములు రాజకీయ వ్యవహారములను ప్రేరేపించు చున్నపుడు, లోప రహిత మగు రాజ్యాంగవిధానమును తయారు జేయుట యసంభవము. రాజీనిమిత్తమై కొంతవరకు లొంగవలసి వచ్చును. లక్నో సమావేశమునకు వెడలువారు, వివిధపక్షముల వారిమధ్య వీతిరున నయినను ఏకీభావముగుదురునటుల జూడవలయును. గాంధీ మహాత్ముడు సూచించినటుల, ఏపక్షమువారయినను, ఏసంఘమువా రయినను రిపోర్టునందలి సూచనలు చించి చెండాడ వీలగును. హిందువుల డేమమున కివి యనుకూలముగ లేవని హిందువులును, మహమ్మదీయుల డేమమున కివి యనుకూ

లముగ లేవని మహమ్మదీయులును ఎంతదూర మైనను పోరాడుకొనవచ్చును. ఈపట్టుదలల కంతం డదు. ఇచ్చి పుచ్చుకొను నైపుణ్యము లేనపుడు, సమాధాన మెన్నటికిని గుదురజాలదు. అందుచే వివిధపక్షముల వారును దేశక్షేమమును ప్రధానముగ నెంచి, భారతభూమినావరించిన ఉపద్రవమును తొలగించుకొనుటకు ముఖ్యముగ పూనుకొనవలయును. భారతీయులలో నైకమత్యము గుదురునడల, స్వరాజ్యము లభించినటులనే ఎంచవచ్చును. ముప్పది మూడుకోట్ల ప్రజల దృఢవాంఛల నెవరు నిరాకరింప గలుగుదురు? లక్ష్మీనగరమున జరిగిన కాంగ్రెసుమహాసభలో హిందువులును మహమ్మదీయులును గలసి చేసికొనిన ఒడంబడికను మాంటుఫర్డు గ్రంథకర్తలు తూచాదప్పకుండ అంగీకరింపవలసినదెచ్చును. నర్వపక్షసమావేశము మరల లక్ష్మీనగరమునందే కూడుచున్నది.

వివిధ సాంఘిక రాజకీయపక్షముల వారును ఆమోదించెడి సిఫార్సులను పార్లమెంటు సభవారులంగీకరింపక తీరదు. ఈ సమయమున సైమనుకమిషనువారెటుల ప్రవర్తించినను, లక్ష్యపెట్టువారుండరు. భారతీయులకోర్కేలే ప్రధానస్థాన మాక్రమించును. చీనా దృఢసంకల్పమును, మిగుల బలమయిన పాశ్చాత్యజాతులవారు నయితము సఫలపరచుటలేదా? భారతీయదృఢ సంకల్పమును, దూరదృష్టిపరులగు బ్రిటీషువారు నిరాకరింపజోరు. కాని, వివిధపక్షములవారును ఎవరికి వారేయని ప్రవర్తించమొదలిడుచోమాత్రము, దేశక్షేమమునకు భంగము కలుగుటయగాక, స్వీయక్షేమమునకు గూడ భంగముకలుగుట నిశ్చయము. లక్ష్మీలో ఒడంబడిక గుదురునడల, అది ఎటులయినను సఫలమగునటుల జూచుటకు వివిధపక్షముల వారును కృతనిశ్చయులు గావలయును. హిందూదేశపుక్షసినపువాంఛలు సఫలమయినగాని, భారతీయులు తృప్తిజెందరనియు, అంతకుతక్కువయయిన ఏర్పాటులను ఆమోదించరనియు, ప్రపంచమునకు వెల్లడిగావలయును. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున, దూరదృష్టయగు గాంధీమహాత్ముని హితవు నాకర్ణించి, దాని ననుసరించుట సత్ఫలదాయకము. ఈ సమయమున భారతీయు లెట్టి అనాలోచితకార్యము గావించినను, భావిపరిణామమునకు తీరని భంగము కలిగించినవారయ్యెదరు. లక్ష్మీ సమావేశము, స్వరాజ్యమును చేరువకు దెచ్చుటకు తోడ్పడుగాక!

## బొంబాయి కార్పరేషను:

### సైమను కమిషను

శుక్రవారము

బొంబాయి కార్పరేషనువారు, సైమనుకమిషను నియమించిన విద్యాసంఘము వారికి తోడ్పడ నిరాకరించుచు తీర్మానించుట శుభచిహ్నము. పునా మ్యునిసిపలు సంఘమువారును, బొంబాయి కార్పరేషనువారును సైమను కమిషను కేవిధమునను తోడ్పడ నిరాకరించి, ఇతరస్థానిక స్వపరిపాలన సంఘముల కన్నిటికిని సరియగు మార్గము జూపిరి. లోకలుబోధులును మ్యునిసిపలు సంఘములును సైమను కమిషనుతో నెట్టిసంబంధము పెట్టు

కొనక ఆత్మశౌరవము నిలుపుకొనుట యవసరము. భారతశాసన సభలో సెలెక్టు నియామక తీర్మానమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రవేశపెట్ట రని తెలియుచున్నది. అట్టి ప్రయత్నము జరుగుచో, శాసనసభాధ్యక్షులగు పటేలుగారెట్టి నిర్ణయము గావించెదరో తెలిసిన విషయమే. ప్లేటు కొన్ని సభాధ్యక్షులు, ఒకమారు గావించిన నిర్ణయమును సంవత్సరములోపల కదలించ వీలు లేదని చెలిపి, ఇతరులకు మార్గదర్శకు లయిరి. రాష్ట్రీయశాసన సభల అధ్యక్షులు గూడ, ఇటులనే నిర్ణయించుట న్యాయముగ నుండును. అన్ని శాసనసభలలోను భారతశాసనసభ ముఖ్యమయినది. ఈశాసనసభ కేర్పడు సెలెక్టు కమిటీకే కొన్ని యధికారములు గలవు. రాష్ట్రముల కేర్పడు సెలెక్టు కమిటీల కెట్టి యధికారములు లేవని తెలిసిన విషయమే. భారత శాసనసభ సెలెక్టుకమిటీని నియమింపనిచో, బహిష్కారము నిలిచియే యుండును. రాష్ట్రీయసభలో మంత్రిపక్షమువారిని, స్వల్పసంఖ్యాకప్రతినిధులను, నామినేషెడు సభ్యులను ఎటులబట్టిననటుల ద్రిష్టాటకు వీలగుటచే, అధికారబలమువలన నేర్పడు సెలెక్టుకమిటీలను పాటింప నక్కరలేదు. అధికారపక్షపు వోట్లు లేనియెడల, బహిష్కారమే తప్పక నిలుచును. శాసనసభ్యులు కొందరెటుల మెలగినను, ప్రజలు బహిష్కారమును గాఢముగ కోరుచున్నారనుటకు సందియములేదు. సైమను కమిషనువారు గావించు, డంబపు ప్రకటనల కెట్టివిలువ యుండదు.

వి. జే. పటేలుగారు : ద్వంద్వప్రభుత్వము

భారతశాసనసభాధ్యక్షులగు గౌ. వి. జే. పటేలుగారు ప్రస్తుతసమయమున ఏపక్షమునకు జెందక బోయినను, నాగపురములో ముచ్చటించుచు, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముక్రింద, మంత్రు లెట్టిమేలు నలుపజాలరనియు, దేశమునందభివృద్ధి జరుగుట యనంభవమనియు, చాటిరి. ఈవిషయమై ఏపక్షమువారిలోను భిన్నాభిప్రాయ ముండజాలదు. ప్రజలకు కోశమువై సంపూర్ణాధికార మొసగుట, రాజకీయాభివృద్ధికి మూలహేతువగునని వీరినమ్మకము. అన్ని శాసనసభలకును సంపూర్ణాధికారము నిచ్చుట యవసర మని, వీరు ఇంగ్లీషుమెనుషత్రికా ప్రతినిధికి చెలిపిరి. ప్రజలకు స్వపరిపాలనాధికారము లభించిన పిమ్మట, సాంఘిక కలహములు వానియంతట యవియే తొలగిపోవునని పటేలుగారికి నమ్మకముగలదు. ఐ ల్లాండు లో కొంతకాలము క్రిందటివరకు చెలరేగుచుండిన ప్రాతెస్టెంటు రోమను క్యాతలిక్కు సంఘముల అంతఃకలహములు, స్వపరిపాలనాసంతరము సహసిపోవుటయే, యందుకు ప్రబలనిదర్శనము. స్వపరిపాలనము బడసిన అన్ని దేశములలోను ఇట్టిఫలితమే గలిగెను. హిందూదేశమునందయినను అన్యధా జరుగనేరదు.

ప్రభుత్వపు లెక్కలు

పల్లికు అక్కోంటు, కమిటీవారినభలో, ప్రభుత్వపు లెక్కల లోపములు బయల్పడినవి. ఇట్టికమిటీలో, ప్రభుత్వ సభ్యులను నియమించుటవలన, నత్యము పూర్తిగ బయల్పడుట కవకాశము గలుగ

కున్నది. భారతశాసనసభవారి వోటుకు పెట్టు గ్రాంటులలో, ఎక్కువ ఖర్చును సూచించుట పరిపాటియైనది. టేటుకు పెట్టని గ్రాంటులలో నిట్టి వ్యత్యాస మంతగ కనుపించదు. ప్రజాప్రతినిధులు గ్రాంటులను తగ్గించినను ఇబ్బంది గలుగకుండుటకు, ప్రభుత్వసభ్యు లిటుల కేముచుందు రని యూహించవచ్చును. అంతయ గాని, శాసనసభవారు నిర్ణయించిన విధమున నడుచుకొనవలయునని తలంపు గనుపించదు. ప్రభుత్వమువారు జాగరూకులై పరిశీలించనియెడల, ఎచ్చుమడిపులు జరుగుచునేయుండును. మొత్తముమీద ప్రభుత్వము వారి బడ్జెట్టులు లోపరహితము లను విశ్వాసము, పల్లికు అక్కోంటుకమిటీవారి పరిశీలనవలన, తొలగుటకు కారణ మేర్పడినది.

దేవతారాధన: జంతుబలి

దేవతారాధనకు జంతుబలి అవసరముగాదను తలంపు గ్రామజనులలో క్రమక్రమముగ వ్యాపించుట అనుకూలచిహ్నము. ఇటీవల గుడివాడ తాలూకాలోని కనుమూరుజాతరలో, జంతుబలిని విడనాడుటకు వివిధజాతులవారును అంగీకరించి, అహింసాధర్మమును కాపాడిరి. ఇటులనే వివిధప్రాంతములందు, భూతదయాపరులు గావించుచున్న ప్రబోధమువలన, హింసాసహితమగు ఆరాధనలు తొలగుచున్నవి. ఇట్టి ఆరాధనలే, విగ్రహ పూజపట్ల విశ్వాసమును దొలగించుటకు తోడ్పడుచున్నవి. నిర్మలహృదయముతో నలుపుఆరాధనలు, ముక్తికి తోడ్పడగలవు. జంతుబలులు తొలగి, వైవారాధనము సత్ప్రధానమై వెలయునటుల ప్రబోధము నలుపు భారము, హిందూమతాభిమానుల పరమధర్మ మగుచున్నది.

మద్రాసు బాలుర ప్రదర్శనము

సెప్టెంబరు 13, 14, 15 తేదీలలో చెన్నపురిలోని వై. యం. సి. ఎ. భవనమునందు మద్రాసు బాలుర ప్రదర్శనము జరుగు నని ప్రచురింపబడినది. బాలుర చేతిపనులు, కళలు మున్నగునవి ప్రదర్శింపబడును. సంగీతమునందును, ఆటలలోను, వక్తృత్వమునందును పోటీ జరుగును. పండ్రెండు, పదునెనిమిది సంవత్సరములలోపు బాలురు వీనికై పోటీజేయవచ్చును. సెప్టెంబరు 7 వ తేదీలోగ, దరఖాస్తు లంపవలెను. రెండుఅణాలఫీజును చెల్లించవలయును. బాలురప్రదర్శనము, ఎల్లరును ప్రోత్సహింపదగినది. ఇది జయప్రదముగ నెరవేరుగాకయని కోరెదము.

## అఖిలభారతస్వదేశ పారి

### శ్రామిక ప్రదర్శనము

ఆగస్టు 26 ప్రారంభమగును

పూనా, ఆగస్టు 16:—ప్రదర్శనశాఖా కార్యకర్త పూనానండి ఈ క్రింది తిథివార సంపుటన్నాడు.

పూనాలో జరుగు స్వదేశ పారిశ్రామికప్రదర్శనము ఆగస్టు 26 తేదీన స్థానికస్వపరిపాలనమంత్రి యగు జి. వి. ప్రధానగారిచే ప్రారంభింపబడును. ఆక్టోబరు 10 తారీఖువరకు ప్రదర్శనము తెరవబడియుండును. (ఆ. ప్రె.)

# విదేశవార్తలు

## కనడాకు బ్రిటిషు ప్రతినిధి

సి సి లు ప్రభువు

కొల్కత్తానుండి (ప్రధానామత్తునిస్థానే తాత్కాలికముగ నియమించుటచే సిసిలు ప్రభువును కనడా రాయబారమునకు పంపింపబడినది.

(గ్రేసులో ఎన్నికలందు ఓటుల నిచ్చువారు రెండవసారి ఓటుచేయుటకు ఒకమారు ఓటునిచ్చురను ఆనవాలుండుటకు చేతిపత్రము రంగుచేసికొనవలెనను నిబంధనలను తొలగించిరి. ఈ ప్రకారము రంగుచేసికొన్నను దానిని తీసివేయు విధము యందుబాటు లేదు.

## నూతన తురుష్కలిపి

లండన్, ఆగస్టు 15:—తరుష్క ప్రభుత్వ శాసనము లన్నిటిని అధ్యక్షుని అంగీకారమునకు లాట్టిమలోనే తయారు చేయుచున్నార. ఈ ప్రభుత్వము ఖామలో నున్న ప్రబంధము లన్నిటిని కొత్తరిజిస్ట్రేషన్ ప్రకటించెదరు.

ఇంగ్లీషువాచనము దాటును విమానమునుండి వడి చూపొయిన లోయిస్ట్రీనుగారి భార్యకు 8000,000 పౌండుల ఆస్తి లభించెను. తన భర్త విమానమును మాత్రము విక్రయించెద నని చెబుచున్నది. రిక్కినవాటాలను భవనములను తానే యంచు కొనెద ననుచున్నది.

నపుత్యాంప్టర్ పురపాలక సంఘాధ్యక్షురాలు అమెరికా నగరములను జూచుచున్నట్లుకు 15 తేదీని బయలుదేరెను.

దేశాన్ని ప్రభుత్వ రైల్వేయధికారులు తమకు కావలసిన బొగ్గును బ్రిటిషువారునుండి తెప్పించుకొనుట కుత్తరపు చేసిరి.

దక్షిణ అమెరికా ప్రజలను గజలలో అల్పరిజేయుచున్న దేశముల నోడించి సక్రమపరిశీతల నేర్పాటు చేసిరి.

## అమెరికా యభివృద్ధి

నిరర్థకపరిస్థితులను అంతరించజేయుటయే

వాస్టా, ఆగస్టు 15:—పొయిన పరిస్థితులను అంతరించజేయుటయే అమెరికా యభివృద్ధికి కారణము నిరర్థకపరిస్థితులను తొలగించుటయే యని కూర్చిడిగా రిసిరి. అట్టి పరిస్థితులకు కారణభూతులగువారినిగూడ తీసివేయుటచే పురోవృద్ధి కారణ మగుచున్నది. వ్యవసాయమును శిథిలమునకు తగ్గించెట్లుచే అభివృద్ధి గాంచగల్గితిమనిరి.

అమెరికా జాతీయ ప్రేమమునకు భంగము రాకుండ జేయుటకు గావలసిన సముచిత నాకాటకమునే విరమణ చెట్టు కొనెదమని కూర్చిడిగా రిసిరి.

కెల్లాగు బిడెంబడిక వంటిది 1914 లో యున్నచో జర్మనీ యుద్ధము రాకుండజేయెనని.

యుద్ధ సమయమున ఇంటు నున్నవారికే ఎక్కువ పరిహారము నిచ్చురనియు కత్తిగట్టి రణరంగమున పోరినవారికి తక్కువ జేతనమునిచ్చురనియు కూర్చిడిగా రిసిరి. అట్లు కత్తిగట్టి పోరినవారి ప్రభు ఇంటునేయుండి ఎక్కువలాభమును బొందుటకు ఎంతమంది గోరెదలో యని అశ్చర్యపడుచున్నాడ ననిరి.

ఆయుధ విపణ్ణవిషయములో ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములూ చెట్టి రహస్యములతో ప్రవర్తించుటలేదనియు, ముఖ్యముగ ప్రభుత్వముల యభిప్రాయము నిమిత్తము, వారి సమ్మతికొనుట వంగకులన్నిటిని చెప్పితిమనియు చెబుచున్నార. ఆ యా ప్రభుత్వములవారి యభిప్రాయములు చెలియువకకు ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి రాయ బారములను ప్రకటించెదరు.

కెల్లాగుగారు కూర్చిడిగా రితి అయుధవిపణ్ణమునుగూర్చి గూడ ఆలోచించెదరట.

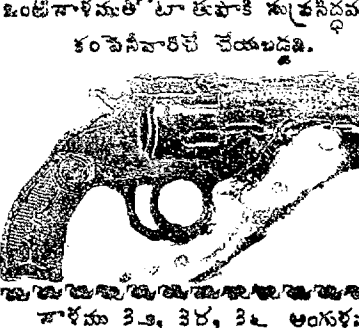
### మేలైన అనలు పుష్ప రాగములు

వీటిచే నాణ్యముగా కట్టబడిన జడబిళ్లలు, తోడులు, ముక్కుపుడుకలు, బేసరీలు, మోపులు, ఉంగరములువగైరా నమ్మకముగా దొరకునట్టివలయు.

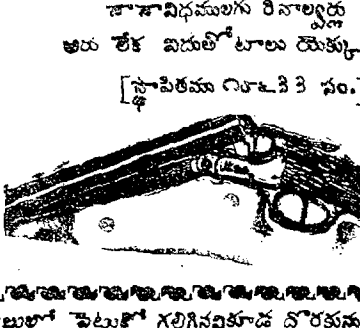
### జలగం సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందు కో,

వర్ణశ్రమశాల:—

96. వరదాముత్తియప్పక వీధి, మద్రాసు. పోస్టాం:—చైనాబజారురోడ్డు (పూల అంగడికి ఎదుట) మద్రాసు.



**ధ ర లు**  
వరసము.  
**క్యాటలాగు**  
ఉచితము.



వాణిజ్యములగు రివోల్వర్లు  
అయితే యింతలోలాలు యెక్కువవి.  
[స్థాపితము ౧౮౬౩ కి సం.]

కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

వాణి 3౨, 3౮, 3౬ అంగుళములలో వారకును, చిన్నవి కేబుల్ పేట్టలో గలిగినవిగూడ వారకును. (8068)

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

## జగులులు పాపాగారి సతి

ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధముగ గొంపోవుట

ప్రజలమెకు ఆహ్వానము నిచ్చుటకు ప్రయత్నించుట

ఆహ్వాన ప్రయత్నములను భంగపరచుట  
లండన్, జూలై 25:—(మెయిలు) జగులులు పాపాగారి సతికి ఈజిప్టుప్రజలు బ్రహ్మాండముగ స్వాగతము నీయ నిశ్చయించిరి. వాటిని జరుగకుండ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు రెంతయో ప్రయత్నించి తుద కట్లు ఆహ్వానములేకుండ జేసిరి.

ప్రజలు ఈ త్యాగిణివారి ఒకరికంటె ఒకరు ఆమె దర్శనమునకు వెనకలాడు చున్నారనియు దొమ్మి తలుపించి వచ్చుననియు అందుచే పట్టణముగూడా పోతుండ ఇంకొక మార్గమున తనవేంటి రావలెనని జగులులుసతి నాక రేపులోనికి రాకుండగనే ఈజిప్టురాణి సోదరుడు పోలీసు యధికారివంటి గొని రేపు కానలనే ఆమె నడుగ తాను ప్రజలను విడవబడి స్వీయముఖమును జూచుకొననియు ఆమె చెలిపెను. గవర్నరు తోబోయి ఆత్మహత్యమును కాంక్షించుదానను గాననెను. అటు విన్నట్లు ఆమె అట్లు చేయనిచో బలాత్కారముగ గొంపోవుట కుత్తరపు గలదని చెలియజేసెను. ఆమె ఇగిపోయినగాని ఆనాకను సాగనిచ్చుటకు వీలులేదనిరి. విధితేక కూడా యున్నవారికొకట తన యసమ్మిని చెబుచు ఆమె గవర్నరు నొక లో ప్రజేకించిరి. అట్లుగూడియుకు 15 మైళ్లదూరములో నున్న కుచిదుగ్రామమునకు గొంపోయిరి. అచోటినుండి ఎక్కువైన రైలు సిద్ధముగ ఆమెను కెయిరోకు ఒంబర్క ౬౫ చెట్టుల కేర్పాటు జేయుటచేసెను. సాయంకాలము 6/45 గంటల కామె కెయిరోకు ఎట్టి స్వాగతము లేకుండ జేరెను. అట్లుగూడియునుండి కెయిరోవరకున్న రైలు స్టేషనులన్నియు సైన్యములతో నిండినవి. తరువాత ఈ ఎత్తు అంతయు ప్రజలకు చెలిసి కుచితులైరి. రేపు ఆమెననే నాకాపాటి మామ గంటలవరకు దిగకుండ జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు ఓడ కప్పానుకు వాయు వార్తద్వారా యుత్తరపుజేసిరి. కాని నాక 9 గంటలకే వచ్చునని ప్రకటించబడెను. ప్రజలు మూడుగంటలవరకు కనిపెట్టుకొనలేక జనక పోయిరి. రేపులో 70 మంది మాత్రమే పోయి ఆమెకు స్వాగతము లేయవలెననియు ఆ 70 మందికైన ప్రభుత్వమువారి అధికారపత్రము లుండవలెననియు ఎత్తునెత్తి, కుడుకు ఏదియు లేకుండజేసిరి.

సింగపూరు నాకాతేయమును న్యాయజు కాల్యగుండా నురక్షితముగ బంపగల్గినందులకు న్యాయజు కెజుబుడైరెక్టరులను నాకాదభిధికారులు ఎంతయు కొనియాడుచున్నారు.

## సింగటోనుండి జపాను సేనమరలుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఆగస్టు 17:—సింగటోనుండి 20 తేదీని జర్మను ఆరవసంఖ్యలములో మొదటిభాగమును ఖాళీజేసి బొమ్మని ప్రభుత్వమువారు త్రవ్వజేసిరి. దిగిలిసెడి, సెప్టెంబరు మధ్యభాగమున వెడలిపోవును. శిరకాలమునకు సైనికుల నిమిత్తము భారతీయుల గట్టులకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుటచే మూడవ భాగము కొంతకాలముగను.

## ఇండియను

సిసోమెట్రాపు కమిటీ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఆగస్టు 17:—సిసోమెట్రాపు కమిటీ యవకుల పంగలి చర్చకు వచ్చునని అనుకొనలేదని బ్రిటిషు సాంఘిక ఆలోచనసంఘసభవారు చెబుచున్నార. కాని ఈ విషయము ను సదా విద్యాభ్యాసప్రతినిధికి ఉపాధ్యాయుల సంఘము వారు చెబుచునే యున్నారు. ఆయా ప్రభుత్వములకుగూడ పంగతులకు చెబుచుట అవసరమని తలచితిమనిరి. కాని లభించ బాలని సాత్వముమీద ఆధారపడి పంగతులను చెలిపిరనుట తప్పని చెబుపక ఉరకుండుటకు వీలులేదనిరి. ఇండియను సిసి మెట్టి గ్రావుకమిటీగూడ చెబుపక తప్పదనిరి. విద్యాభ్యాస ప్రతినిధికి చెలిపినవారి క్షేమ చెబుపవలెనని సిసిమా విచారణ సంఘమువారు ఆడుగలేదు. దేశభావ పోకాళలందు పనిజేయు యుపాధ్యాయుల సాత్వమును గైకొనలేదనుచున్నారు. తమ సిపార్సులో అయికింటికిని 4 సిపార్సులను ఆహ్వానించవలెనని సిసిమా సంఘమువారు చెబుచుట దాగున్నదని పంపించితిమని చెలియజేసిరి.

## యెలెక్షన్ నోటీసు.

1. తిరువల్లి క్షేణి శ్రీ పార్థసారథిస్వామి దేవస్థానము బోర్డు ఆఫ్ సూపర్విజర్ మొబరల్లస్థానములలో రెండు ఖాళీలను పూర్తిచేయుటకుగాను 1928-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 30-వ తేది ఆదివారమునాడు ఎన్నికలు (ఎలక్షను) జరుగును.

2. పై ఖాళీస్థానములకు అప్రేక్షకుల కుండ వలసిన యోగ్యతాంశములను యివ్వడు అప్రేక్షించువారలు యెట్లు పొందియున్నారనియు నిరూపించుచూ సదరు అప్రేక్షించువారల సమ్మతిని వ్రాత మూలముగా తెలుపుచూ రిజిస్టరు వోటర్లలో యిద్దరిచేవ్రాతతో నామినేషన్ కాగితములు పై దేవస్థానము సూపర్విజర్ బోర్డువారి ఆఫీసులో 1928 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 2-వ తారీఖు ఆదివారమునాడు పగలు 7 ఘంటలు మొదలు 11 ఘంటలలో గాను లేక సాయంత్రము 3 ఘంటలు మొదలు 5 ఘంటలలోగాను దాఖలు చేయబడవలయును.

3. నామినేషన్ ఖరములు సదరు ఆఫీసులో వ్రాతమూలముగా ధరఖాస్తుచేసుకొనువారికి ఉచితముగా నివ్వబడును. సదరు నామినేషన్ కాగితములను క్రమముగా పూర్తిచేసి ఖాళీస్థానమునకు నపేక్షించువారిచేగాని లేక నామినేషన్ కాగితము నందు చేవ్రాలుచేసిన ఉభయ వోటర్లచేగాని నేరుగా పై ఆఫీసులో దాఖలు చేయబడవలెను.

సి. ఆదికేశవులునాయుడు,  
తిరువల్లి క్షేణి } సెక్రటరీ.  
17-8-28 } బోర్డు ఆఫ్ సూపర్విజర్.



ఫోర్టు నెంటుజూరి గెజెటు

14-8-28

సానిక న్యవహరాలనాశాఖ

రెవెన్యూ డి. జి. గిరినాథుడు బళ్లారి జిల్లాలోని అంతర్గత పరిశీలనకు మొదటి అసెస్మెంట్ నియమించబడినది.

ఇ. అయ్యల మినహా మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా (యంత్రావళి, బాలబాలికలకు) అసిస్టెంట్ సూపరింటెండెంట్ గా నియమించబడినది.

సి. కె. ప్రసాదరావుగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో ఫీజీయల్ సీనియర్ డిమాన్స్ ట్రైనింగ్ గా నియమించబడినది.

డి. వాణియ్యారావుగారు విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీలో బయోకెమిస్ట్రీ ప్రొఫెసర్ గా నియమించబడినది.

అంతర్గత పరిశీలనకు డి. క. రామారెడ్డిగారు వెనుసెంటుగా నియమించబడినది.

పార్వతీపురం తాలూకాలోని అధికారి కంటిరావు పంతులుగారు వెనుసెంటుగా నియమించబడినది.

గంటూరు మునిసిపాలిటీలో రమణులపేట, నెల్లూరి పంచాయతీలకు గోదావరి కృష్ణానదులకు కాన్సిల్ గా నియమించబడినది. (1-11-1928 తేదీనుండి అమలులోనికివచ్చినది)

తెనాలి మునిసిపాలిటీలో 9 వ నెం. వార్డుకు (తిరుపతి రామస్వామిచౌదరిగారు (వారీస్) కాన్సిల్ గా నియమించబడినది. (1-11-1928 తేదీనుండి 31-10-1931 వరకు అమలులో నుండును).

విద్యాశాఖ

భట్టిప్రోలు సామనందరరావుగారు అంతర్గత, దత్తమండలం కాలేజీలో హిస్టరీ టెక్నరగా నియమించబడినది. ఇందువలన వీరికి రాజమండ్రి గవర్నమెంటు ట్రెయినింగ్ కాలేజీలోని తాత్కాలిక విద్యార్థినియంత్రాసంగం భంగమందదు.

అంతర్గత జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కాన్సిల్ కు పి. సి. తిమ్మారెడ్డిగారు సభ్యులుగా గుర్తి తాలూకాలోని నెమ్మలలో నియమించబడినది.

పబ్లికేషన్ శాఖ

కర్నూరు రామస్వామియ్యగారు అసిస్టెంట్ ఎడిటరుగా నియమించబడినది. వాల్తేరు పర్వతం బడిలోనిది.

మానవరం నారాయణయ్యగారు వెంకటేశ్వరగారు అసిస్టెంట్ ఎడిటరుగా నియమించబడినది. వాల్తేరు పర్వతం బడిలోనిది.

కలెక్షన్ శాఖ

జి. ఎస్. బోమ్మయ్య ఐ. సి. ఎస్. గారు శ్యాం విద్యాశాఖకు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగా కలెక్షన్ గా నియమించబడినది.

టి. ఎస్. రామచంద్రయ్య ఐ. సి. ఎస్. గారు తమ ట్రెయినింగ్ పూర్తియైనతోడనే చిత్తూరు జిల్లాలో చంద్రగిరి డివిజనుకు నియమించబడినది.

మత శాఖ

పాల్వే ఎడ్యుకేషనల్ అధికారి కర్నూలు క్రైస్తవ చర్చికి రిటైర్డ్ గా నియమించబడినది.

రెవెన్యూ ఎల్. క్యాంబెల్ గారు మద్రాసు నెంటు ఆంధ్రాను చర్చికి ఛాన్సెలర్ గా నియమించబడినది. (20-8-28 నుండి 7-9-28 తేదీవరకు)

రెవెన్యూ ఇ. హెచ్. అర్జునగారు మద్రాసు నెంటు ఆంధ్రాను చర్చికి ఛాన్సెలర్ గా నియమించబడినది. (8-9-28 నుండి 8-10-28 తేదీవరకు)

సమరశాఖ

జి. జి. ఆరము స్టాంపుగారు మద్రాసు పోస్ట్ అండ్ టెలిగ్రాఫ్ నియమించబడినది.

న్యాయశాఖ

ఈ క్రింది వారు అయాస్ట్రలమలకు బెంచి మేజిస్ట్రేట్ గా నియమించబడినది, మున్సిపల్ ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ సామెలు బహదూరుగారు కాకినాడ.

మూల వెంకటరంగయ్యగారు హన్మేట్ (బళ్లారిజిల్లా) పేరు అసెస్మెంట్ సామెలు బహదూరుగారు బాపట్ల.

డి. నిత్యనందకృష్ణగారు మచిలీపట్నం.

రా. బి. జి. కోదండరామంబాలగారు, డి. ఎఫ్. మాళ్ళిగారు, గార్ల మద్రాసు నగరములోని ట్రైలరకు అధికారి విజిల్ గా నియమించబడినది.

రెవెన్యూశాఖ

సి. డబ్ల్యు. ట్రైమెన్టీగారు గంజాంజిల్లా జనరల్ డిప్యూటీ కలెక్షర్ గా నియమించబడినది.

అభివృద్ధిశాఖ

సి. ఎం. చెల్లయ్యగారు మద్రాసు ఫారెస్టు కాలేజీలో ఫోటోగ్రాఫర్ గా నియమించబడినది.

సి. డబ్ల్యు. ఎఫ్. వాల్మీకిగారు మద్రాసు ఫారెస్టు కాలేజీలో సీనియర్ ఇన్స్పెక్టర్ గా నియమించబడినది. పబ్లికేషన్ శాఖ రా. సా. ఆర్. నరసింహ అయ్యగారు బెజవాడ పర్వతం మునీషం టెండింగ్ యింజనీరుగా నియమించబడినది.

కార్మిక సంభవము

నిజాము రైలుమార్గము పనివారి నమ్ర

సికిందరాబాద్, ఆగస్టు 16:—నిజాం గారంటిడ్ స్టేట్ రైల్వేలో కోకారియోన్ కర్మాగారములో దాదాపు 4000 కంటిన్ వారు మునిసిపల్ కర్మాగారములో మేస్ట్రీ పనివారి నియమించబడినట్లు జరిగినదని తెలియ మన్నది. ఇందులో జి. ల. న. ఓ. పనివారిలో సంఘముగా నుండును. ఈలోక పనివారు పనులలోనికి పోతుండ కొంత మంది అలంకరణ. సమైక్యదారులు కాంతముగా మన్నారు. సికిందరాబాద్, ఆగస్టు 16:—కంపెనీ ఆక్టింగ్ ఏజెంట్లు చెప్పినట్లుగా ముండి రాగానే సాయంత్రము పనివారు ఏజెంట్లు ఆఫీసు వద్ద కూర్చుండినది. సమైక్యదారులు నాయకులు ఆరుగురు ఏజెంట్లు వద్దకు రావారని తెలిసింది. పనివారి కష్టపనులను విని తరువాత ముఖ్యవిషయములను గురించి విచారించుట ఏజెంట్లు ఒప్పుకొనెను. రేపు, పనులలో చేరవలసినదని యేజెంట్లొరెను. సమైక్యచేసిన కోరికలకు జీతవిషయపదని యతడు చెప్పెను. సమైక్యదారులు కాంతముగాను నిశ్చలముగాను మన్నారు. సభ్యుగిరినది వార పనివారు పనులలో చేరవలసినది పనివారి కష్టముల పన్నిటిని జాగ్రత్తగా విచారించినదని యేజెంట్లు ప్రకటన గా వినిచిచాడు. (ఆ. ప్రెస్)

సమైక్యకారణములు

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 17:—రెండుకోలల క్రిందట ముగ్గురు వడ్రంగులు పనివారి, టిక్కెటులను లాగుకొనుట వలన తమ జీతము నష్టమగుచున్నదని చెప్పబోగా మేస్ట్రీవారిపై బడి కొట్టెనట. ఈ సంగతి మేనేజరుకు చెప్పగా లాభములేక పోయెను. తరువాత పనివారందరూ సమైక్యచేసిరి. వారి కోరికలు యీ క్రింద నివ్వబడినది (1) వస్తుతము కాలనియము రద్దు చేయ బడవలెను. (2) గంట కింత యనిగాక రోజు కింత కూలి యని యుండవలెను (3) గవర్నమెంటు వా రొప్పుగినిన సెలవుదినములలో కూలియివ్వవలెను (4) వస్తుతము పనివారి గ్రేడు రద్దుచేయుట. (5) బ్రిటీషు రూపాయలలో జీతముచ్చుట, హాతీశీకాలో నిచ్చుటవలన తమకు 100 కి 15 వస్తుమునచ్చుచున్నది. (6) పనివారికి డబ్బుతీసి కొనకుండా 25 మైల్లవరకు రైలు సదువులు (7) హెచ్చుచేయుదు మని చెప్పిన జీతములను హెచ్చు చేయుట. (8) సమైక్యచు కాలములో జీతముచ్చుట. (ఆ. ప్రెస్)

సమైక్య వ్యాపించుట

హైదరాబాద్, ఆగస్టు 17:—కోక కర్మాగారములో ప్రారంభమైన సమైక్యలాలాడగో నన్న లోకోకన్సింగ్ మేజిక్కుగూడా వ్యాపించినది. అక్కడ 100 కి 75 మంది పనివారు సమైక్య చేరినారు.

సమైక్యదారులు కర్మాగారములకు వెళ్లక రైల్వే విశ్రాంతి స్థలమునంద పథగించిరి.

ఎల్. జి. ఎస్. రైల్వేపనివారి సంఘాధ్యక్షుడు కాంతి యతమున సమైక్యమునకు మార్గములలో సమైక్య జరిగించవలసినదని కోరినారు. రైల్వే రాకపోకల లింక యిబ్బండి కలుగలేదు.

ఎస్. ఐ. ఆర్ లేబర్ నాయకులపై కేసు

గ్రామముననలు దుండగములు చేయుటకు ప్రోత్సాహపరచిరిని చెప్పటం చెంగల్పట్, ఆగస్టు 16:—సింగారవేల చెట్టి, ముకుందలాల్ సర్కార్ గార్ల కేసులో సాక్ష్యము చెప్పుచు సింగారవేల ముఖ్యోపాధ్యక్షుడు గ్రామముననలు ప్రహరమునకు 7 గంటలకు పూర్వము సింగారవేలను, ముకుందలాలును స్వేచ్ఛనుకుచ్చి సభ్యులను దుండగములు చేయుమని ప్రోత్సాహము చేయుచు చెప్పిరి. తీగలకు తెంపి ఒక స్వేచ్ఛనుకు మరయొక స్వేచ్ఛనుకు సంబంధము తెంచినయవలసినదని చెప్పిరి. అధ్యక్షులు వేయనప్పుడు గూడ అతడు వీనిని చెప్పెను.

చెంగల్పట్, ఆగస్టు 16:—సింగారవేల చెట్టి, ముకుందలాల్ సర్కార్ గార్లకు బామిన్ మోడ వదలవలసినదని జార్జి జో సెఫ్ గారు జిల్లాజడ్జికి కోరినప్పుడు తాను కూడా విచారించుచుంటిననియు, ముకుందలాల్ విచారించినదనియు చెప్పెను. కోర్టు టిక్కెట్ లాడుచుండెను. (ఆ. ప్రెస్)

మరుసటిరోజు విచారణ చెంగల్పట్, ఆగస్టు 17:—సింగారవేల, ముకుందలాల్ సర్కారుగారల కేసు విచారణపనుచుమున కోర్టు నిండి యుండెను.

సబుయిస్ సెక్టరు కృష్ణస్వామి అయ్యగారు విచారించబడిరి. తాను, పోలీసు మాగర్ టెండెంట్లు, రైల్వే ఇన్స్పెక్టరు 24 తోటి మిత్రులతో వ్యాజ్యము సాగించుటకు పట్టుపట్టలేదని చెప్పెను. గురుగారు వాడు సబుయిస్ సెక్టరు అయ్యగారు కోర్టునకి తెలియజేసెను. (ఆ. ప్రెస్)

కాటుప్పాకల రైల్వే ప్రమాదము

చెంగల్పట్, ఆగస్టు 17:—కాటుప్పాకల రైలును బడగొట్టివారని రిపోర్టు యీలోక కేసునెట్టుబడినది. విచారణ 27 తోటి మిత్రులతో సమైక్యముగా ఒకడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటువద్దకు జేబడినది. (ఆ. ప్రెస్)

జిల్లా మెకానికల్ ఇంజనీయరు ప్రకటన

కోయలపూరు, ఆగస్టు 16:—పోరమూర్ జిల్లా మెకానికల్ ఇంజనీయరుగారు యీ క్రింది ప్రకటన గావించిరి. ఉద్యోగములను మునిసిపల్ వారు యీ క్రింది వస్తువులకు కంపెనీకి తిరుగ యిచ్చినయవలెను. లేనా తమకు రావలసిన జీతములో వీనికి మృత్యు మిశ్రమయింపబడును. (1) సీజన టిక్కెట్లు (2) టిల్ల సీజన టిక్కెట్లు మరియు వీరు కాపురమున్న కంపెనీవారి యిండ్లకు తక్షణమే భాగించవలెను. ఆ. ప్రెస్.

సంధిప్రయత్నములు

కోయలపూరు, ఆగస్టు 16:—సి. రత్నసభాపతి మొదలియార్, ఏ. రామస్వామి మొదలియార్, ఇంకొందరు పెద్దలు గవర్నరుగారిలో మాట్లాడి పనివారికిని కంపెనీకిని ఒకదంజిక ముందురుని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్)

నైమనునంపు బహిష్కారము

బొంబాయి పురపాలక సంఘము విద్యోగ సంఘమునకు తోడ్పడదు

బొంబాయి, ఆగస్టు 16:—నైమను సంఘమునకు విద్యా విషయములయందు సలహా నిచ్చుట కేర్పరుపబడిన విద్యోగసంఘముతో నేపంబంధము బొంబాయి కార్పొరేషన్ వారికుండ కూడదని నేడు పురపాలకసంఘములో తీర్మానింపబడినది. విద్యాసంఘ కార్యదర్శి తమకు తోడ్పడవలసినదనియు (వాసి) వంపెను.

ఈ సంఘముతోనే సంబంధము నుండుకొన రాదని కార్పొరేషన్ విద్యాశాఖాధికారి ప్రకటించెను. ఈ ఉపసంఘమునకు తోడ్పడుట అసలు సంఘముతో తోడ్పడుటయే అని యతడు మనవిచేసెను.

వసంతరావుభోలోకర్ గారు ప్రత్యుత్తరమువాసిపంపుటకు యింక 5 రోజులు వ్యవధిమాత్రమేయున్నది. గనుక తమకు వ్యవధిచాలదని వ్రాసిపంపవలసినదని కోరినది. రాజకీయములలో పురపాలకసంఘమున కేమిసంబంధమని యతడడిగెను. వారి సవరణపై సమ్యక్తులు ప్రయత్నముగా నడి విగిపోయెను. బహిష్కరించవలసిన తీర్మానము నెక్కు. (ఆ. ప్రెస్)

బెంగాలు కౌన్సిలు

తెనస్సెలియై చర్చ

కలకత్తా, ఆగస్టు 16:—నేటి సమ బెంగాలు కౌన్సిలులో తెనస్సెలియై చర్చ జరిగెను. దాకుమెంటులకు రిజిస్టరు చేయునప్పుడు భూస్వాములు చెప్పించు ఫీజు ప్రస్తుతము రిసంవర్సరములలో ప్రభుత్వమువారివలె పానుచున్నది. ఈకాల పరిమితిని రిసంవర్సరములకు హెచ్చించుటకు ఈబిల్లునందొక క్లాజు చేర్చబడినది. కాలపరిమితి ఇంకను అధికము చేయవలయునని జమీందారులు, రిగ్గించవలయునని మహమ్మదీయసభ్యులు సవరణల నుపపాదించిరి. అన్ని సవరణలు నిరాకరింపబడినది రిసంవర్సరముల కాలపరిమితి నిర్ణయించుక్లాజు ఆమోదింపబడినది.

ఈమొత్తము ప్రభుత్వమువారికి చేరగూడదనియు జిల్లా బోర్డులకు చేరవలయునను సవరణ అధికసంఖ్యకులచే ఆమోదింపబడినది. (ఆ. ప్రెస్)

# నెహ్రూ కమిటీ నివేదిక

భౌతికశాస్త్రము

వివిధ ప్రాంతములందలి నాయకులు,

పత్రికల అభిప్రాయము

సర్ అబ్దురురహీముగారు

“నర్వజనులకు ఓటింగు అధికార మొనంగుట  
జాతీయాభివృద్ధిని పెంపొందించును”

కలకత్తా, ఆగష్టు 16:— నెహ్రూ కమిటీ నివేదికను గూర్చి అభిప్రాయముడుగ సర్ అబ్దురురహీముగారు యిట్లు చెలిపిరి:— ఇండియాకు సత్వరాయము అధినివేత స్వత్యమని నిర్ణయించుట చాలసంతకదము. ప్రస్తుతము ఇండియా బ్రిటిషువారి “స్వాధీనపు పాత్రయొక్కది. 450 లక్షల ప్రజలచే అనేక వేల మైళ్ల దూరము నుండి పాలించబడుచున్నది. 82 కోట్ల ప్రజలుగల జమిందారి గా వర్గీకరింపబడుచున్నది. ఇట్టిస్థితి భారతీయులకెంత ఆగ్రహమో అంతే ఆంగ్లేయుల కంత అపఖ్యాతిగనుండును. భారతదేశమునందలి పౌరకర్మములను లాభములను బడయుటకు యితర దేశీయులందరికి అవకాశము అధికారమున్నను ఇతరదేశీయులలో కాలిడుటైన భారతీయుల కధికారములేదు. భారతీయులను యితర దేశీయులు వేటియందు గౌరవములేదు. స్వదేశము నందైన నీడపుటకుకే. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందన్న అధినివేత రాజ్యములందలి దేశీయులలో భారతీయులకు పరిపూర్ణ మగు గౌరవము హక్కు అందవలెను. ఈవిషయమును ఆంగ్ల రాజ నీనీజులు జ్ఞాపక ముంచుకొందురగాక.

సర్వవత్సవచోదనాదు నిర్ణయించిన విధానమునందు యొక్కవిషయమునందరికి ఓటింగు అధికారము నొసంగవలసి. పీసవలన యేపంపుమువారుగూడ తమకు తగిన ప్రాతినిధ్యము లేదనబాలరు. అధిక సంఖ్యాకర్తములు అల్పసంఖ్యాకపంపుముల నడుగంటజేతురని బాధలేదు. దీనివలన నిజమగు జాతీయత అభివృద్ధిచెందును. మానవులపర్యంతమతము వ్యత్యాసము తొలగించుటయే ఇస్లాముమతముయొక్క ఉత్తమతము అట్టియెడ నిర్ణయము ఇస్లామున కెంతయు అనుకూలముగనున్నది.

రాష్ట్రములలో కాపనసభలు ఒక్కొక్కటి యొండొకలైనను, సుప్రీము కోర్టుకు స్థాపించవలెనను శిఫార్సులకు సేనంగీకరించుచున్నాను. ఆసో. యేటెను చేబర్దువారు తయారుజేసిన రాజ్యాంగవిధానముగూడ సద్భావముతోనే బాగుగ కూర్చబడినది. సమ్మతిపై సంతృప్తికరమగు విధానమొకటి తయారుజేసి ప్రస్తుత రాజకీయసమస్యను పరిష్కరింపవచ్చునను ఆశ యీ రెండింటివలన కలుగు చున్నది”

సర్ డి. పి. సర్వాధికారి

ఈ నివేదిక మంచి వ్యవహారజ్ఞానమును రాజనీతిని కలగజేయుచున్నది. దెసెంటుగారి కామనునట్లు చట్టమునకు విరూధముగ లేనందున మితవాదులు సంయుక్త టిబరలుపత్తమువారు గూడ వాని సక్రమగ రికింపవచ్చును. కాంగ్రెసువారు యితర పక్షముగూడ యిట్టియాశయును చే చెల్పుచుండిరి. సురేంద్రనాథు టెగ్జీగారు వారి సమకాలికులగుడ ఇండియా అధినివేత స్వత్యమైతప్ప తక్కువస్థితిని అంగీకరింపబాలదని స్పష్టముగ చెల్పియుండిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులగుడ ఇండియా సామ్రాజ్యవాదనందుండుట కంగీకరించుట, ఈస్క్రీము నితరులందరు అంగీకరింతురని ఆశను గలుగజేయుచున్నది అని సర్ డి. పి. సర్వాధికారిగారు నుడిచిరి. (ఫీ. టెన్.)

## మొలబు క్వరూషిగారు

ప్రత్యేకస్థానము లుంచుటయే మంచిదనుట

బొంబాయి, ఆగష్టు 16:—కమిటీ సభ్యులలో నొకరగు మొలబు క్వరూషిగారు జూలై 7 వ తేదీన కమిటీసభలో తామందర అంగీకరించిన ఒడంబడిక ననుసరించి ఈ శిఫార్సులు జేయబడలేదని. జనసంఖ్యనుబట్టి ప్రాతినిధ్య మొసంగుటవలన నివిగనంపుముయొక్క శక్తిసామర్థ్యములను స్పష్టముగ తెలియరారు. కొన్ని నిబంధనలతో ఏజేండ్లను ఆయా పంపుములకు కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకించుటయే నిరపాయకరముగ నుండును, అని తమ అభిప్రాయమును చెలిపిరి.

ఎఫ్. ఎం. జోషిగారు నివేదికను ప్రశంసించిరి. అందు నూచించబడిన నియోజకవర్గములు చాల పెద్దవైపోయినందున ఎన్నిక గుర్తులలో కొంతభాగమును ప్రభుత్వమువారు భరించుట మంచిది. తరిత్రహుల కర్మాగారములకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముల నేర్పరచుట మంచిదని. (ఫీ. టెన్.)

శ్రీవనంతుని ప్రఖ్యాతాభ్యోయిక. వేలకొలది విక్రయము. చిత్రపటశోభితము. 3 వ ముద్రణము.

# అంతఃపుర విశేషములు,

అత్యద్భుత వివరములు,

మనోహరముగ వర్ణించు గొప్పనవల.

అనేకాంధ్ర విద్యాధికులు. వ్రతకలు వేనోళ్లబొగడిరి. మదరాసు మైసూరు యూనివర్సిటీల వారనేకపరీక్షలకు పతనీయమైనర్పి పొపించిరి.

రెండు భాగములు.

సువర్ణకుటీరము, నరసాపురము. (వశ్చిమగోదావరిజిల్లా.)

మూల్యము. రు 1-12-0 మాత్రమే.

పత్రికాభిప్రాయములు

నేపనలు హెరాల్డుపత్రిక నిరశించుట

బొంబాయి, ఆగష్టు 16:—నెహ్రూ కమిటీ నివేదికను బొంబాయి జాతీయపత్రిక లన్సింట్లో నేపనలు హెరాల్డు పత్రిక మాత్రమే తీవ్రముగ నిరసించినది. “తమ్యునమ్మి బాధ్యతను నిర్వహింపగోరిన కాంగ్రెసును పండిత నెహ్రూగారు మోసగించిరి. భారత దేశమునకు అధినివేత స్వత్యమునుమాత్రమే గోరుట తిరిగి జాతీయశయమును వెనుకకులాగుట యగును. ఇట్టి వెనుకంజనీయుటవలన గల ప్రమాదమును దేశీయు లెల్లరు గర్హించి నివేదికను పూర్తిగ నిరశించి జాతీయాదర్శములు హక్కులనుగూర్చి యెట్టి దుర్భిప్రాయము కలుగకుండ జేయవలెనని పత్రిక నూచించుచున్నది. (అ. టెన్.)

## వాతావరణస్థితి

1928 సం॥ ఆగష్టునెల 17-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత ఆగష్టు 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత ఆగష్టు 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత ఆగష్టు 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత ఆగష్టు 24 గంటలలో	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత ఆగష్టు 24 గంటలలో
గోపాల్ పూర్	91	75	0.8	12.8	- 4.0
విశాఖపట్టణం	87	80	...	14.5	+ 2.6
కాకినాడ	89	81	...	8.4	- 4.9
మచిలీపట్టణము	91	76	0.1	6.7	- 8.2
కర్నూలు	98	78	0.4	11.7	+ 0.9
బళ్లారి	92	71	0.4	5.7	+ 0.7
అనంతపురం	...	...	0.8	6.7	- 0.6
కడప	96	75	0.1	6.2	- 8.8
నెల్లూరు	98	79	...	5.7	+ 0.1
మద్రాసు	95	76	...	5.6	- 2.7
కడపూరు	91	75	...	10.4	+ 8.4
నెలము	91	72	1.8	9.6	- 0.8
కోయంబుత్తూరు	86	71	...	1.9	- 1.9
తిరుచనాపల్లి	95	77	...	8.8	- 0.6
నాగపట్టణము	98	78	...	6.7	+ 1.5
మధుర	95	77	...	4.7	- 0.7
పాంబన్	89	80	...	2.0	+ 1.2
పాలక్కోట	...	...	...	0	- 1.0
తిరువేండ్రము	78	74	0.1	19.8	- 8.7
కొచ్చిక్	80	78	0.1	45.1	- 14.0
కాలికట్టు	85	74	0.8	60.1	- 14.7
మంగళూరు	81	72	0.7	85.7	- 0.4
బెంగళూరు	82	66	0.8	13.8	+ 8.9
మెర్కార	87	60	0.4	66.5	- 16.8
కొడైకనాల్	61	52	0.5	8.1	- 4.7
కూనూర్	67	58	...	5.9	...

సర్కారులు:—గోపాల్ పూరులో 0.8" మచిలీపట్టుములో 0.1" వరించెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. గోపాల్ పూరులో మాత్రము పగటివడిది 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివడిది 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—బళ్లారి, కర్నూలులలో 0.4" అనంతపురంలో 0.8" కడపలో చినుకులు పడినవి. మబ్బు విస్తారముగనున్నవి.

కర్నూటకము:—మబ్బు దట్టముగనున్నది. శీతోష్ణస్థితి సామాన్యగనున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ వాతావరణావ్మర్శక.

## బార్డోలీ విజయాభినందనము

వల్లభ బాయి గౌరవింపబడుట

అనామధాబాద్, ఆగష్టు 16:—ఈసాయంత్రము అనామధాబాదు పౌరుల పక్షమునను, యువకుల పక్షమునను రెండు అభినందనపత్రములు వల్లభ బాయి పట్టెగానికి సమర్పించబడెను. సభకు చాలమంది ప్రముఖులు దయచేసిరి.

మొదటి అభినందనపత్రముతో వల్లభ బాయి గాంధీ మహాత్ముని క్రగమశిష్యుడని వ్రాయబడి యుండెను. దీనిని సేత్ మంగళదాసుగారు చదివిరి.

వల్లభ బాయిగారి జవాబు

ఈ అభినందన పత్రమునకు జవాబుచెప్పుచు తాను గాంధీమహాత్ముని ముఖ్యశిష్యులలో చెప్పదగినవాడు కాడనియు, అట్టి మహాత్ముడెచ్చట నైన భారతవర్షములో నుండవచ్చుననియు ఆశిష్యుడు ద్రోణాచార్యుని వద్ద విద్య నభ్యసించిన ఏకలవ్యుని దీక్షయు ఓర్వకలిగి యుండవలెననియు చెప్పెను.

భారతదేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటమున తాను ప్రజలసాయమున్న యెడల తగు రీతిని పాటుబడగలనని కూడ చెప్పెను.

మహాత్ముని యువన్యాసము

ఇట్టి సమయమున తాను మాటలాడ నవసరము లేదనియు తాను వల్లభ బాయిని పొగడుటయు వల్లభ బాయి వరల తక్కువపొగడుటయు బాగుగా నుండనని మహాత్ముడు చెప్పెను. బార్డోలీలో విజయముగాంచిన సభ్యము అహింస మొదలగు గణముల నలవరచుకొనుమని వారి సవ్యోధించెను.

రూస్సీ మునిసిపాలిటీవారి తీర్మానము

కాన్పూర్, ఆగష్టు 16:—బార్డోలీ రహితులను వల్లభ బాయిని సత్కారము జైలీలను అభినందించుచు రూస్సీ మునిసిపల్ సంఘమువారు తీర్మానము చేసిరి.

మునిసిపల్ భవనమునకు మీద మూడురంగులు గల జాతీయజండాను ప్రేలాడగట్టునట్లుగా నింకొక తీర్మాన మామోడంపబడెను.

(అ. టెన్.)

కలకత్తా భారతసంఘము ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట

కలకత్తా, ఆగష్టు 16:—అఖిలపక్ష సమావేశమునకు ప్రతినిధులను పంపుమనికోరిగా కలకత్తా భారతసంఘమువారు సర్ దేవప్రసాద్ సర్వాధికారి, రెవరెండ్, బి. ఏ నాగ్, రాయబరేంద్రలాల్ జి బహదూర్, నబరావ్ రాయ్ గాగ్ల కన్నుకొనెను. ఆగష్టు 28 తారీఖున నెహ్రూనివేదికను సంఘమువారు చర్చించెద రరీ తెలియుచున్నది. (ఫీ. టెన్.)

నెల్లూరు దీనశిశుశరణాలయం

ప్రస్తుత విశరణాల యములో నివశించుండి పిల్లలున్నార. బాలికలు 7 బాలుకు 11. శరణాలయమున కప్పుకప్పుకు ఆధికసమస్య అతితీవ్రముగ నెదుర్కొనుచున్నది. కాని దీనశిశుకు దీని యిపిల్లలజేము సత్యప్రార్థనల శాశ్వత ప్రతిఫలముగ దయార్థి హృదయుల రగు యువల హృదయములలో ప్రవేశించి శరణాలయ సేవకు ప్రోత్సహించుటజూడ పరమేశ్వరుని ప్రార్థనలు గ్రాహ్యమగుచుండును.

శ్రీయత గండవరపు మానుమారెడ్డిగారు (కొరుటూరు) శరణాలయమున తరచు దర్శించుచుండిరి. పిల్లలకు సహాయము చేయవలెనను అభిలాష పిరికి దైవికముగ కలిగినవెంటనే కొన్ని గ్రామములకు వెళ్లిరి. శ్రీతిక్కవరపు రామవందారెడ్డిగారు (కేటూరు) ఇందుపూవు నుండరామి రెడ్డిగారు కోడూరు బాలిరెడ్డిగారు (పొట్లపూడి) శ్రీరాధర్ల గౌరులింగం నాయుడుగారు చెవ కొలయ్య నాయుడుగారు మానుమారెడ్డిగారికి తోడ్పడి చందాలు వేయించిరి. ఇతేవిగముగ అయాగ్రామములలో చందాలు వేయించునపుడు గ్రామపెద్దలు సహాయపడెదరు గాక.

ఇ. చెంచయ్య

## అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారి

### భిన్నాభిప్రాయము

మహారాజశ్రీ బెజవాడ మునిసిపల్  
ఫ్రైయర్ మనుగారి సన్నిధికి

అయ్య!

నిన్నటిదినము సాయంత్రము విద్యుచ్ఛక్తి ఉపసంహారము వారు సమావేశమై, బెజవాడ పట్టణమున విద్యుచ్ఛక్తిని ఏర్పాటుచేయుటకు గాను పిలువబడిన "టెండర్ల"ను యోచించినారు. నిన్నటిదినమున అంగీకరింపబడిన "టెండర్ల" విషయమై వాటిని ప్రకటించుటకు ఈ క్రింద వివరించుచున్నాను.

నిన్నటిదినమున "టెండర్ల"లో మొదటిది "ఇంజనులు-దానికి సంబంధించిన సామానాలు" (Plant) విషయమైనది. ఈ విషయమై వచ్చిన "టెండర్ల"లో చివరివరకులో నిలచినది ఆరు కంపెనీలు. ఈ ఆరు కంపెనీల "టెండర్ల"ను ఈ క్రింద వివరించుచున్నాను.

1. ఏ. య. జి. టెండరు మొత్తం రూ 89,506 లు:— ఈ టెండరులో పెద్ద ఇంజనులు 170 హార్సపవరు మాత్రం కలిగియున్నవి. నిమిషమునకు 875 రివల్యూషనులకు కలిగియున్నవి. 6 వ నెంబరు టెండరులో ఉన్న ఇంజనులకన్న సంవత్సరమునకు నూనెల ఖర్చువిషయంలో రూ 510 లు ఎక్కువ ఖర్చు అగును. మిగిలిన అన్ని విషయములలోనూ ఈ టెండరు మంచిదే.

(2) ఇంటియను ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీ రూ 90,147 లు. ఏ. య. జి. వారి ఇంజనులకు వీరి ఇంజనులనుకూడ "క్రెడ్టు" కంపెనీవారిని అయియున్నది. అందుచేత వారికి వ్రాసినవిషయములే వీరికిని అన్వయించును.

(3) నీపున్సుకంపెనీ రూ 1,01,909 లు:—వీరి పెద్ద ఇంజనులు 185 హార్సపవరు కలిగియున్నవి. 6 వ నెంబరు టెండరులో ఉన్న ఇంజనులకన్న సంవత్సరమునకు నూనెల ఖర్చువిషయంలో రూ 1,000 లు ఎక్కువ. చిన్న ఇంజనుకు నిమిషమునకు 875 రివల్యూషనులు. మిగిలిన అన్ని విషయములలోనూ ఈ టెండరు మంచిదే.

(4) వాల్కాటూ కంపెనీ రూ 1,04,872 లు:—ఈ టెండరులో పెద్ద ఇంజనులు 169 హార్సపవరు మాత్రం కలిగియున్నవి. ఇంజనులకు అన్నింటికి "పివరులొడ్డు" శక్తి ఏమీలేదు. 6 వ నెంబరు టెండరులో ఉన్న ఇంజనులకన్న సంవత్సరమునకు నూనెల ఖర్చు విషయంలో రూ 1620 లు ఎక్కువ ఖర్చు అగును. కూలిపనుల నిమిత్తం రూ 1,000 లు "ఎక్సెరు" నిమిత్తం రూ 1,000 లు "ఎయిర్ కంప్రెసరు" నిమిత్తం రూ 1,000 అదనముగా చేర్చబడినవి. ఇందులో పెద్ద ఇంజనులు 6 సిలిండర్లవి. అందుచేత నూనె ఖర్చు ఎక్కువ. పెద్ద ఇంజను నిమిషమునకు 428 రివల్యూషనులు కలది.

(5) బయోకామెజక్టర్, రూ 10,144 రూ:—అన్ని విషయములు బాగుగానున్నవి నూనె ఖర్చు మాత్రం సంవత్సరమునకు రూ 815 లు ఎక్కువ అగును. హిందూదేశమునకు కొత్త కంపెనీ.

(6) మెరైన్, రూ 1,04,848 లు:—అన్ని విషయములలోనూ బాగున్నది. నూనె ఖర్చు అన్ని టెండర్లకన్న చాలతక్కువ. చిన్న ఇంజను నిమిషమునకు 875 రివల్యూషనులకు, పెద్ద ఇంజను నిమిషమునకు 400 రివల్యూషనులకు గలవి.

పై వివరములు బట్టిచూచిన "వాల్కాటూ" కంపెనీ యొక్క టెండరు అన్నింటిలోనూ ఆఖరుస్థానమును పొందినటుల సప్లైముగ గణపించుచున్నది; నిమిషమునకు రివల్యూషనుల లాయెక్కువ; నూనె ఖర్చు అధికము; పెద్ద ఇంజనులకు 186 హార్సపవరులకు కొంచెం మించగా, వీరి పెద్ద ఇంజనులకు 169 హార్సపవరు మాత్రం కలిగియున్నది; ఖరీదు చూచినచో వాస్తవ ఆఖరు ఖరీదు టెండరుదారులకన్న రూ 14,866 లు హెచ్చు.

ఇట్టి సీతీతులలో జగద్యభ్యుత్తమైన జర్మనీదేశ "క్రెడ్టు" ఫ్యాక్టరీవారిచే తయారుచేయబడిన "క్రెడ్టు" ఇంజనులతో కూడిన సెట్టు రూ 89,506 లు కు వచ్చుచుండగా వాల్కాటూవారి ఈ టెండరు రూ 14,866 లు హెచ్చుపెట్టి రూ 1,04,872 లును అంగీకరింపబడును. నేను ఎంతమాత్రము ఆమోదింపజాలకున్నాను.

రూ 14,866 లు హెచ్చుపెట్టుటకు తయారైనప్పుడు ఇంకొక రూ 476 లు మాత్రం పెట్టినయెడల అన్ని విషయాల అనుకూలముగానున్న "మెరైన్" వారి ఇంజనులు ఎక్కిరా సామగ్రి వచ్చియుండెడిది. ఇదిగాక నిన్నటిదినము సభయందు వోల్టు లెక్కింపబడుటకు పూర్వము మెరైన్ కంపెనీవారు 170 హార్సపవరుల పెద్ద ఇంజనులు తీసుకొనివెడల తమ టెండరు మొత్తములో రూ 5,250 లు తగ్గించెదమని ఉత్తరం

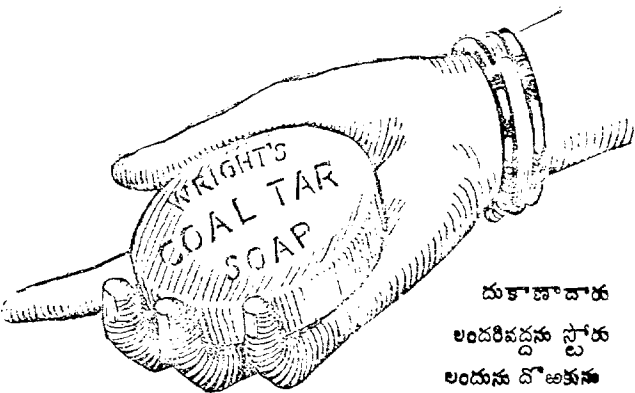
సబ్బు లన్నిటిలో మిగుల  
సువాసన గలిగినదియు నూతన  
వికాసమును గలిగించున దిదియే.

రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బు నిదివరలో వాడకుండిన యెడల నేటినుండి ఆరంభించును. నూతన వికాసమును, తత్ఫలమును చేకూర్చును. ఆరోగ్యకరమైనదియు, మంచి పరిమళముగలదియు నయి, చర్మమునకు, ముఖమునకు మృదుత్వమును చేకూర్చుటకు మిగుల సహాయకారి. సబ్బు లన్నిటిలోకి నిరపాయకరమైనది.

వైద్యశిఖామణులందరిచేతను, సన్నిచోటను, ఈ సబ్బు పరిశుభ్రపరచుటకును, మంచి వికాసమును కలిగి

## WRIGHT'S COAL TAR SOAP

చుటకు శ్రేష్టమైనదని శ్లాఘించబడుచున్నది. ఆంగ్లదేశపు వైద్యపత్రికలు "లాంసెట్" "మెడికల్ టైముస్" చే ప్రశంసింపబడినది. మంచిను వా న న గ లి గి మిగుల నిర్మలమైనది.



దుకాణాదారు  
లందరివద్దను స్టోరు  
లందును దొరుకును  
ఇండియా, బర్మా, సిలీషనుకు, సోద ప్రతినిధి.  
టి. యన్. ఆర్. గిలెట్. 17-ఏ. ఆర్మీనియన్ వీధి మద్రాసు.

(వ్రాసినను, ఆ ఉత్తరమునుగూర్చి విచారించుటకుగూడ ఉపసంఘమువారు నిరాకరించివారు. ఆ ఉత్తరము ప్రకారము "వాల్కాటూ" కంపెనీవారి టెండరులో ఉన్న 169 హార్సపవరుల పెద్ద ఇంజనుకంటే ఒక హార్సపవరు ఎక్కువగల "మెరైన్" వారి పెద్ద ఇంజనులో రూ 99,598 లకే టెండరు పరకులు లభించెడివి. అనగా "వాల్కాటూ" టెండరుకన్న రూ 4774 లు తక్కువకు మెరైన్ వారి టెండరు మరుకులు లభించెడివి.

ఈ సందర్భమున ఇంకొక సంగతిగూడ విన్నవించ న ల సి యు న్న ది. 2-8-29 తే దీ న జ రి గి న విద్యుచ్ఛక్తి ఉపసంఘ సభయందు, విద్యుచ్ఛక్తి ఇనస్పెక్టరు గారగు గ్రీకువుడుగారిని విద్యుచ్ఛక్తి టెండర్ల విషయకమై సలహాను పొందుటకుగాను పిలిపించబడినదిగా తీర్మానము జరగినది. తీర్మానమును ఆసఫకు హాజరయిన వారిలో గూడూరి లక్ష్మణరావు పంతులుగారును దాక్టరు ఘంటసాల శివారావు శర్మగారును, సదరు తీర్మానమును ప్రతిఘటించి యున్నారు. ఆసంగతిని సభాధ్యక్షులచేత మినిస్ట్రు పుస్తకమునందు కూడ వ్రాయించి యున్నారు. దీనినిబట్టి టెండర్ల విషయమై వివరములు సమగ్ధిని (Expert) వలన వివరపూర్వమే, కొందరు స్థిరాభిప్రాయమునకు వచ్చియుండుట నూచింపబడుచున్నది. ఇదియు విచారకరము.

ఇక్కడ కవున్నిలులో మేము ప్రజాప్రతినిధులుగా కూర్చుని యున్నాము. ప్రజలయొక్క ఉపయోగమునకుగాను ప్రజలయొక్క సొమ్మును, స్వాభావముగాని స్వాభిమానముగాని

ఇతరచింతలనుగాని మనస్సునం దిడుకొనక, సక్రియయోగము చేయవలసినవారము. ఇట్టిమహత్తరమైన బాధ్యత గలిగియుండియు గూడ, ఇతర చింతలచేత బలయొక్క ద్రవ్యమును యుక్తముగ వినియోగము చేయకపోవుట మిక్కిలి విచారకరము జరిగిన ఈ యన్యాయము సవరింపబడుట మిక్కిలి యావశ్యకమని మనవి చేయుచున్నాను.

బెజవాడ, } అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య,  
15-8-29. } పురపాలకసంఘసభ్యుడు.

## గణపతి ఉత్సవములు

కేసరి మహారాటా పత్రికాధర్మకర్తలకు

ఇంజంక్షన్ యిచ్చుట

పూజా, ఆగస్టు 16:—ఆగస్టు 19 వ తారీఖువరకు జరుగు గణపతి యర్చనములను ఆర్. వి. రెండుగారు ఆద్యుపేక్షకుండా నుండులాగున పూజా సభ జడ్డి కేసరి మహారాటా పత్రికాధర్మకర్తలకు యింజంక్షన్ యిచ్చిరి.

ఇంకొక గుడిపురకారము ఉత్సవములు వచ్చేనెలలో జరుగవలెనని ప్రతివాది చెప్పుచున్నాడు. త్వరలో అపీలుచేయునని తెలియుచున్నది.

## “తెలుగు అంకెలు-శకములు”

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమునందున్న తెలుగు జాతి యొక్క “తెలుగు” అంకెల రచనావిషయమును గూర్చి తెలుగుజాతి నీన ఆగ్రహము యీగాటికి మనకు సంభవించినది. ప్రతిభావ చూడదు ఏ భావమునందుండిన అంకెలు ఆభావమునందున్న టుల మనలో తొందరకే కాకున్న కొందరికి నను తెలిసినవిక యే. ఆంధ్రభాషారచనలగూర్చి ఆంధ్రులమన చెప్పుకొను చున్న మనకే పూర్తిగా తెలియకపోవుట కడు శోచనీయము మనము దిగ్భాషనే ఒకవంక నభివృద్ధిమార్గములకు ప్రయత్నము చేయుచు ఒకవంక నభోగిహాలగుచుంటిమి. ఆంధ్రులమన నోర రచనపుటకు సహితము అర్హులము గానినీటికి వచ్చుచున్న పుట మన తెదవంతరము వారికి యీమాత్రపు స్పృహయైన గలదిగలదు నిశ్చయము. నందకు వేరమైన భారతము నందున, శ్రీ కృష్ణభగవానునిచే ఆగ్రహన కవదేశపబడిన భగవద్దేవతలందు, దీక్షిత అంకెలందు భాగవతాది పూజాశక్తియ గ్రంథములందు యిచ్చుచున్నవలె అక్షరా భ్యాసాది వివరమున మొలదిదేన దున, మల పుస్తకమునందీ పురాణగ్రంథముల పర్యవేక్షణగల మన తెలుగుపుస్తకములలో తెలుగు అంకెల తేక పుట మనకు అవి రావో లేక “తెలుగు అంకెలు” అను నూలు మనగదనముందు లేదో యను సంశయా మున, సంశయమును యాచించుమై ఆలోచించిన ప్రతిద్యక్తి కిని తోచకపోదు.

తేంగాలి పుస్తకమునందుగాని అంకెలు పుస్తకమునం దుగాని హిందీ పుస్తకమునందుగాని మరే కన్నడ, మలయాళ, తమిళ, గుజరాతీ, స్వేద, ఉరుదు పుస్తకములందుగాని మనవలె వారి భాషాసంబంధమైన అంకెలను విడిచి యుంకొకటియొకటిగా తెచ్చుకొనియున్నటుల ఏ భాషావైతరీయముగాని ఏ భాషా పుస్తకమునందుగాని మనకు కానవచ్చులేదు. ఏ భాషకు లేని అనవసర అడంబరము తెచ్చిపెట్టుకొనట మన తననం తరమువారికిని తదితరభాషలవారికిని మన తెలుగురచనలో తెలుగు అంకెలు లేనా యను సంశయామున గల్గించినవార మగుచున్నాము. మనలోపము కాకున్న వారినిమిత్రమైనను తెలుగు అంకెలను తిరిగి జ్ఞప్తికొని యిటుపైని మన మోతన గ్రంథావళిలందున, మాన, పక్ష, వార, దివ్యత్రైకం దును అతే పునయోగించునటుల మ న మునిశ్చయము చేసకొ నలెను.

మరియు శకము విషయమై సహితము మన ముదాసీనత వహించియుంటిమి. శకములు అనునవి యిప్పటి కిప్పుడు పుట్టినవిగావు. కొన్నివందల సంవత్సరములకిందటనే యీశక ములు శిలమిదన, గుహమిదన, స్తూపములమిదన, విహార ములమిదన, శిలా స్తంభములపైనను చెక్కింపబడి యి ప్పటి చరిత్రకారులకను, చరిత్రవిమర్శకాపండితులకును యొక్క డుప యోగకారీయగుచున్నది అట్టియ పయోగమున నున ముదయో గించుకొనక శాగరిక తాపక్షయములమై యుదాసీనత గను బరచుచుంటిమి. శాగరికతకు లక్షణము మనహృదయ, మ ఆచారసాంప్రదాయములను విడచుటగాబోల!బోదు. బాధ శకము, క్రైస్తవపులకు క్రీస్తుశకము, మహమ్మదీయులకు ఘసబ్, యిటులనే మన ఆంధ్రులకు శాలివాహనశకము ఆహవనుండి వచ్చుచున్నది. అవాదనుండి వచ్చుచుండిన యీ ఆచారమును తాత్కాలికపు విజాతీయభాషామామన బడి విడచుట ఆంధ్రులమయినమనకు భావ్యమా? గానకర్తవ్యమా? చింతకు ఆంధ్రమహాసభవారు రాబోవు మహాసభయందు చర్చించి “తెలుగు అంకెలు-శకములు” వీటి అవశ్యకతను గుర్తించినటుల తీర్మానముగా విడిచి ఆచరణలో పెట్టించుటకు ఆంధ్రులమయిన మనముదరము లేనత్రధ తీసుకొందుముగాక యని ప్రార్థించు చున్నాను.

కాంచనపల్లి వెంకటరంగారావు.

ప్రధాన మంత్రిగారు హాస్పేట మునిసిపలు

సంఘమున కొనగిన ప్రత్యుత్తరము

12-8-28 తేదీన హాస్పేట మునిసిపలు సంఘమువారు

ప్రధాన మంత్రిగారికి సమర్పించిన సన్మాన పత్రమునకు మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నీక్రింది విషయము నుచిరి:-

మీపురమును నేను దర్శించు సమయమున నన్ను బహి న్నగ్రించుటకు మీపుర ప్రముఖులు కొందరు ప్రయత్నించినను, మీరు నన్ను గౌరవించి సన్మానించినందుకు మీకు కృతజ్ఞతతో సందనము జాచించుచున్నాను. హాస్పేటమునీహిందీలో నిర్బం ధోచిత ప్రభుత్వవిధ్య ప్రవేశ పట్టబడినదని తెలిసినందుకు సంతోషించుచున్నాను. నీటిపప్పు విషయమున శాలోడిభివృద్ధి డను ఆరోగ్యకాని ముగ్ధులగుటచే దాని యవసరమును చెలిపె డను. 3/4 గ్రాములకొక నిధాన్యగావించెదను. హంజిశిఖిలము లను దర్శించుటకు ఆగ్రహించుట తప్పటి కేలేమిదయందురు గావున యీ ప్రత్యేక గ్రాంటునకు మీయొక్క అర్హతను తూచెదరుగాక,

## కేసరి 'తోధ'

ముతుస్రావదోషములను

పోగొట్టి స్త్రీలకు చక్కని

ఆరోగ్యము నిచ్చును

రు. 3.

## కేసరి కుటీరం

మదరాసు

అన్ని మందుల పావులలో

దొరకును



శూలనాప్తి త్వరలో కుదురును

వసిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారుకూడ నితరతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్ళను త్రాగినపిమ్మట కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. చికిత్స నిష్ఫలమైనది

దీని పైననే, గడచిన అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనాప్తి, అను సారము, ఉదరమునందు గలుగు తిమ్మిరివాయువ మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలగునట్టి వ్యాధులకు చేబల్లేమని శూలనాప్తి అతిసారనివారికిని ఎప్పుడును దగ్గర చేపావలిగా నుండు కొనవలెను. ఏలననగా శూలనాప్తి, తిమ్మిరివాయువ, కలరా, అతిసారము మొదలగునవి తఱచుచుగా ఉన్నట్టుండి అధికమగు చున్నది.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

8919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

## CHAMBERLAIN'S

శూలనాప్తి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి.

కడుపునొప్పి క్రమమువారికి

A FORTUNE AWAITS YOU!

Purchase "SEX PEARL" and win

Rs. 55,000 IN PRIZES.

1st Prize of Rs. 20,000.

2nd " " 10,000.

3rd " " 5,000.

Which together with 210 other cash prizes.

5 of Rs. 1,000 each 25 of Rs. 100 each

5 of Rs. 500 each 50 of Rs. 50 each

25 of Rs. 200 each 100 of Rs. 50 each

are offered on the sale of

"SEX PEARL" on 31-8-28 or after.

A unique preparation of a Sanyasi which is a necessity for every married man and woman (1) when it is kept in mouth it produces immense retentive Power; (2) when it is boiled in milk and milk so prepared is drunk daily, its constant use produces virile power, purifies blood, remove Sexual Debility and cures Gonorrhoea, syphilis, Piles and every other male and female disease. Once purchased will last for life. Satisfaction guaranteed. Sold in 3 sizes at Rs. 10, Rs. 5, and Rs. 2-8 each. Purchasers of Rs. 10 will get 4 numbers, of Rs. 5 two numbers and of Rs. 2-8 one number.

Also Agents wanted on Rs. 100 a month,

Obtainable from—

SEX PEARL Co.,

Solan—(Near Simla).

## హానికరమగు ఓషధుల చట్టము

ఉద్దేశములు, కారణములు

(కభత్వ పత్రము)

హానికరమగు ఓషధుల వ్యాపారము సందర్భమున 1925 సం॥లో జిసీవా గరముందు జరిగిన కభత్వ భారత ప్రభుత్వము వారు పొల్లని సమాగొన్నివరకులకు తాబీయ స్పందనను, బ్రిటీషు ఇండియాలో నీయోమధుల వ్యాపారమునకు సంబంధించిన న్యాయశాస్త్ర బంధముల సాగా యేర్పడనేనందున, యాభివృద్ధియను నోక చట్టము గా వి. పులెపి య వి స ర ము గలిగినది.

అట్టి పరిణామములకు వి. పులెపి య వి. పులెపి, [2] జిసీవా. కభత్వ సంబంధించిన అన్నియోమధుల యొక్క అంతర్జాతీయ వ్యాపారమునకు సంబంధించిన యేర్పాట్లు.

2. కోకెన, మారీప్పిల మున్ను కొన్ని ప్రత్యేకయో మధులను యాదేశములతో తయారుచేయుట యా దేశములో వల వానితో వ్యవహారములకు యా విషయములకు సంబంధించిన యేర్పాట్లు.

ఈ చట్టమునకు సంబంధించిన విషయములు కొంతవ రకు రాష్ట్రీయ సంబంధముయొందున్నది. కాని ప్రస్తుతవరసితు లలో యీ విషయమున నోక కేంద్రకాపనము గావించుటల లన గలుగు ప్రత్యేక లాభములను బట్టి సానిక ప్రభుత్వములు అట్టి కాపనమున కంగీకరించినవి. ఈ చట్టమువలన హానికరమగు ఓషధులకు సంబంధించిన కొన్ని వ్యవహారములు గవర్నరు జన రలుగారి యధీనముక్రిందికి చేబడుటయే గాక హానికరమగు ఓషధులకు సంబంధించిన కొన్ని కేరములకు శిక్షలు కొన్ని విషయములలో నధికము గావించబడి అన్ని రాష్ట్రములకు నోక విధముగా వర్తించును.

## పోలీసులకును

## తపాల బంట్లోతులకును కొట్లాట

ముగ్గురికి బలమగు గాయములు తగిలుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 16:—ఈ వధ్యాపాము చాకి బజా రులో తపాలా బంట్లోతులకును పోలీసులకును కొట్లాట జరి గెను. వ గుర తపాలా బంట్లోతులకు బలమైన గాయములు తగిలెను.

కోకావలెనే కొందరు తపాలా బంట్లోతులు జిల్లా ప శ్చిమ భాగమున తపాలాను తీసికొని మోటారు బండిలో పోవుచుండిగా చాకిబజారుకు రాగానే పోలీసు బంట్లోతు బండిని నిలువజేసి లై సెన్సు అడిగెను. అప్పటికే ఆలస్యమైనం దున బంట్లోతులు యొక ఆలస్యమునకు సహించక బండి నడు పవలసినదని బండివానితో చెప్పిరి. ఇంతలో పోలీసు ఈలవే యుటచే చాలమంది పోలీసులు చుట్టుక్రక్కులనుండి జనుకూడి రి. ఇద్దరికి దెబ్బలూట ప్రారంభమయ్యెను. దీనిలో ముగ్గురు తపాలా బంట్లోతులకు బలమగు గాయములు తగిలెను. ఇంతలో సగ ర పోలీసు నూకరిం పెండెంటు వచ్చి కొట్లాటను ఆపి, తపాలా బంట్లోతులను పోలీసు కచ్చేరికి తీసికొని వెళ్లెను.

(అ. తె)

## మధ్యపర గణాల శాసనసభ

ప్రభుత్వపు బిల్లులు

శాగపూరు, ఆగస్టు 16:—మధ్యపరగణాల శాసనసభ కేటికెనము ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. గా॥ వి. జె. పటేలుగారు, అనేకారు గౌరవనీయుల గ్యాలరీయం దుండిరి. పటేలుగారు సభాధివనమునంతయు పరీక్షించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు కాగానే పరిశ్రమాభివృద్ధి కై ప్రభు త్వమువారు సహాయమొసగు విధానమును నిర్ణయించు బిల్లుయొ టి, నల్ల మందు బిల్లువొకటి ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రవేశ పెట్టిరి. ఈ రెండు బిల్లులను పరిశీలించుటకు సెలవుకమిట్టీని నియమింప బడెను. కొద్ది అఫ్ వాడ్సు సమరణబిల్లును ప్రభుత్వసభ్యుడు కిన్నుగా రుపవాడం దిగాని ఈబిల్లును గజెటునందు క్రక కించి ప్రజాభిప్రాయమును తెలి. కొ.వలయునను ద్వరాజ్య పక్షమువారి సవరణ అధిక స. భ్యాంబలచే అమోదింపబడెను. ఇరి గేషనుబిల్లును సర్కిలేటు చేయవలయునను ఉపపాదనము అమోదింపబడెను.

ఎత్తైనామంత్రి గా॥ రాఘవేంద్రరావు కల్లమందు బిల్లుపై సెలవుకమిట్టీవారి రిపోర్టును సభవారి ఎదురుచూచిరి. ఈ బిల్లుపై చర్చ సజుపవలయునని మంత్రిగారు కోరిరిగాని కేవటి సభలో బిల్లుపై చర్చ సలుపవలయునను నూచన అమోదింప బడెను. అంతటితో సభ ఆపుదలచేయబడెను. సాయంకాలము శాసనసభ్యులు గా॥ వి. జె. పటేలుగారి కొక వివోచనగి.

(ప్రీ తెను)





## విభవసంవత్సర నిజశ్రావణమాస శుద్ధ ద్వితీయ (౧౭-౮-౨౮) శుక్రవారము

### సీతాపరిత్యాగము

[కీ. శే. మండలేముల శీతారామశాస్త్రిగారు]

I

మ॥ “పలుచందంబుల లోకు లాడు నయశోవాదంబు పేషింతునా? తలఁపం దప్పొకమింత లేని కుల కాంతా బో విడం జూతునా? కలఁకంబొందుచు నుంటి” నంచు నొకపక్షం బూనఁగాలేక, యు॥ య్యెలయుంబోలెను జిత్త మూఁగ నపు డాపృథ్వీ శుఁ డుండెన్ వగన్॥ 1

చ॥ ఇతరము లొనుపాయముల నెట్లును దీరదటంచు నెంచి, భూ॥ పతి తనభార్య బాసి యపవాద ముఁ ద్రోయఁగ నెంచె నాత్మలో॥ బ్రతతయశోధ నాధ్యు లగువారికి దేహముకంటెఁ గీర్తి యే॥ క్షీణిం బరిత్యజింపు ముగ్ధుల జెప్పఁగ నేటికి నింద్రి యార్థముల్?॥ 2

ఉ॥ అమ్మనుజాధినాథుఁ డపు డాత్మవికారముఁ గాంచుటన్ బ్రహ॥ ర్ష మొక్క యింతలేని యనుజ న్ములఁ జేరఁగఁ బిల్చి, వారితో॥ గ్రమ్మిన యా జనశ్రుతితెలుగు మఱుం గిడకుండఁ జెప్పి తా॥ గ్రమ్మట నిట్లు వల్కెను మొగమ్మునఁ గాంతి దొలుంగ వారితో॥ 3

మ॥ “కమలాపుండు ప్రధానకారణముగాఁ గన్పట్టు రాజ్నివం॥ శము, నద్వైతమునక విశుద్ధిగల నా సంబంధముఁ గాంచి, యె॥ ట్టిమహాదోషము నొంది యిట్లు కనుపట్టెం గంటిరే? దర్పణం॥ బమలం బైనపయోదవాతమునఁ జాయంబా యుచందమ్మున్॥ 4

ఉ॥ ఈనగరంబున గలుగు నెల్లరయందును, సీర వీచినం॥ తానమునంజుం దైలపుగణంబువిధం బున విస్తరించి, యె॥ తేనియుఁ గ్రొత్తయై మొన య, నియ్యపకీర్తి నహింపఁజాల, నా॥ లానపుఁ గంబముఁ బృథుబలంబగువారణాశ్రాపాలికన్॥ 5

ఉ॥ ఆయపకీర్తివాయుటకునై ఫలనంపదఁ జూప నిట్లు గ॥ ట్టాయితమై కనంబడిననైనను, నానలఁ గోసి భూసుతన్॥ బాయుటకై మనంబున నవ శ్యముఁ జేసితి నిశ్చయంబు, ము॥ న్నియవసీతలం బుఁ ద్యజియించినభంగిని దర్శియనతిన్॥ 6

ఉ॥ ఈయబలావతంస్క మొకయింతయుదోస మెఱుం గదంచునే॥ నాయెడ నమ్మియుంటి జితనంబుగ నైన జనాపవాద మి॥ ట్టియెడలం బలియమని యెంచెడఁ గొంచక యండుగాదె భూ॥ చ్చా యను గాంచి శుద్ధుఁ డగుచంద్రున కంకమటం చు భూజనుల్॥ 7

ఉ॥ కావున నిష్ప డేను నమకట్టిన గట్టిప్రయోజనంబు మీ॥ భావములం దయాగుణము వాటిల నడ్డము లాడకుండుఁ డి॥ య్యేవపు దోషశల్యమును నేరి చిరంబు ధరిత్రయందు నే॥ జీవము దాల్చి యుండుటకుఁ జిత్తములందుఁ దలంతురేనియున్॥

\* \* \* \*

ఉ॥ ముజ్జగమందుగల్గుజనముల్ దనకీర్తి నుతింపుచుం డఁగా॥ నజ్జనవర్యుడై విమలసత్యవచోరచనాధు రీణుడౌ॥ నజ్జననాధమాళి, తనయాజ్ఞ మెలంగు సుమిత్రసూనునిన్॥ బజ్జను గాంచి, ‘సౌమ్య’యని పల్కి నియోగమునేసి వేటుగన్॥ 9

చ॥ ‘మదిని దపోవనంబు లొకమారు గనుంగొన నున్న’దంచు దో॥ హదము నెఱుంగఁజేసె, నెవ మయ్యది నేయుచు, ద్యాజ్యయైన మీ॥ వది నెను నొక్కనృందనముపై నివసింపఁగఁ జేసి, యి॥ త్రతీన్॥ బదిలము గాఁగ నాకు భవువాసముఁ జేర్చి త్యజింపు మచ్చటన్॥ 10

చ॥ జనకుని శాసనంబగుట, శత్రునికైవడిఁ దల్లికంత మున్॥ దునిమిన భార్గవున్ నృపసుతుం డటుఁ దా మును విన్నవాడుగా॥ వునఁ దనయన్న యానతిని బూనెను బెద్ద లొనర్చినట్టి శా॥ నన మును నీటటంచును విచారణ నేయఁగరాదుగా భువిన్॥

చ॥ ఇదె పయనమ్ము లెమ్మనిన నెంతయు సంతస మందు జానకీన్॥ బెద రొకయింతలేక తగు మేల్చురగంబులు పూనుతేరిపై॥ వదలనిభక్తితో నిలిపి పారువనూతి సుమత్రుం డెంతయున్॥ బదిలముగాఁగఁ బగ్గములుపట్ట నొనర్చెను బైన మయ్యెడన్॥ 12

ఉ॥ ఆవిధి నేఁగమార్గమున నందములై తగుచోట్లు చూచుచున్॥ జీవితనాథుం డెంతయును జేసెఁ బ్రియంబని యెంచు గాని, యా॥ దేవి యెఱుంగ దయ్యె నటు దేవమహీరుహ మాట మాని యా॥ భూవరుఁ డట్లు ఖడ్గదళభూరుహమై తనవల్ల నుండుటన్॥ 13

ఉ॥ జానకి దుర్నిమిత్తముల సంభవమొందిన చింత చేఁ బరి॥ హ్లాసముఖారవింద యయి మాటికి మాటికి గో॥ రెఁ దమ్ములున్॥ దానును రామ భూమికలనాయకుం డొందునుగాత భద్ర నం॥ తానము లంచు నయ్యెడ మనంబును వాకును నేకమై తగన్॥ 14

ఉ॥ ఆతఁ డతిప్రయత్నమున నయ్యెడ మాటల నూలు కొల్చి సం॥ భూతములైన బాష్పజలపూరములన్ గళమందు నిల్చి యు॥ ర్వీతనుజాతఁ జూచి రఘు వీరుని యాజ్ఞను వెల్వరించెను॥ త్పాతమునందు నశ్వమయవర్ష ము మేఘమువోలె నిత్రుణ్॥ 15

చ॥ మును బెను మూర్ఖ వచ్చి తను ముంచుటచేతను దుఃఖ మింతయున్॥ జనకజ దా నెఱుంగదు మనం బునఁ గ్రమ్మట లబ్ధ సంజ్ఞయై॥ ఘనమగు శోకవేగ మున గ్రా॥ గెను లక్ష్మణయత్న లబ్ధమై॥ యెనసిన తెల్వి కష్టమయి యోచెను మోహముఁ గన్న నీతకున్॥ 16

### కవిస్తోత్రము

తన్వారి గోపాలమూర్తి శర్మగారు

అష్టాదశపుడు నాల్గు కావ్యాల జదివి అచ్చటచ్చట నాల్గు వాక్యములజేర్చి అష్టకష్టాల నాల్గు పద్యమ్ము లల్లి సఖులకున్ జూప వార లాశ్చర్యమంది ‘యేమి రసపోషణం బిది యేమి!’ యనుచు యింతలింతల వారు కొండంతజేసి ‘కవియటన్నను మావాడె కవి’ యటంచు నసలుకవి యనుపదమున కర్థమేమొ తెలియకయె పల్కినంత ప్రికలయందు ‘కవికుమారుడనని భావకవిసటంచు వ్యాసములవ్రాయుచున్ చదువరుల హృదయ ములను జోకొట్టి కన్నుల మూయజేయు కవికొనంగెడ నీ నమస్కారశతము.

### బసవపురాణము

కాలికో బైండు ధర రు. 1-కి రు. 2-రి-0. గ్రంథకర్త:— పాల్కురికి సోమనాథకవి. పరిష్కర్త: బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు పండ్లెండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకమగు ద్విపదకావ్యము. ఇందు శైవమతో ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వకులు, తత్సమ కాలీనులునగు శివభక్తులయు చరిత్రములను నరన ముగను, పాశకులు మనసుకరగి తన్మయు లగునట్లు గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధుర ములగు జానుదెనుగుపలుకుల జాలువార్చి రచన మున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న రాష్ట్రములకు జేరిన పెక్కుతాళవ్రతమాతృకల తో నరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. పాశాంతరము లు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అమూ ల్యమగు పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు. ఆకాలపు టపూర్వ సారస్వతచారిత్రక విశేషముల లెక్కకు మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యేర్పికూర్చినాడు. అధు నిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము. పాస్టఖర్చులు ప్రశ్నకము.

ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము, నెం. 6, 7 తంబుకెట్టిపిథి, బార్బిటపుర, మద్రాసు.

# గ్రంథస్వీకారము

దాంపత్యరహస్యములు

ఇది 'సారథి'చే వ్రాయబడి, యస్.వి. గోపాల్ అండుకో, మదరాసు వారిచే ప్రకటింపబడినది. క్రొను నైజా; 258 పుటలు. వెల తెలుపబడలేదు.

గ్రంథముయొక్క పేరును, ప్రకరణముల శీర్షిక లును ఆకర్షకములుగ నున్నవేకాని లోపలివిషయ ముల విశేషమేమియు కానరాదు. ఉపయోగకరమగు సలహాలుగాని, శ్రోతగా తెలియదగు విశేషాంశములు గాని యట్టే లేవు. లెక్కను మిక్కిలిగనున్న యచ్చు తప్పులు, భాషావిషయికమగు నసందర్భములు పెక్కు చోట్ల నపార్థములకు దాహించుచున్నవి. కొన్నివిషయ ములను వివరించుటలో తంత్రవ్యములకాని తప్పులు జరిగి యున్నవి. ఉదాహరణమునకు: 'ప్రతివారును సురాపా నము చేయవచ్చునని హిందూదేశమందలి కొన్నిశాస్త్ర ములయందుండియున్నది' అని వ్రాసిరి. ఈ విషయ మెట్లు నిర్ధారించబడినది? ఈవిషయమునకు 'దాంపత్యరహ స్యముల'కును ఏమిసంబంధముకలదు! ఋతుదినములయం దుత్త్రీయ వేరుగానుండి యింటిపనులయందు పాల్గొన కుండుట మన సంఘముం దాచారమై యున్నది. దానికి తగు కారణము లుండకపోలేదు. ఈవిషయమును 'స్వార్థ పరులు కానిచి' అనియు, తగుకారణములు చెప్పక యిట్లు వేరుగా నుంచుట 'స్వార్థము నాశించి కపట తం త్రమును సాగించుటగాక వేరేమి?' యనియు వ్రాసిరి. ఈ వాక్యము, లెంత యసందర్భముగను, అర్థములేనివి గను నున్నవి! ఇందు పురుషుల స్వార్థము, కపటతంత్ర మేమి యున్నది? 'స్త్రీలకథయు ప్రాథమిక విద్యావిధా నమును నిర్బంధము గావించవలయును' అని యొకచో వ్రాసి, ఆ ప్రకరణముందే యింకొకచో 'లభ్యము లేక యున్న అట్టి విద్యల నేర్పి అనవసరముగ బాలికలకులేని శ్రమ నేల గల్గింపవలయును?' అని వ్రాసిరి. ఈ రెండు వాక్యముల సమన్వయమేమో! హిందూదేశమందలి వితంతువుల సంబంధమున వ్రాయుచు నొక ప్రకరణమున మూడు పేరాలయందు వేరువేరుగా నిట్లున్నది 'ప్రస్తుతము హిందూదేశమున రెండు కోట్ల వితంతువులు గలరు, 'హిందూసంఘమునందు రమీరమి 20 కోట్ల వితంతువు లున్నారు', 'హిందూసంఘమునందు 24 కోట్ల వితంతువులున్నారు', 'దీనియందు అధికసంఖ్యాకులు తమ శిశు ప్రాయముననే భర్తలను గోల్పోయిరి'... ఇంత యసంగ తపు వ్రాతలున్నప్పుడు ఈగ్రంథముయొక్క విలువ నేమనవచ్చును! 'వివాహముయొక్క ప్రధానాశయము వివాహమని ... చేర్చినియంటిమి' ఈ వాక్యములో నేమి యర్థమున్నది? 'శిశుసంరక్షణ' యను ప్రకరణమున పవుడరు, బోరాళ్ళు, మెత్తనిట్టిల్లు కాలికోటర్నిపుట వెలు, ప్లానలు రుమాళ్ళు, బైండరు, వియల్లాగోనులు, హుడ్ మున్నగునన్నియు నవసర సామగ్రిగా చేర్చిని యిరి. ఇవన్నియు భారతదేశపాంప్రదాయములగు వస్తువులేనా? ఇంతవరకును ఆరోగ్యమును బలమును గలిగి హిందూసంఘమున పుట్టిపెరిగిన బిడ్డలు వీటి సుపయోగింపనిచే పెద్దవారు కాలేదా? పాశ్చాత్యనాగరికత యనుకొనబడుదానిలో నివియే మనకుపట్టుబడుచున్నవి. 'ప్రపంచమందలి జనులసంఖ్య విపరీతముగ పెరిగిపోవుట యే పాపమువండుట' యట. అందుకొఱకు కృత్రిమసంతాన నిరోధోపాయము లవలంబింపవలయునట. సంతాననిరోధక నీచమార్గములు రక్షింపని యనుమతిని బడసి యున్నవట. తల్లిండ్రు దీవిషయమున నేసందర్భమున నే వాక్యములు వ్రాసియున్నాడో వ్రాసియుండిన బాగుం డెడిది. ఆనుభవజ్ఞ వాక్యముల కజ్ఞానముచే నపార్థకల్పనము కావించిరేమో యని యనుమానింప వలసియున్నది.

అనుకూలదాంపత్యము గూర్చి టాల్ స్టాయి, ఆరిస్ టోటల్, సోక్రటీస్, గాంధీమహాత్ముల యభిప్రాయము లిందు పొందుపరచుచున్నామని యొక ప్రకరణమున వ్రాసి తుది యిరువురి యభిప్రాయముల నుదాహరింప మరచి కాబోలు ముద్రింపలేదు. ఇట్టి గ్రంథములు సారస్వత మానవాభ్యుదయముల కుపకరింపక పోవుటయే కాక మీదుమిక్కిలి యపకరింపక పోవునని కావనిచెప్ప సాహసించినందుకు విచారమగుచున్నది. 'రావు'

ఆంధ్రవచన భారతము: సభాపర్వము

కళువె వీరరాజప్రణీతము: ౧౭-వ శతాబ్దపు నెననగ్రంథము. ప్రకాశకులు: యస్. జే. వెంకటేశం పంతులుగారు, ఆంగ్ల నాట్యయ ప్రధానబోధకులు, గవర్న మెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజీ, రాజమండ్రి. డిమ్మి నైజా 3౪౯ పుటలు. వెల రు. ౨-౮-౦.

ఇం దెడనెడ తుపాకుల అనంతభూపాలుడు రచించిన భాగములు గలవు. ఇందలితైలి అతిస్పృగముగను, మరొజ్జముగను వెలయుచున్నది. పునరుక్తములు లేకుం డ శబ్దప్రయోగమున స్పష్టమము కడు నిండియున్నది. శ్రీ వెంకటేశం పంతులుగారు, ఆకాలపు భాషాస్వరూ పము వెల్లడించు నభిలాషతో, తాళవత్తగ్రంథమున నున్నరీతినే దీనిని బ్రకటించిరి. వారు దీని కొక విస్తృత మగు మంచితీక నాంగ్ల మున వ్రాసిరి. అందు వారు 'ఈ అద్భుతమగురచన ౧౭-వ శతాబ్ది చివరను, ౧౮-వ శతాబ్ది మొదటను కర్ణాటదేశమున విలసిల్లిన ఆంధ్రప్రతిభ కొక కాశ్యోతమగుచిహ్న'మని నుడివినది సత్యము.

ఇందలి శైలికి మచ్చు:—

అంత నా రామకృష్ణులు బాల్యంబు నతిక్రమించి యేడేడ ప్రాయంబు వార లగుచు నీలసీతాంబరంబులు ధరియించి, యరూ ధవళవల్లంబులగు దివ్యగంధంబు లలండి, చలిది చిక్కంబును, నలబుపాత్రయును బూని, వనం బునం గ్రేవులన్ మేపుచు గ్రుమ్మరు సమయంబున నెనులి సింధంబులు కర్ణాటతంసంబుగ ధరియింపుచుం గెంజిగు రాకునుత్తులును, బచ్చమాళికలును, చివ్వకూకంటులు జొట్టుకొనుచు, వనమాళికలు ధరింపుచు, వత్సబంధ నూత్రంబుల యజ్ఞోపవీతంబులుగ నై చిహ్నించుచు, బర్హ వాద్యంబులు గావింపుచుం, బిల్లంగ్రోవు లూచుచు, మఱి యు నొక్కొక్కయొడ నవుచు, గ్రీడింపుచు, నొక్కొక్కయొడం జిగురుంబాన్పులం బవ్వలించుచు, వేటొక్కయొడ నిడించుచు, ఘంటంబుల నుపయోగించుచుం బూదే నియలు గ్రోలుచు, నెండెండుల దిగుగుచు, మహాభుజంగ యుగ్మంబు చందంబున వనంబునం ద్రిమ్మరుచుండి యంత నొక్కనాండు బృందావనంబునకుం జని గోగణం బుల మేపుచు నిజశరీరచాయలవలన వనంబు బ్రకాశింపం జేయుచు విహరింపుచుండిరి.

ఆర్యమత తత్త్వబోధిని (వచనము)

క్రాసు. ౬౪పు. వెల రు. ౦-౪-౦.

గ్రంథకర్త: వేదం సుందరరాజ శర్మగారు, హిం దూ తియాలజికల్ స్కూల్ తెలుగుపండితులు; విలా సము, నెం. ౨౪౬-౧౭౬ టంకశాలవీధి, మద్రాసు.

ఈగ్రంథముపేరే దీనియందు ఇర్దింపబడిన విష యముల స్వరూపమును సూచించుచున్నది. గ్రంథము ప్రశ్నోత్తరరూపమున నున్నది. ఆర్యమత వాఙ్మయ తత్త్వములను దిక్షాత్రముగ తెలిసికొనుట కిది యుపయోగించును. ఇవనరచనము. తైలి సరళముగానే యు న్నది. వేదములను పరివర్తింపరాదు, విష్ణుచే ఉత్పన్నమై వచ్చు అను నిట్టి కొన్ని పరంపరాగత మూఢవిశ్వాస జనితములగు నభిప్రాయము లిందు కాన్పించుచున్నవి. ఇట్టియూహలు తొలగినచో భారతీయులకు మేలు గలుగును.

శృంగార భల్లాచరిత్ర

గ్రంథకర్త: చిత్రార గంగాధరకవి. ప్రకాశకులు జి. యస్. శాస్త్రి అండుకో. తపాలపెట్టె నెం. 110, మద్రాసు. క్రొను ౮౧ పుటలు. షెడర్ వేటు కాగిత ము. సుందరమైన అచ్చుకూర్పు, బైండు. వెల ౨-౦-౦.

ఈపుస్తకము శృంగార గ్రంథములలో నాల్గవ సంఖ్యగలది. శివభక్తాగ్రేసరుడగు భల్లాచారాజు విటజంగ ముడై వచ్చిన పరమేశ్వరునకు భార్యను వేశ్యగా నర్పించి శివసాయజ్యమును బొందినకథ ఆశ్వాసత్రయగ్రథితమగు నీదివిషయ ప్రబంధమున వర్ణితమైనది. శివభక్తి పారమ్యము ను చాటుచున్న యీగ్రంథమున వేశ్యాశృంగారము సర సముగా సంతరింపబడినది. దోషభూయిష్టమయినను కవితత్వము దేశతెనుగునడి కారపు సాంపుగలిగి పామర జన సుబోధముగ నున్నది. గ్రంథకర్త పదునేడవ శతాబ్దమునకు జెందినవాడు కావచ్చును. అచ్చుతప్పులు హెచ్చుగనున్నవి.

ప్రభవ

గ్రంథకర్త: శ్రీ. శ్రీనివాసరావుగారు, కవితా సమితి, విశాఖపట్టణము. క్రొను నైజాన ౫౪ పుటలు గలవు. వెల రు. ౦-౮-౦.

ఇది కవితాసమితి గ్రంథాలలో మొదటిది. ఇందు ప్రకృతిగీతములు, ప్రణయగీతములు, ప్రశస్తిగీత ములు అను వేర్వేరువిభాగముల పదునాఱు ఖండకావ్య ము లున్నవి. తైలియందు సార్వత్రికంబై సమాసతత్వరత యొక్కమగ గోచరించుచున్నది. ఇంకను విషయాను గూఢముగ తైలియందు మార్పులు కన్పడవలెను. తెనుగు వాడకము చాల తక్కువగనున్నది. ఒక్కొక్కచో బడలించు సమాసభూయిష్టత యున్నను మొత్తము విూద తైలి బాగుగ నున్నది. భావములందును గాంభీర్య మున్నది. భావములకును, భావకును సామరస్యము సంధిం చుట కీకవి యింకను ప్రయత్నింపదగును. ఇది చదివిన వారికి కాలక్రమమున ఈకవి కవిత యింకను సంపన్నము కాగల దను ఆశోపాడమును. భాషాస్వాతంత్ర్యమును, భాషా స్పష్టమమును మెచ్చదగియున్నది. ప్రకృతిపథముల తత్త్వా స్వేషణము సలుప సమకట్టిన యీకవి కేశోరమానసము ఉత్సాహరంజితమై యెప్పుచున్నది.

The Torch of Learning by Mr. Benaiah Cole, Master, Christian Line, Cuddapah.

'వాచకపుస్తక'మట. చిన్నచిన్న ఆంగ్ల పదము లకును, వాక్యములకును ఉచ్చారణములు, అర్థములు ఉన్నవి. క్రొనునైజా ౪౭ పుటలు. వెల ౫ అ.

ఆంధ్రాక్షరములు

రాజా పానగంటి పార్వసారథిరాయణింగారు రచి యించిన వ్యాసము; డిమ్మి నైజా ౨౪ పుటలుగలవు.

శృంగారసావిత్రి

తంజావూరి రఘునాథరాయలు రచించినదట. క్రొనునైజా ౧౩౭ పుటలు. వెల రు. ౨. ఇది శృంగార గ్రంథముల ౫ వ మనుము. ప్రకాశకులు: జి. యస్. శాస్త్రి అండుకో., మద్రాసు.

పశువైద్యచింతామణి

గ్రంథకర్త: యేజెళ్ళ శ్రీరాములుచౌదరిగారు, అంగలూరు (పోట్ల), కృష్ణాజిల్లా. క్రొనునైజా ౧౪౪ పుటలు. వెల రు. ౧-౪-౦.

కాంతాపహరణము (సాంఘికనాటకము)

గ్రంథకర్త: పుల్లెటికూర్తి కృష్ణమాచారిగారు, డిమ్మి నైజా ౧౬౮ పుటలు. వెల రు. ౧-౮-౦.

ప్రకాశకులు: వేంజుకర్క గ్రంథముల, పూడిపెద్ది వారివీధి, బరంపురము (గంజాము).

శ్రీమద్రామానుజీయము (నాటకము)

గ్రంథకర్త: ముడుంటై రామానుజాచార్యులుగారు; డిమ్మి నైజా ౧౪౬ పుటలు. రాజమండ్రి శ్రీరంజన్ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము. వెల రు. ౧-౦-౦.

తెనుగు అభ్యాసబోధిని ౧ భాగము

సంపాదకుడు: రా. వెంకటసుబ్బయ్యగారు. క్రొ నునైజా ౨౦ పుటలు. వెల ౦-౧-౬.

శ్రీరామశతకము

గ్రంథకర్త: సత్యవోలు రాధామాధవరావుగారు, కాకినాడ. వెల ౨ అణాలు.

విషనివారిణి

ప్రకాశకులు: యేజెళ్ళ శ్రీరాములు చౌదరిగారు, అంగలూరు. వెల ౪ అణాలు.

Aravidu Dynasty of Vijayanagara, vol. I.

గ్రంథకర్త: బొంబాయిలోని సెంటు జేవియర్ కాలేజీ భారతీయ చారిత్రకపండితులు రచనంబుపెన్నానీ హిరాసుగారు, యస్. జే. యం. ఏ. డిమ్మి నైజా 725 పుటలు; షెడర్ వేటు కాగితము. వెల ౧౦-౦-౦.

ప్రకాశకులు: బి. జి. పాల్ అండుకో, మదరాసు.

శ్రీ. శ. ౧౫౪౨-౧౭౭౦ వఱకు విజయనగర మును పరిపాలించిన సంగమ, సాళువ, తుళువ, ఆరవిడు వంశములలో నాలవడగు ఆరవిడు వంశముయొక్క సంపూ ర్ణచరిత్రముతో పాటాకాలమున నొకమలబారు చరిత్రము తప్ప తెక్కిన దక్షిణభారతదేశ చరిత్రము నీ గ్రంథము చక్కగా వర్ణించుచున్నది. ఇంత విరివిగా నీవంశ చరిత్ర మును వర్ణించుగ్రంథ మింతవరకు చారిత్రక ప్రపంచమున జన్మింపలేదు. ఇందలి చారిత్రక విషయములన్నియు సరి యైన ప్రమాణములను గైకొని సమకూర్చబడినవి. కాన, ఇది చరిత్ర పరిశోధకులకు నత్యంతోపకారక మయినది. రాబోవు సంచిక యందుదీనినిగూర్చినవిపుల విమర్శనమును గాంచవగును.

**ప్రాచ్యలిఖిత పుస్తకభాండాగారము,  
చెన్నపురి**

(Government Oriental Manuscripts Library)

ఈ భాండాగారమున తెలుగుభాష నున్న వ్రాతపుస్తకముల నన్నిటిని ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయమువారు చెన్నపుర ప్రభుత్వమువారి నితమవశము చేయ కోరిరనియు, ప్రభుత్వము వారు రందుల కంగీకరించినందు, ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయమువారు గ్రంథములను త్వరలో గొనిపోవ నున్నారనియు పత్రికలు ప్రకటించి నవి. ఇది ఎంతవఱకు విశ్వసించదగినదని యూ హింపవలసియుండగా అట్లు 'చేయరా'దని కర పత్ర \* మొకటి పుట్టినది. ఇది తగనిమాట. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు గ్రంథములను గొనిపోవుట సత్యమే యగునేని యది ప్రత్యాం ద్రహృదయమును పల్లవింపజేయు శుభవార్త.

ఈ భాండాగారమున ఎక్కువగా సంస్కృత తాండ్రద్రావిడభాషలను, తక్కువగా కన్నడ మలయాళాదిభాషలను వెలుయుచున్న గ్రంథ ములును, స్థానిక చరిత్రములును, ప్రాచీన శాస నముల నకల్లును—తాళపత్రములయందును, కాగితములయందును వ్రాయబడినవి—లెక్క కుమిక్కిలిగ నున్నవి. అన్నియును దేశభాషా వాఙ్మయములకును, చరిత్రకును సత్యంతోప కారకము లయినవి. ప్రభుత్వమువారు తమకు దేశీయులపట్లను, దేశభాషలపట్లను గల సహ జానాదరభావముచే నా వ్రాత సంపుటముల సమ్యక్ పరిపాలనమునకు చాలినంత సౌముఖ్య వ్యయించి సముచిత సౌకర్యములను గలిగింప కుండుటచే నవి నానాటికి జీర్చించి చీకిపోవు చున్నవి. ఇట్లే కొంతకాల ముండునేని యవి నామమాత్రావశిష్టములు కావచ్చును. పద పడి దేశీయులు తమ యమూల్యభాషా చారి త్రక వాఙ్మయములను గోలుపోయి వాపోవ వలసినవారగుదురు. అట్టిగతి పట్టకమునుపే ప్రజలు మేలుకొంచి ఎవరెవరి మాతృభాష లకు జెందిన సంపుటములను వారువారు తమ వశము కావించుకొని జీర్ణము లగుచున్నవానికి పుత్రికలు వ్రాయించి అన్నిటిని సరియైనస్థితిలో నుంచుకొనుట లెస్సయే యగును. కాబట్టి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారి ప్రయత్నము ఆంధ్రవాణికిని, ఆంధ్రదేశమునకును శ్రేయ స్కరము. బొత్తిగా లేకపోవుటకంటె నెక్కుడ నేని చక్కగా నుండు తెల్లరకును సంతోషా వహముగదా!

తెలుగుపుస్తకముల మాట యటుండు గాక! తక్కినభాషలయందలిపుస్తకములమాట యేమికావలెను? దేశభాషలు పరస్పరసంబం ధము గలవి. కావున అన్నిభాషలలోగ్రంథ ములు నందఱకు భాషావాఙ్మయచారిత్రపరి శోధనమున కేమి, దేశచారిత్రపరిశోధనమున కేమి మిగుల నుపకరించునవి. వీనియెడ ప్రభు త్వమువారి కనాదరము తగనిది. ఈ భాండాగార పోషణనిర్వహణములు సంత్పత్తికరములుగ లే వని కొంతకాలము క్రింద పత్రికలయందు కొం దరు భాషాభిమానులు వ్రాసి ప్రకటించియున్నా రు. ఈపోషణనిర్వహణవిషయమై భాండాగార మున నిటీవల కొన్ని చిన్ని మార్పులు, కూర్పు లు జరిగినను అవి యంత సంత్పత్తికరములుగ జూపట్టవు. పాలకజాతికి జెందినవారే యగు

\* విద్యా మంకల శ్రీపతిగారు వ్రాసినది.

శ్రీశ్రానుదొరగారొక్కరే దేశభాషావాఙ్మయ ములయందలి స్వారస్యమును లెస్సగ్రహించి, అపారమగు వ్యయమును, ప్రయాసమును బరి గణింపక, ఆయాభాషలగ్రంథములను బెక్కిం టిని నేకరించి, వానికి పుత్రికలు, వ్యాఖ్యాన ములు, టీకలు, శబ్దసూచికలు మొదలయినవి వ్రాయించి కావించినమహోపకార మేనాటి కిని దేశీయులకు మరవదగనిది. విదేశీయుడగు నా యదారాశయునికి కడుంగడు ప్రేమపాత్రము లై వెలసిన యాసంపుటములు నానాటికి శిథిలములై నేలపాలుగుచుండుటగాంచి భాషాభి మాను లంగలార్చకుండుట దుర్లభము. ఇంత యేల? ఈనాడు భాండాగారమునగల యెల్ల పుస్తకములకు సరియైనయొకపట్టికయైన లేకు న్నది. ఇట్టిపట్టున భాండాగారవర్యవేత్తకు లగు వారు భాండాగారముయొక్క యీ దుస్థితిని తొలగింప బూనకుండుట వింతగా నున్నది. ప్రభుత్వమువారికి భాండాగారముయొక్క సత్య స్వరూపమును దెలుపుట వారి పని; ప్రభు త్వమువారివలన చాలినంత ధనసహాయమును జేకూర్చుట వారిపని; ఆసామును పెచ్చించి భాండాగారము నభివృద్ధికి దెచ్చుట వారిపని. కావున వా రీపనులను నెరవేర్చుటకు వెంటనే గట్టిప్రయత్నములను చేయవలెను; అచిరకాల మున భాండాగారము నుద్ధరింపవలెను.

ఈ భాండాగారమునందు తెలుగున ముద్రి తములు, నముద్రితములు నగు గ్రంథముల యొక్క వ్రాతప్రతులు—తాటాకులపైనను, కాగితములపైనను వ్రాసినవి—కలవు. వక్షిణ భారత దేశప్రాచీనచరిత్ర నిర్మాణమున కుపక రింపగల శాసనలేఖనముల యొక్కయు, స్థానిక చరిత్రములయొక్కయు వ్రాతప్రతులును పెక్కు లున్నవి. చరిత్రసంపుటములందు ఆంధ్రద్రావిడ కర్ణాటమహారాష్ట్రదేశములకు సంబంధించిన విషయములు గలవు. ఇదికాక తెలుగులిపిని వ్రా సిన సంస్కృతభాషాగ్రంథములు చాల గలవు. ఇన్నింటిలోను జాలవాటికి శిథిలప్రాయములగు చున్న యొండు, రెండు, మూడు, నాలుగు ప్రతు లును ఉన్నవి. కొన్ని ఏకైకములుగ నున్నవి. మొకండొరగారు తొలుత వ్రాయించినస్థానిక చరిత్రసంపుటములు శిథిలము లగుచుండ శ్రీ శ్రానుదొరగారు వానికి పుత్రికలను వ్రాయించిరి. అవియు నిపుడు జీర్ణదశకు వచ్చుచున్న వి. కావున వానికి మరల పుత్రికలు పుట్టవల సిన యావశ్యకత కల్గినది. వెనుకటి కొన్ని సంపుటములలోని కాగితములేమి, తాటాకు లేమి తాకినంతనే తునాతున్న లగుచున్నవి. మరి కొన్ని సంపుటములలోనివి కీటదప్తము లయి భ్రష్టము లయినవి. కాన జీర్ణము లగు చున్నవానికి త్వరలో పుత్రికలు పుట్టవలెను. అవి సురక్షితముగ నుండు నేర్పాట్లు జరుగ వలెను. ఇట్టివిధముననే యెల్ల భాషల సంపుట ములకును ఉద్ధారణ సంరక్షణములు జరుగ వలెను. 'భారతదేశ సంరక్షణము కొఱ' కను నెవమున కోట్లకొలదిగ భారతదేశ ధనమును విదేశములందలి సైనికులకు ఏటేట ధారాళ ముగా వ్యయించుచున్న ప్రభుత్వమువారికి భారతీయుల దేశభాషా వాఙ్మయ పోషణము కొరకు ఇంచుకంత సౌముఖ్య వ్యయించుట వ్యయముక్రింద లెక్కపెట్టవలసినది కాదు.

ఇక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము వారికి తెలుగుపుస్తకముల నిచ్చువిషయము: చెన్న పురి చెన్నరాష్ట్రమునకు రాజధాని నగరము.

ఇటభాషాపరిశోధకులకు, చరిత్రపరిశోధకులకు, ఇతరపరిశోధకులకు పెక్కుసౌకర్యములు, నవ కాశములు గలవు. కళాశాలలు, పరిశోధనా లయములు, ముద్రితగ్రంథభాండాగారములు నెక్కువగా గలవు. ఎల్ల దేశములనుండియు, ఎల్ల రాష్ట్రములనుండియు, ఎల్ల మండలముల నుండియు పెక్కు రిచ్చుటకు పరిశోధనములు నలుప నిరంతరము వచ్చుచుండును. వారి యితరకార్యములతోపాటు పరిశోధనలను తిన్నగా నిక్కడ జరుగుచుండును. మఱియు నీ నగరముననే భాషా, చరిత్రపరిశోధకులు పలువు రున్నారు. ఇందఱకును బ్రత్యేక మిం కొకచోటికి బరిశోధనలు నలుపబోవుట దుష్కరముగ నుండును. కాక, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యా లయము ప్రత్యేకింపబడినమాత్రమున, చెన్న పుర విశ్వవిద్యాలయమునకును చెన్నపురము వారికిని, తత్సౌమ్యమండలములవారికిని తెలు గుతో పని తీరిపోయెనని తలపజనదు. తెలుగు పై నభిమానము గలిగి, తెలుగుతెన్నుల నరసి తెలుగు వెలుగున మెలగగోరువా రీపురమున నిప్పుడును లెక్కకుమిక్కిలిగనే యున్నారు. ఇది యట్లుండ, నిట్లు తెలుగు తొలగ నున్నట్లే ఇతరభాషలును తొలగగలవేని ప్రభుత్వ మువారు కొంతదండుగ వ్యయముయొక్కబరు పుత్రగైనని యూపిరార్చుకొనవచ్చును. కాని అట్టి సూచన లేవియు కానరాకుండుటచే నీ భాండా గారభారమును ప్రభుత్వము దించుకొనజాలదు. కాబట్టి తెలుగుసంపుటములనుండిని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారికిచ్చి వేయక—ఇచ్చుట వాస్తవమైననే—ప్రతిసంపుటమునకును నొ కొక్కప్రతినిమాత్రము—ఒక్కప్రతియే యున్న చో పుత్రికను వ్రాయించియైన—యొనగడగు ను. ఇది యుచితమయినకార్యము; ఉభయ సమ్మతమును. అన్నిటి నిచ్చివేయుడని వారడు గుటయు, వీ రిచ్చివేయుటయు నెంతమాత్ర మును సహించదగినది కాదు. ఈవిషయములను ప్రభుత్వమువారు చక్కగా పర్యాలించి అందఱు ననుకూల మగుమార్గము నవలంబించి భాండాగారమునభివృద్ధికి దెచ్చుట సమంజసము.

**ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయమున  
దొరకు గ్రంథములు**

- రాష్ట్రభాషాపండితప్రభుత్వ ప్రకము— రామానంద రెడ్డిగారు 0-8-0
- శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ రావు గారు. 0-8-0
- కారదాంబ, (శ్రీధర్మబోధిని) నాటకము—టి. శ్రీనివా స రాఘవాచార్యులుగారు. 0-4-0
- శబ్దకాముది (నిఘంటువు)—శిరోధూషణము, వేంకటరంగాచా ర్యులుగారు. చాలఉపయోగకరము. శేబులోనిముడును. 1-4-0
- ఆంధ్రోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్యక్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0
- ఆరాధనవిధి—ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు 0-4-0
- ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—పారనంది జగన్నాథస్వామిగా రు. కీర్రము విడిచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0
- సత్యవత్సరాఖ్యానము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన ములతో నిండియున్నది. 1-0-0
- గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్ట మంచి తిరుమలమ్మగారు. ధర్మకీరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4
- తిలకు మహాశయునిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము లు—మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిబ్బె 420 పుటలు. 2-4-0

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, మదరాసు.

ఆదివెలమ ఇతిహాసమంజరి

రంభానారదనంవాదము

(విభవ, అధికశ్రావణమాన బలి ౨ శుక్రవారము సారస్వతానుబంధము తరువాయి.)

రంభ:—ఏమండీ అట్లుంటున్నారా. ఇటువంటి ముతక మీరలు ఎన్నడైనా కట్టినది చూచివుంటిరా. ఇట్లు నంటచేసుకొంటూ చేతులకట్టు పడుచుండునది ఎప్పుడైనా చూశారా. ఇట్టి చేపలు రొయ్యలతో నాయిల్లు నీమకంపుకొట్టడం ఏనాడైనా చూచివుంటారా!

నార:—దీనికేమిలే, ఏకాలమునకు ఏరీతిగా ఫ్యాషన్ బయలుదేరుతుందో అట్లు చేస్తావుంటారు. అందులో అడవాళ్లకు మరిన్ని వివరీతము. వకరిని చూచి వకరు నేర్చుకోవడము. భూలోకాన్న గాంధీమహాత్ముడు స్వదేశవిషయం లెక్కర్లు ఇస్తూవుంటే అందరు మందిగడ్డలు మానివేసి ముతకగుడ్డలు కట్టుకుంటూ వున్నారు. నీమలో లేబరు పార్టీ వాండ్లు ప్రబలమై దిగ్విజయ ఆఫ్ లేబరు అనుచూ, పనితో సమానమైన వుద్యోగ మే లేదని చెప్పుతూ పునశ్శాసనము ఇవ్వడం చూచి, అందరు నాకర్లను మానతూ తామే అన్నిపనులు స్వంతముగా చేసుకొంటూ వున్నాడు.

రిక్తైన్యమెంటు కమిటీవాండ్లు ఖర్చులు తగ్గించడానికి జీతముల తగ్గిస్తూకాగా వుద్యోగస్థులందరు గంజనీళ్లు రాగిలంబలి జొన్నపంగటి ఉప్పుచేప తింటూ కాలవారణము చేస్తూవున్నారు. వారిని జూచి నీవుకూడా పులినిజూచి నక్కవారేట్టుకొన్నట్లు చేస్తూవుంటే దాని కేమి చేస్తారు.

రంభ:—అయ్యా! నాకంతటి గ్రహచారమేమి పట్టిందండీ. నాచేతిలో కాకులేని పంగలి మీకు తెలియదా. దేవేంద్రుడు పళ్లు చాలించి మాకు సంభావనలు యియ్యడని మీకు తెలియదా. నలకూబరుడుగారు దివాలాతీసినది మీకు తెలియదా! ఏమండీ ఏమి ఎరుగనట్లు మాట్లాడుతున్నారే.

నార:—నిజముగా నా కిపంగలి తెలియదే!

రంభ:—అబ్బో! ఇదెన్నాళ్లమాట అనుకొన్నారా. ఇంతకుముందు అడవాళ్లకు వివరీతము బుద్ధి అనిన్నీ వకరిని చూచి వకరు నేర్చుకొంటూ రనిన్నీ మీరు అన్నారే అది వట్టిమాట. ఇంకా మగవాళ్లకు చెప్పండి నేను వొప్పతాను. భూలోకంలో నేడు ఆంధ్రయుగ్మలు అద్యోగాలు చేయుచున్నారు. అశ్వమై సవారిచేయుచున్నారు. ద్విచక్రపు కేటమువై వాహ్యో శేనుచున్నారు. పళ్లలో గంభీరపశ్చాదము లాసంగుచున్నారు. హక్కు గులోచనముల ధరించుచున్నారు. కరమునకు రిప్పవాలిల నిడుచుచున్నారు. అవివాహితలు, భర్తలక అపడతులు శోజములను హోన్సుమీర గల్లికించుచున్నారన్నారు. (డాక్టర్లలో, క్విలలో, వాయువిమానములలో నేగుచుండ గాంచుచున్న నే నట్టితెన్నుల ద్రోక్కుచున్నానా.

భూలోకంలో అంటిశాచి పార్టీ వాండ్లు భోగమువాండ్లను పథకు పిలువరావనిన్నీ, వారికి సంభావనలు ఇయ్యరావని ఘోష పెట్టుతూవుండడం చూచి మాదేవేంద్ర మహారాజుగారు మమ్ముల నందరినీ డిక్టాట్రి చేసి మాకు జీతాలు యివ్వడం మానివేసివారు. మాకు రావలసినదన్న వుప్పుకొనివెల్లి దీప్రెడ్డు క్లాసు మిమెకొనాల్గ నోటరెట్టి పంచములు ఆదిఆంధ్రులను ఉద్యోగించడానికి బయలుదేరారు. ఇదిమొదలు ఆ పంచములు ఆదిఆంధ్రులు రావడంతోనే మా స్వర్గములోవున్న కామధేనువులు, కల్పవృక్షములు, చింతామణులకు మైల తగిలి ఫలించడం మానివేసివాయి అని బృహస్పతిగరువులు విలవిలవిలపించుచున్నారు. ఇంకా కావలసినదనము దొరకడం, కోర్కెలు ఫలించడం నిలిచిపోయినది. దేశమంతా ఫ్యాషిన్ గా మారింది. దొంగతనాలు, దొంగసాత్వము బలమైపోయినాయి. ఈ దొంగలభాదకు తాళలేక దుడ్డంతా తీసుకువెల్లి మానలకూబరుడుగారు అల్పిత్తు నట్టులో ఆలయంనుభ్యాంకోతో వడవేసివారు. ఆ బ్యాంకులన్ని దివాలాతీసినవి. ఇంక కుచేరునికే యాగతిపట్టితే నాగతి ఏమి చెప్పవంటారు.

నార:—అయితే నీ సొమ్ములు ఏమైనవే. ఒకనీ ముక్కుపుడక మూడుకోట్లు చేసేదే.

రంభ:—అబ్బో! ఆ సొమ్ములంటే ఇంకా నాకేమి తక్కువండీ. ఉన్ననగలన్నీ తాకట్టు పడడంతోగదా యీతిప్పలు. సొమ్ములతోపెట్టి యిప్పుడు పండ్డిగిలించుతూవున్నాను. నా తలవారత ఇంటికిదని నేను చూడు కలలోగూడా అనుకొనలేదు.

నార:—అయితే నీ సొమ్ములు అన్నీ తాకట్టుపడడానికి కారణమేమిటి?

రంభ:—పూర్వము యజ్ఞాలుచేసినామని సోమయాజులు, యుధములో చచ్చినామని రాజకుమారులు స్వర్గలోకానికి పంపేవారు. వారు వచ్చారంటే నా గుమ్ముమగ్గర కాచుకొని పడివుండేవారు. ఇప్పుడు యీ ఆదివెలమలు రావడం బయలుదేరివారు.

నార:—ఈ ఆదివెలమలు ఏమిపుణ్యము చేసినారని స్వర్గంలోనికి పంపిస్తారు!

రంభ:—ఏమండీ, మీరు ఆదివెలమలకేతకం చదవలేదా ఏమిటి? ఈపద్యము వినండి.

“శుతక్లిష్ట లగువత్తివ్రత లెందు గలరన్న భువి నాది వెలమలందె, వైర్యకార్యదాగ్ధ్యధర్మాత్ములెందన్న డిలకింప నిల నాది వెలమలందె, నిత్యమానృతవాక్యనిరతులెచ్చుటనన్న దలపోయధర నాది వెలమలందె, అభిమానధనల నెం దరయ గల్గుదుమన్న వెద కంగ మహి నాది వెలమలందె” అన్నట్లు ఇంతటిపునత గలవారికి స్వర్గలోకమురాక ఎట్లుండును?

నార:—అయితేవరే వారికి నీసొమ్ము ఎదురుపెట్టవలసినపని యేమిటి?

రంభ:—నేనేమి ఎదురుపెట్టలేదు. ఆదివెలమలు వచ్చారంటే అందరి లాగునా ఇంటికే పరుగులిడుచూపస్తారేమో అని కాచుకొంటిని. వారు రాలేదు. నేను పోనీలే అని పూడకొంటిని. అట్లు అయిదారురాత్రులు కాగానే దూతలువచ్చి ఏమిటి రంభా నీకు యే మింతటిధిమాను? ఆదివెలమలువచ్చి అయిదారు రోజులయితే ఇంతవరకు పాన్సుకు వెళ్లకుండా వున్నావట. ఈ శాస్త్రీక వెళ్లకపోతే నిన్ను ఇంటినుంచి వెళ్లగొట్టుమని దేవేంద్రమహారాజుగారు నెలపు ఇచ్చినారని ‘పెట్టలేనివారికి పలుకులు మెండు’ అని జీతాలిచ్చి మమ్ము భరించమ యోగ్యత లేకపోయినా బెదిరింపులు పల్కి జాగ్రత్త అని వెల్లినాడు. ఈభోగంపుట్టుకవలన నా ఆవస్థ కలచుకొని నాచింత నేను మ్రొంగుకొని పందబడగానే కృంగారించుకొని ఆ ఆదివెలమ యువకుని విడిదికి వెళ్ళిరిని ‘వారిన వెళ్లుమండ దాపురించె కని గ్రహంబు’ అన్నట్లు వేళ్ళమాతఫక్కి-గుమ్మందగ్గల ఆయన తలెండ్రుండుండి యెవతెవునీవు అని అడిగివారు. నేను రంభ యను యశ్వరసాంగనను అని అన్నాను. ఎందుకు వచ్చావు అన్నారు. మీకొమాడుని పాన్సుకు అన్నాను. ఏమి తెచ్చావు అని మరల అడిగిరి. తట్టులో పండ్లు ఫలములు పరిమళద్రవ్యములు తెచ్చినానని అన్నాను. నీపండ్లు ఎవరికికావలెన పరిమళద్రవ్యాలు ఎవరికికావలెన. కట్నము ఏమైనా తెచ్చివుంటే మాట్లాడు. లేకపోతే వచ్చినదారి బట్టుకొని వెళ్లమని నిక్కచ్చిగా-అభిమానశూన్యముగా-దుర్మ దాంధ్ర తెగులగొంటుల చండంబున ద్రవ్యాభిషీతులై అన్నారు. కట్న మంటే ఏమిటన్నాను. నగదు రూపాయలన్నాను. ఎంత యివ్వవలెనన్నాను. భూలోకములో ద్విపంసనవారికి రి వేలు రేటువున్నది. ఇది స్వర్గలోకముకాబట్టి నాలుగింతలు జాస్తీ ఇవ్వవలెను. 10 వేలు కట్నము ఇచ్చేటట్లయితే గడప ద్రోక్కుచున్నాను. వెనుకకు వెళ్లితే దేవేంద్రునిలోమాట. ముందువెళ్లితే నవ్వుమొక మాట అనుకొని పరే అని వత్తుకున్నాను. అప్పుడు సొమ్ము తాకట్టుపెట్టినాను. ఈ కాలాలలో నగదుడబ్బు ఎవరివద్ద వుంటుంది. వకటికి రెండు యిస్తేనేగాని మేము ఇయ్యమని కోమట్లు మార్వాడీలు అంటే వారిమాటప్రకారమే మాట్లాడుకొని యావత్తు మొత్తము యీ ఆదివెలమకట్టుచునకుగాను యిచ్చి ఆరాత్రి గడిపిరిని. మరునాడు ఇంకొక ఆదివెలమనాయాడు. అతనికి అడేకట్న మే. మరునాడు మరొక నాయాడు. అతనికి అడేకట్నము యియ్యబోతే ఫీ యిప్పుడు కట్నాలరేటు ఎక్కువయింది. యాంటీడోరీ తీసువాళ్లే బోలెడుడబ్బు పొడపూజ యని లాగుచున్నారు. కాబట్టి మార్కెట్టురేటు కొంచెం ఎక్కువయినది. 20 వేలకట్నము ఇయ్యవలెను. పైన ఫలావుభోజనముతో విందుచేయవలెను అన్నాడు. ఇంక విధితేక పరే అని వత్తుకొంటిని. ఫలావుచేయడానికి పొట్టిండ్లును నరకబోతే ఇది స్వర్గలోకము కాబట్టి వాటికి వాడే రాకపోయింది. ఈ కష్టముచేత ఫలావు చేయించలేకపోయిని. అంతటితో ఆదివెలమ పకువులకందరికి కోపంవచ్చి వనే అడిసమాట తప్పుతానా. మా ఆదివెలమపాన్సు ఎక్కడానికి అర్హతలేదు. పాన్సుని గద్దించినారు. అంతట వారెక్కాళ్లు కడుపులు పట్టుకొని ఇంకా ఎక్కవకట్నము ఇస్తానని మున్నెవేలు చేతులబోసి మ్రొక్కి ఆరాత్రి వుండివస్తేని. ఇట్లు ఎందఱో ఆదివెలమలు వస్తే అందఱికి

యీలా కట్నము పనుర్పించి నాసొమ్ములు పోగొట్టుకొని యిట్లు ఏచేసిదాని నయినాను.

నార:—అయితే, నీవు ఫలావుచేయడానికి మాంసము దొరకలేదంటివే. ఈ చేపలు రొయ్యలు కంపుకొట్టుతున్నవే. వీటికిమాత్రముఈచావు ఎట్లు వచ్చినది? చెప్పుదూ.

రంభ:—అబ్బే. ఇవి యీస్వర్గలోకముచేప లనుకొన్నారా? ఇది భూలోకములోని వుప్పుచేప. ఇది నాకు ఆదివెలమలసహవాసం గంటుబడ్డతరువాత వుప్పుచేప తినడం, రొయ్యలు తినడంపహే వాడుకపడ్డది. ఈ ఆదివెలమలు బందరు, కాకినాడ, కళింగవట్టణంరేవులవద్ద కాపురంవుండేవారు గనుక చేపలు రొయ్యలమీది ప్రితిపెక్కువ. వాండ్లు యీ స్వర్గలోకములో చేపలలేవని తెలిసి యిక్కడికి వచ్చేటప్పుడంతా రెండువుప్పుచేపల లేమ్మకొంటూ, నేను ఎట్లనైతే కొత్తకోడలను గనుక రెండుముక్కలు పంపిస్తారు. అదే కాల్యకొని, వేంఱుమకొని కాలముగడుపుతూవున్నాను.

నార:—అయితే మనవికముందు బాగుపడే మార్గమేదై నా చెదకవలెను. మొదటి ఆదివెలమలకు బుధివచ్చే మార్గమలో వింపవలెను.

రంభ:—నే నప్పుడే ఆలోచించినాను లెండి. ఏనాడో ధర్మబుద్ధితో ఉండిన దానికి ఈనాడు స్వర్గలోకానికి తానిచ్చుట బాగుకాదని దేవేంద్రునితో చెప్పిరిని. ఆయన అప్పుడే తనద్వారపాలకులకు ఆదివెలమల నెవరినేకాని స్వర్గలోకము చెంతకు రానీయకూడదని ఉత్తర్వుచేసినారు.

నార:—ఇదేమి ఉత్తరవే. ఎవరో కొందఱుతప్పుచేసితే కులమువారి నందఱిని వెలివేయుట ఏమిధర్మమే?

రంభ:—అంతయు ధర్మమే-ధర్మసమ్యక్తమే. కులము నందు దురాచారము లుండిగా చూచి యూరుకున్నవారు దురాచారములు చేసినవారికి సమానమే. తాని ఇంతమాత్రమునకు ఆదివెలమలు జడిసి యూరుకున్నా రనుకొంటిరా? మరుసగా నరకలోకమునకు పోవుచున్నను, మన ఆదివెలమలు వరకుల్గ-మా మాత్రము మానుచుండుటలేదు. అయితే నాకుమాత్రము వీరితో విరుగడలెయినది.

నారదుడు:—అయితే నాపుణ్యమున నాకు మాత్రము కాలేదు. ఎప్పటిలాగున తగవులు, మూకలతో తనివిదీర నాకు భోజన మయ్యేటట్లు, ఎల్లప్పుడు వకరికొకరుగడగడమాడనీ పీకులాడనీ గుంజులాడనీ మంతనములాడనీ చెబులాడనీ దబ్బరలాడనీ దంభములాడనీ దూషణలాడనీ హేళనలాడనీ పగలుకల్గనీ క్రోధములుజనించనీ దర్పంబులుపల్గనీ నిఘరములుకల్గనీ నీతి తొల్లనీ అధర్మములపాలబడనీ-కులకక్షలు వృద్ధికల్గనీ కట్నములు ప్రబలనీ మనకలహంబు లుద్భవించనీ నాకన్నులపండుగవనీ ఎల్లప్పుడు మనఃస్పర్శలతో నుండనీ ఏవళవాదులాడనీ పెనగులాడనీ గుడ్డులాడనీ తన్నులాడనీ నాకు నిత్యభుక్తి కల్గనీ నాబొజ్జ నిండనీ అని ప్రార్థించుచున్నాను.

రంభ:—నీప్రార్థన చల్లగుండా, రావయ్యా పోదాము.

నీ తి ని ధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం ద్వైదవపను సము).

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయ:డగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిబెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభావలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నింగ్గీషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురమగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూ ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసమీక్షితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితోఁ దేటగా నూటి గా నీగ్రంథము చెప్పచున్నది. క్రొను నైజా నిండు క్యాలికోలైండు. వెల రు. ౧-౪-౦

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

రచాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.



# వృత్తాంతలేఖలు

## ఇచ్చాపురం వార్తలు

శ్రీయధార్థరామాయణ పారికథ  
నవరాత్రుల కాలక్షేపము

ఇచ్చాపురం, ఆంధ్రప్రదేశ్ 12-8-28 తారీఖున దావూరు పాల  
కోడేటి గురమూర్తిగారి అధ్యక్షతన రాజమహేంద్రవర  
ములో జరిగిన డైక్టర్ల సమావేశములో యీ సమ్మేళనము  
యొక్క సాంవత్సర పథకము డైక్టర్ల సభయందు 2-9-28  
(రెండవ సెషన్) తారీఖున మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు  
రాజమహేంద్రవరములో సమ్మేళనము ఆఫీసులో జరుపు  
టకు నిర్ణయింపబడినది. 12-8-28 తారీఖున హాజరయిన డైక్టర్లు  
(1) పాలకోడేటి గురమూర్తిగారు (2) భవిషిపాటి సత్య  
నారాయణగారు (3) గోపేటి జానకిరామయ్యగారు (4) వీ.  
చెందురామయ్యగారు (తెనాలి) (5) శుండ్ల వెంకయ్య ఎం.  
యల్. సి. గారు, (గుడివాడ) (6) స్వామిగారు, కైకరం.

రెండవ సెషన్ 13-8-28 తారీఖున రాజమహేంద్రవర  
ములో జరిగిన డైక్టర్ల సమావేశములో యీ సమ్మేళనము  
యొక్క సాంవత్సర పథకము డైక్టర్ల సభయందు 2-9-28  
(రెండవ సెషన్) తారీఖున మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు  
రాజమహేంద్రవరములో సమ్మేళనము ఆఫీసులో జరుపు  
టకు నిర్ణయింపబడినది. 12-8-28 తారీఖున హాజరయిన డైక్టర్లు  
(1) పాలకోడేటి గురమూర్తిగారు (2) భవిషిపాటి సత్య  
నారాయణగారు (3) గోపేటి జానకిరామయ్యగారు (4) వీ.  
చెందురామయ్యగారు (తెనాలి) (5) శుండ్ల వెంకయ్య ఎం.  
యల్. సి. గారు, (గుడివాడ) (6) స్వామిగారు, కైకరం.

## మైనూరు అగ్రికల్చరల్ డిస్పోజు కంపెనీ లిమిటెడ్

జంతుశాలము నవ్వపరిహారము నిష్పించు సంస్థ. హెడ్ ఆఫీసు:—బెంగళూరు బనవన్ గుడి.  
ఐండియా యందంతటను యాక్రింద కనుకరచినచోట్లవీ డిస్పెన్సు కలవు. ధైర్యముగాని కఠోరముగాని వివరములు గోరు  
వారు (వాసిన బహుగళకు.  
(ప్రశ్నోత్తరములకు తగు శ్రద్ధ వహించి వెంటనే సదుత్తరము లివ్వబడును. ఒకవారు పరీక్షించి చూడగోరవలెను.  
అనులావురం కల్పాన కొప్ప (కాడూరు), రాణిపేట  
బరంపురము (గంజాం) కొట్టాయం (తిరువాన్కూరు) తంజావూరు  
మచిలీపట్నం (కృష్ణాజిల్లా) కలకత్తా మల్కా గా (కూర్నూరు), విహార్ నగర్  
జోర్హత్ (అస్సాం) నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా) విజయవాడ  
సహకారపద్ధతులమీద పనిచేయుటకు శక్తి సంపన్నులైనవారు కావలెను. జీతము గాని మిగులుగాని యివ్వబడును.

తగిన రకములలో తయారుచేయించి ముచ్చాను య (కృష్ణాజిల్లా) పులివెందుల  
మతో పోలివుండేటటువంటిది కూలీలు చాలా తక్కువ వా: పొరబడు: శ్రేష్ఠ  
వెలు యిచ్చెదము. ఈ విషయమై హెచ్చరికలు తెలియజేయబడు: రెండవ  
(వాసిన మెల తప్పకలాభము పొందెడు. నవరం బంగారుకు పూచీ సిచ్చెదము.  
**ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్, నగర్ పేట,**  
పోస్టుబాక్సు నెంబరు 40, బెంగళూరు సిటీ.  
L.M.MART.

## ఏలూరి వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

సైమన్ సంఘము

ఏలూరులో శుక్రవారము మొదలవు తిమ్మయ్యగారికి  
సైమన్ సంఘముయొక్క సాక్ష్యము నిచ్చుటకు ఆహ్వానము వచ్చిన  
ది. వీరికి ప్రయాణపుగయ్యరా ఖర్చులకుగాను రు 500 లు  
మంజూరు చేయబడినది. దొరతనమువారు ఇట్టి శుభ్రవిధ పురు  
షులను వీరి యేర్పాటు చేసినందులకు వారి సభింపించవలసి  
యన్నది. తిమ్మయ్యగారు సెప్టెంబరు మాసము ఫిల్లి కయిన  
మయ్యెదరు.

అంజమాను

మహమ్మదీయుల సంఘాభివృద్ధికి అంజమాను స్థాపించ  
బడి కృషి సల్పుచున్నది. ఒక రాత్రిపాళకాల, ఒక సహకార  
కరపరిసంఘము, ఉచిత పుస్తకభాండాగారము అంజమాను  
నిర్వహించుచున్నది. ఇందు 70 మంది సభ్యులుగలరు. హిందూ  
సభ్యులు 16 గురు. దైనిక, వార, మాసపత్రములు ఆంధ్ర ఆంగ్లేయ  
యందుభాషలలో అంజమానుకు వచ్చుచున్నవి. ఈ సంఘ  
మునకు మార్వి, మిర్, బజలిలి, సాహెబు బహద్దర గజర్  
మొంటు ఖాజీగారు అధ్యక్షులుగను, మున్సి, అబ్దుల్ రహీమాన్  
సాహెబు బహద్దర రిజ్వద్ దిప్తిప్ర బిజ్జాగారు కార్యదర్శి  
లుగను యున్నారు. ఈ సంఘమువారు కడచిన సోమవారము  
అల్పహారపు విందు చేసిరి. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా విద్యాశా  
ఖాగారి తాతాచారి అవ్వ శో సభకు అధ్యక్షత వహించిరి.  
ఖాజుబహద్దర షేకుమార్ సేన సాహెబు రిజ్వద్ దిప్తిప్ర  
కలక్టరు, వెల్లంకి కృష్ణ మూర్తి గార్లు హిందూ  
మహమ్మదీయ సభ్యులనుగూర్చి మాట్లాడిరి. అంజమాన్ కార్య  
దర్శి ఖాజుబహద్దర మున్సి అబ్దుల్ రహీమాన్ సాహెబు  
బహద్దరగారు తమ సంఘ కార్యనిర్వహణ చదివి వినిపించిరి.  
ఈ అల్పహారవిందుకు మహారాజశ్రీ శ్రీమోతే నారాయణ  
రావు జహించారు ఎం. ఎల్. సి., కొర్రపాటి లక్ష్మీనారాయణ  
రావుగారు, తమ్మన మాణిక్యం శ్రేష్ఠిగార్లు వచ్చుటయొక్క ఇది  
వరకే సభ్యులుగా జేరిరి. విద్యాశాఖాధికారి తాతాచార్యుల  
వారు అంజమానుచేయుచున్న సేవనుగూర్చి ప్రశంసించిరి. ఈ  
సభ కార్యక్షత వహించిన తాతాచార్యులవారు ఈ సభలో  
ఆంధ్రమునకుగాని యురుదభాషకుగాని ప్రామాఖ్య మొసంగక  
ఆంగ్లమునే యుత్తమనీయటయు, సభ్యులు కోరినను ఆంగ్ల  
భాషలోనే మాట్లాడమని కాసించుటయు మాత్రము శోచ  
నీయము.

కాలమానము

వృక్షముల అప్పుడవృక్షము కురియుచున్నను ఎండలు తీవ్ర  
ముగా కాయుచున్నది. కాలము సన్యాసులముగా నున్నది.

రేటుపేయరు సంఘము

పొరాభివృద్ధికి కృషి సల్పుటగాను కొందరు నాయ  
కులు రేటుపేయరు సంఘము స్థాపించకృషిసల్పుచున్నారు. ఈ  
సంఘములు ఎట్టి కక్షలకును తోచియక అందరును కలసి ఏలూరు  
పొరల రేటుమునకు పాటుబడుదురు గాక.

హిందూ సమాజము

ఆంధ్రభీష్ము లని ప్రఖ్యాతిపడసిన మ|| రా|| రా|| న్యా  
పతి శుక్లా రావు పంతులుగారి అధ్యక్షతన హిందూసమా  
జము ఇచ్చట స్థాపించినది. మ|| రా|| రా|| మోతే గంగరాజు  
జహించారుగారు అధ్యక్షులుగను సోమంచి సీతారామపంతులు  
గారు కార్యదర్శిగను ఈసమాజమునకు ఎన్నుకొనబడిరి. భగవద్దీక్ష  
అందరును పఠించునట్లు చేయుటయు, ప్రతి సవత్సరము భగ  
వద్దీక్ష పఠింపజేసి జయమొందినవారికి పోలీస్ షికము లిచ్చు  
టయు హిందూ సంఘాభివృద్ధికియ పాటుబడుటయు ఈ సంఘ  
ముఖోద్దేశములు.

కాఫిహోటల్స్

అన్ని పట్టణములవలెనే ఈ గ్రామములోను కాఫిహో  
టల్స్ దినదిశాఖివృద్ధి గాంచుచున్నవి. ఈ హోటల్స్లో శుభ్ర  
తలేదు. ఈగలు జేనవేలు ముసరురు దుర్వాసన గుచ్చనకొట్టు  
చు:డును. చాలా చోట్ల ఎంగిలిగి న్నెలు శుభ్రముగా కడుగడం  
అంటువ్యాధులు ప్రబలుటకు కాఫిహోటల్స్ ముఖ్యకారణమగు  
చున్నవి. వీటిని ఆజమానిషిగో నంచి శుచిగా నుండుటకు  
మునిసిపాలిటీవారు తగిన శ్రద్ధవహించుట మంచిది.

సహకారసమ్మేళనము

కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాల  
సహకారసమ్మేళనమునకు మ-రా-రా-శ్రీ రావుసాహెబు  
బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయకులవారు అధ్యక్షులుగను  
గారపాటి ఆంజనేయ చౌదరిగారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొన  
బడిరి.

## మో హి నీ తైల ము

రీ తు|| నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీడత్తు,  
ఉద్యోగములు మొదలగువారికి శుభునిద్ర, విక్రాంతి నివ్వును.  
శుందరుల మోహాలవ్యాధులకు ప్రాబల్యములను మనోహారముగ  
పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయమును శువాసన  
చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇదరుపావుకు  
వారంబుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చులమును వట్ట  
నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగా శువాసనద్రవ్యములను చేర్చి  
తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల ఒక్రయించి మెప్పు బడసి  
యున్నాము. వేయెల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

అమృతాంజనం డిప్, బొంబాయి - మేకరా

అటోమెటక్ నాన్ ఫర్ ఫీచరు. పాలసీదారు హక్కు  
లకువంటనే చెల్లించుట వివరములకు ప్రాయశః  
K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary  
Madras Branch, P. B. No. 337,  
Mount Road MADR

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(17-8-28)

సీమబ్రహ్మ దినుసులు

ఇరుగి గజముల సీన్ ధరలు... 22 x 22 మంగిసమాక్కు... 8 12... సరాసరిరకము 7-12... 22 x 22 "మోటాకాపైకిలు" (బి) రు 8-6... సరాసరిరకము (బి) x 20 రు 7-6... 12-10-0 స్టాక్ 9000... 68/988 రు 12-12-0

నూలు

40 సెంటు సీమ (5 పా కట్టులు) - టూక్ రు 6-7-0... చలవ (పిన్ బిట్ టూక్) రు 6-18-0... చలవ (నాగకెనక్) 7-8-0 చలవ (సుక్తి) రు 6-15-6 చలవ (గిట్టెనా) రు 6-14-0 పచ్చగురము (ఎర్ర) రు 7-10;

40 జపాకా (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు రు 12-8-0 కంబాల్ రు 12-5-0 సమలి

60 సీమ (5 పానులకట్టులు) - అడక కైర రు 14 12-0, రాట్టుము (ఎర్ర) రు 12-0-0; రుదుకారము రు 8-14-0 ఎద్దు గడియారము రు 8-15-0

ఇత్తడిరేకులు - (డిబ్ టూక్) రు 225... (గ్రాసాయర్) రు 229

బాగ్ లెడు రు 270.

సిమెంట్ సీమ తెలు

గిల్ గో హేమ్ ("సెయ్") రు 11-0, 11-2, జర్మన్ సెయల్ 10-2-0

చక్కెరమూటయొక్క ధర

బాబా గోడీ రు 28-14-0 సెప్టెంబరు, అక్టోబరు 26-8-0 వేరు సెనగ నూనె

"ఇంగ్లీషు బాదనధరలు - గానుగ రు 117, ఆముదము

(బిట్ టూక్) రు 104-0-0 ఇరుసు చేసినతోలు రతి 1-8 ధరలు

- అవుతోలు (7 లు 1/2) "ఆవ్ కంట్రిన్" రు 1-6 0; 1-6-9
" (8 లు 1/2) " " రు 1-5-0 లు 1-5-6
" (9 లు 1/2) " " రు 1-8-0 లు 1-9-0
" (10 లు 1/2) బెంగళూర్ రు 1-5-8 లు 1-5-6
" (11 లు 1/2) " " రు 1-6-6 లు 1-7-0
" (12 లు 1/2) " " రు 1-9-0 లు 1-10-0
" (13 లు 1/2) బెజవాడ్ రు 1-5-8 లు 1-5-9
" (14 లు 1/2) " " రు 1-6-6 లు 1-7-8
" (15 లు 1/2) విజయనగరము రు 1-6-0 లు 1-6-6
" (16 లు 1/2) " " రు 1-7-0 లు 1-7-8
" (17 లు 1/2) పిల్లక రు 1-7-0 లు 1-7-8

గడగోలు రు 0-15 8 లు 0-15-6
గడగడగోలు రు 1-7-6 లు 1-9-0
అన్నమాడగోలు రు 1-15-6 లు 2-1-0

బరంపురం తెల్లసిల్లు

నాణ్యమునందు యితర సిల్లులన్నిటిని మించ గలదు. నిత్యము వాడిన 10 సంవత్సరములు మున్ను. చూచుటకు సొంపుగానుండును. కనీసము 1 ముక్క 1 కి పాడుగు 2 గజములు, పెడల్పు 48 అం. ముక్కల 1 కి రు 13. కోటునకు గాని పద్దునకుగాని సరిపోవును. మద్రాసు కాంగ్రెసు ఎగ్జిబిషన్ వారిచే మార్కెటునందున్నవాటిలో శ్రేష్టమైనదిగ సర్టిఫై చేయబడినది. స్వరాజ్యవాదులందరిచే ధరింపబడినది. నచ్చనియెడల పూర్తివైకం వాపసుయివ్వబడును. చిత్రవిచిత్రమైన అంచులతో చీరలు, పంచెలు, చాపులు, కండువాలు కోరినరంగులలో గ్యారంటీప్రసి ఆర్డర్లకు సంస్లేయి చేయగలము.

బి. కె. గుప్త అందుకో.

బరంపురం సీటీ, గంజాంజిల్లా.

మొరళీకృష్ణ.

ద్వాపరంబున శ్రీకృష్ణధగవాసుడు మనుష్యసూక్ష్మమైన యవతరీంచి, కన్య సేవించు భక్తాగ్రగణ్యులనూ, పూజించు శుభాత్ములనూ, చూచిరించుచు, తన కృపారవంబున తన్నుకొనరులు గొరులొక్కట నీడే స్వయంబేసి నాకని భాగవతాది పురాణముయందు విని యాశ్చర్యము. ఈ కాయుగమున మన మెల్లకమ్ము సేవించి ముక్తిని పొందు సాధనముగ "శ్రీమరళీకృష్ణమణి" దూపము, చిత్రాళ ప్రత్యక్షమలయందుక, మహాకాజాలమున, బుర్రుబాటలవలనను, 20 గాది పతకలక, గొప్పబహుమతులను బొంది ప్రఖ్యాతిపడసిన చిత్రకాజాల, యక్. గోపాలరావువారిచే చిత్రంపబడి, జన్మనీయం దహన్మర్త్యంబడి విక్రయమనగల్గియున్నది. (ప్రతి 1-8 రు.)

మొరళీకృష్ణ (18 రంగులలో) 28x20" 1- 8-0

వీరిచే చిత్రంపబడి జర్మనీలో అచ్చా త్రింపబడిన యితర పటములు } శ్రీమన్నారాయణ (సైజు) 28x20" 2- 0-0
, 20x14" 0-12-0
రాధామనోహర , 20x 4" 0-12-0

వలయువారు యీ దిగువ యడ్రస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును
యన్. గోపాలరావు, కృష్ణపిక్చర్స్ ప్రైవేట్,
ప్రాప్రముటరు. } 5060 జగన్నాథపురం, కాకినాడ

మేలైన పోర్టులాండు సిమెంట్

(నెమలి మార్కు)

మనసిపాలిటీలు, రైల్వేలు, ఎంజినీరులు, కంట్రాక్టరులు, ఇతరులు విశేషముగా దీనినే ఉపయోగించి క్లాఫిండు మన్నారు. గట్టిగా నుండుటయందు ముద్రసిద్ధమైనది, ధరవరచము. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. 4899 శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అందుకో, 140, ఆదియప్పనాయకన్ వీధి, మద్రాసు.

పల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములు

II

గ్రంథాలయముల యావత్కేరకరీగి తద్వారా విజ్ఞానాభివృద్ధి నలవడఁజేసికొను నుత్సాహము తెరుచుగ యావత్తులందేకలదు చెప్పవచ్చును. దురదృష్టవశమునను ధనాభావమునను పాఠశాలల దారిద్ర్యముచే నీకు పల్లెటూళ్లందు యొక్క విద్యాభ్యసనమునకైగాని జీవనోపాయము జరుగక దారకుతో దర పోవదార్గమైగాని పట్టాముల కదగవలసివచ్చుచున్నది. అట్టిచో వేసంగి శిక్షాకాల శీలపుల సమయమున దుర్గ్రామములలో నుండునప్పుడు తిప్ప తదితర దినములందుండుచో విడిక బల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయము లుపకరింపవచ్చువి సామాన్యజనుల గలవి వ్యవసాయమునందుఁగాని, వ్యాపారమునందుఁగాని, మాలి వృత్తియందుఁగాని, నిమగ్నులై రాక్షసులందుఁ బెదలకడ భోజనమునర్హి యలుపుదీర గుళునిద్రుడెందుచుఁ దమ జీవితముల గడపుచుండుటచే గ్రంథాలయములు విడికరి నుపకరింపవచ్చువి. ఇక శ్రీ ప్రపంచము సంగతి విచారించినచో సామాన్యజనుల గ్రామములందు నీవనించునాడు విదుషీనలులుగాక విద్యావిహీనతే. జంఘాలకాస్త్రీయడివనట్లు వీరికి గృహమే సకలకారము, పంటయిల్లేకలక గాను, అలుక గుడ్డయేకలముగాను, పేడనీ శ్లేసీరాగాను, గంజివాక్కులయే గ్రంథరసగ్రహణముగాను, కాలము గడచిపోవుచుండుటచే గ్రంథాలయములు వీరికి నుపయోగకారముగాకన్పవి. ఇట్టిస్థితిలో పల్లెటూళ్ల భాండాగారము లుపకరించునదెవ్వరికి? ప్రస్తుతావస్థలందు గ్రంథాలయస్థాపన మనవసరముగా నిర్ధరించుటకు నీలలెచు, కావున బల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములు తజ్జనుల కెట్లుపయోగకారు లగునటులఁ జేయవలసి నదియే మనకిప్పుడు విచారణీయము.

విద్యావ ముడై జీవ భావములకుఁ దగినవసతిగల మువకఁ జొకఁడైనను నీపల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములకై త్యాగమున ర్యకతపడు. ఇతన్వత్తులతో నేళవేళలను గ్రంథాలయములను తెరచుచు రాక్షసులందు నెగ్గిమిగిలంబునర కెనను సంతి తిరిగి మూయుచు కడుజాగ్రత్తతోఁ జూచుచుండవలెను. వీలననఁజట్టు గానులతోపలే, బల్లెలందు ధనివిచ్చి తై ప్రేయసుగా నొకని నియమించుట కష్టప్రయము. నెలకఁగనీనము పదిరూపాయలైనను జీతవినియోగిది యెవ్వరునుండదు. నెలకఁ బదిరూపాయలు జీతవి మిక్కిలునునగా నందాదాగఁడు నెల 1 కి రు 0 4-0 చొప్పు నందాచినను నలుబదిరుంది నందాదాగలుగా నుండలయును. నలుబదిరుంది కాదు గదా నలుగురుకు నెల 1 ను పల్లెటూడిచ్చిప్పు చందాదాదులు దొరకుట దు 4 ధము. ధనములేనిదియే సన్ధ్యలు నభివృద్ధికి రాకేరదు గాక నేయు దారవంతులతో యర్పించి తెచ్చిన ధనము గ్రంథములకేగాని,

వార్తాపత్రికలకేగాని సరిగాఁజాలక యున్నప్పుడు రైపెచ్చురై ప్రేయసుకు జీతముచ్చుట కెట్లుసాధ్యమగును? కావుననే ధనాపేక్ష లేని యొక యువకుఁడు తత్కృత్యనిర్వహణమునకై నియోగింపఁబడినచో వారి పరోపకార మగణ్యమైయుండును. ఇక సామాన్యజనులకు గ్రంథాలయముకడను నార్పించుట యెట్లో విచారించుము.

పల్లెటూళ్లలోని ప్రజలు ముల్లముగా తలించునది కామ భజన. దానిలో వారికిఁగల యుత్సాహముగాని పట్టుదలగాని యశ్వతీయును. కాన నీ ప్రతి శీలవారయో, కుక్రవారయో లేక వారమునకు రెండు దినములలో నీలునుబట్టి గ్రంథాలయము వద్ద భజనార్పాటుచేసికొనఁ జెల్లెల, యెవలయేగాక పెద్దకాలు సమంతము దానియందుఁ దాల్చిరి తగు నుత్సాహముఁ జూపుదురు. ఈ విధముగఁ గొంతకాలము కొనసాగించినచో గ్రంథాలయమును నొక ప్రదేశము లేక యొక మండలము వారి బృదయములందు నాటుకొనెను.

తడవారెఁ బ్రతిసాయంత్రము భారత, భాగవత, రామాయణములలో నేదియేగాని. పురాణవతన కాలక్షేపమునర్హులు నన్నయె డిల నందర నాకర్షించుట కయ్యది సహకారి కాగలను.

మాడనది మ్యాజికు లాంతరు సహాయమున విజ్ఞానాన్యులియును పెదజల్లుట. నీనిమాలు మొదలగు వాటికి నలపాటుబడి యెన్న పట్టుకానుట కంత దునింపవచ్చును పల్లెటూరివారికి మాత్రము మ్యాజికులంతయు కడుంగను నాకర్షవలయులుగా నుండుటకు సంగీయవలెదు. ఒకసారి ప్రవర్తించినచో జనులు తండోఁతెండముగా నవిసూచుదురు. దానిలో ముఖ్యముగా వాటికి గావలసిన వ్యాససాయ సంబంధమును నిత్రముల తొలపించినచో మిగుల నుపయోగకరముగా నుండును. కాని మ్యాజికు లాంతరును నీర్వహించుట యన సాధ్యమును పనికాదు. భవములో గూడుకొనినది, పల్లెటూరివారికి కులధి సాధ్యముకాదు. కావున పట్టణస్థ గ్రంథాలయములవారుగాని జిల్లా తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘములవారుగాని యేకపక్షి దానిని కొని పల్లెటూళ్లలో గ్రంథాలయములందెంత బుద్ధివ్యునుండినచో సామాన్యజనులు లాభము పొందుదురు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో గ్రంథాలయ సంఘములుసభలో డిప్యూటీ తీర్మానమునందొక తీర్మానములు గావించుటయొ గాని కొర్యావరమును బాల్చియు మూర్ఖానులు విహించుట వోననీయదు. నితర్గతమునపరీక్షిత్వానములయందుకంటె ఈ దిగువ విషయము నొక తీర్మానమైనది. దేశమున కడకాతిగాఁగలను. అందునందేయొ వినియోగముని గంభీరస్వభావమున నుపన్యసింబువారే గాని చేసేయావించి గ్రామ తత్వము గ్రహించి గామావస్థ గనున్న పల్లెటూళ్ల గ్రంథాలయములందు వందేరే చూచువాడు కలితమునకై నను కానరాదు.

చొంతరాజు వెంకట్రామయ్య.

తరుణముమించి పోవకమునుపే మీరల వెంట్రుకల గురించి తగుతగ్గ వహించుడు.



వెంట్రుకలను సువేషితో పూడిచుకొనవలెనని ఆంధ్రవారు  
వెంట్రుకలను సువేషితో పూడిచుకొనవలెనని ఆంధ్రవారు

**కామినియా ఆయిల్**  
ఈ నీటి నుండియే వాడుకరంబిండు.

తలవెంట్రుకల బాధలన్నింటికీ

**దివ్యామృతము**

వెంట్రుకలను కాంతినిపొందేముగాను, చిట్టిపోపులు వీర  
నుగానుండునుండి రక్షించి వట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెద తక్కువలె  
నిగనిగలాడించును. ఈమలభవనలినీ నీడే వరదీంపుడు. మీ వెంట్రుక  
లెంత తగ్గలో అందముగా వేరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు  
నో గమనింపుడు కామినియా ఆయిల్ మీ వెంట్రుకలకు వెట్టు అధి  
కృతగలగజేయునో నుర్తించును. ప్రతివట్టుగామునోను, వల్లెతోను,  
మిశ్రాణాదారలందరినీ, కరిమగద్రవ్యము ఎమ్మవారలందరినీ వలెను. మీవూరి వర్తకులందఱు కొనునక్కడు,  
కామినియా ఆయిల్ యే అని చూచి నురదీనుడు.

సీసా 1-3 నెల 1-0-0 పొన్పడి 0-6-0 ప్రక్కోం, సీసా 3-3 నెల 2-12-0 పొన్పడి 0-12-0

**టో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)**  
కొనుట మరునకుడు.

మీదనున్న పులిపాదగాని, కేబు నుమాలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు అటోధిల్  
బోద చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, దైతీపువ్వుల కరిమగములను, నెనజి  
నట్టినట్లును. పెండ్లిపముచుములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, అటోధిల్ బహార్  
తప్ప మరెవరైనా కానరాదు. నీడే ఒకసీసానుకొని, వాని అద్భుతకరమగు అనుభవించుడు.

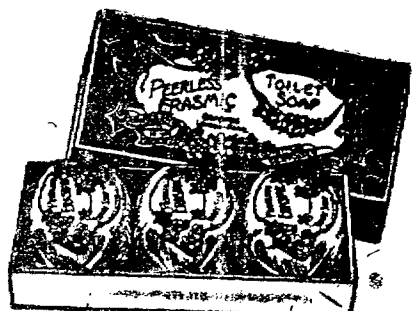


1 కొన్న పీటోధిల్ బహార్	ర. 2-0-0
1/2 " "	" 1-4-0
1 బ్రాసు " "	" 0-12-0

మహానా నీనారెండెనాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.  
సువాసన కార్డు 1-3 అలా 1

**అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.**

285, బహ్మమనీదు మార్కెటు, బొంబాయి నెం 2



ఇది అమోఘమైన సబ్బు

**PEERLESS ERASMIC**  
The Dainty SOAP

4661-2

**వనోషధి శబ్దార్థనిఘంటువు.**

మూలకములకు 2500 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు శబ్దములు కలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ నెల రు 3-4-0 బ.  
భక్తవ్రదీ వి క ఇందు పునఃప్రచురితములు కుడిచేతి భక్తములుచేయు యూగాని ఆయుర్వేదవిధానములుగలవు.  
కులం 1-3 రు 500 కిమ్యుకుల భక్తములుగలవు. క్యాలిగ్రాఫిక్ నెల రు 2-0-0  
2454-1323 రెడ్డి పో డ రు లు, రాయవరము. గోదావరి.



ఆనంద గడియారములనే కోరుడు.  
గడియారపు బినలు సరియైనవిని గ్యారంటీ యివ్వబడును.  
కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి  
నెం 4586  
217, హైదరాబాదు రోడ్డు, మదరాసు.



అంగ్ల భాషా వరిచయము లేనివారలకు బహుముఖముగ  
సేర్వకానుటకు తెలుగు అర్థములతో నుండు

**ఆనంద అంగ్ల భాషా బోధిని**

అను గ్రంథము మిక్కిలి సహకారిక నుండును.  
ఇది 700 పేజీలును, చక్కని కాలిగ్రాఫిక్ నెండును కారతకధలును,  
అకథలకు సంబంధించిన 16 అక్షరాలనువలును గలిగియున్నది.



దీనియందు ప్రతిపదమునకు తెలుగు ఉచ్చారణ, ఇంగ్లీషు  
పదము, అర్థము చేర్చి సేర్వకానువారలకు బహుముఖముగ  
తెలియనటులు చుండింపివారము. ఇంగ్లీషు పాఠశాలలో 10  
సంవత్సరములు నేలకొలిపిదూరయిన ఖిచ్చుచేసి సంపాదించిన  
జ్ఞానమును ఇంటియందు నుండియే సంపాదించవచ్చును. ఉపాధ్యాయు  
లకు నెదక వనిలేదు. గ్రామోద్యోగులకు, కరణములు, పో  
లతో సంబంధముగల బట్టర్లు, వంటవారలు, మరి యితర సిబ్బం  
దలు వీరలకును, అంగ్ల భాషావరిచయము లేనివారలకును,  
ఈ ఆనంద అంగ్ల భాషాబోధిని చాల ఉపకారిక నుండును.  
ప్రతిపటులనువలయు ఇది ముఖ్యవర్గము. రె 2424

ఆనంద బోధిని ఆఫీసు,  
వ (1421) పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు.

సువర్ణ సుందరరసము సవాసేనమునకు సం  
బంధించి. 31 31 తలూరి  
సుందరకావ్యములను కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవాసేన  
ములైనను గుడుచ్చును. ఇకావ్యము ఆనందరసము. 50 మూలలు  
రు. 6/ వారువిధము మందుతో కంపబడును. 2126  
3 ఆరరసాయనశాల, ముక్కానల, కృష్ణా.

**సంతాననిరోధము**

(ఇప్పుడు పనుచు)  
జన్మము రామేశ్వరంబి పీఠికతో బిడ్డలు పుట్టుకుండుటకు  
ఎట్టికిడు చేయని వెక్కుమందులతో సాధనములతో వలయు  
తో శ్రీ పురమ లక్ష్మణములతో 875 పుటల గ్రంథము.  
కల 2 రు. మంచికాగితములు, ముద్రకమున మద్రాసు.  
అడ్రెసు:—జి. వి. కృష్ణయ్య, అంగిలూరు, కృష్ణాజిల్లా.  
కనకలిక నెం 5063 వారపత్రిక నెం 1617